

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Policie České republiky v boji proti dezinformacím a jiné
škodlivé činnosti**

Bc. Rudolf Douša

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Rudolf Douša

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Policie České republiky v boji proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti

Název anglicky

Police of the Czech Republic in the fight against disinformation and other harmful activities

Cíle práce

Cílem práce bude zjistit připravenost Policie České republiky čelit dezinformacím a jiné škodlivé činnosti využíváním prostředků podle trestního řádu. Při zjištění nedostaků v právní úpravě a praxi navrhnout opatření k jejich eliminaci.

Metodika

- soustředění právních předpisů a odborné literatury ke zkoumanému problému
- konzultace s vedoucím práce
- prostudování právních předpisů a literatury k teoretické části práce a jejich zhodnocení
- získání a prostudování konkrétních materiálů
- vyhodnocení získaných dat
- sumarizace výsledků zkoumání a jejich hodnocení

Doporučený rozsah práce

60 – 80

Klíčová slova

kyberkriminalita, sledování, odposlech, záznam telekomunikačního provozu, údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, telekomunikační provoz, trestní řízení, Policie České republiky, Bezpečnostní informační služba, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Vojenské zpravodajství

Doporučené zdroje informací

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES

Sdělení komise evropskému parlamentu, radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů, Boj proti dezinformacím na internetu: evropský přístup, COM(2018) 236 ze dne 26.4.2018

Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi státy Evropské unie, vypracovaná Radou na základě článku 34 Smlouvy o Evropské unii č. 55/2006 Sb.

Zákon č. 127/2005 Sb. o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)

Zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním

Zákon č. 154/1994 Sb. o bezpečnostní informační službě

Zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod

Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

Zákon č. 289/2005 Sb. o vojenském zpravodajství

Zpráva Výboru pro zahraniční věci o strategické komunikaci EU s cílem bojovat proti propagandě, kterou proti ní vedou třetí strany (2016/2030(INI)) ze dne 14.10.2016

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Milan Uhlík, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2018

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 12. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Policie České republiky v boji proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 20. února 2019

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Milanu Uhlíkovi, CSc. z katedry práva za odborné rady, konzultace a vedení mé diplomové práce.

Policie České republiky v boji proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti

Souhrn:

Diplomová práce se zabývá připraveností Policie České republiky čelit dezinformacím a jiné škodlivé činnosti využíváním prostředků podle trestního řádu, praxí při jejich vyžadování, pořizování záznamů a následném využívání jako důkazních prostředků v trestním řízení. Zároveň vymezuje institut sledování, odposlech a záznam telekomunikačního provozu, oprávněné subjekty, které jej mohou využít a podmínky za jakých lze tyto instituty použít. Diplomová práce upozorňuje na současnou připravenost Policie České republiky a důležitost využívání sledování, odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu ve vztahu k objasňování kriminality. Dále u jednotlivých druhů trestné činnosti provádí srovnání oblastí jejich využívání a uvádí efektivnost využití sledování, odposlechů a záznamu telekomunikačního provozu a zhodnotí jejich vyžadování konkrétními specializovanými útvary Policie České republiky.

Klíčová slova: kyberkriminalita, sledování, odposlech, záznam telekomunikačního provozu, údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu, telekomunikační provoz, trestní řízení, Policie České republiky, Bezpečnostní informační služba, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Vojenské zpravodajství.

Police of the Czech Republic in the fight against disinformation and other harmful activities

Summary

This diploma thesis deals with the preparedness of the Czech Police to deal with misinformation and other harmful activities by using the means according to the Criminal Procedure Code, the practice of requiring them, the taking of records and the subsequent use as evidence in criminal proceedings. It also defines the institute for tracking, intercepting and recording telecommunication operations, authorized entities that can use it and the conditions under which these institutes can be used. This work highlights the current preparedness of the Czech police and the importance of using surveillance, interception and recording telecommunication traffic in relation to the elucidation of crime. In addition, for each type of crime, it compares the areas of their use and shows the effectiveness of the use of surveillance, interception and recording from the telecommunication traffic and evaluates their demand by specific specialized units of the Police of the Czech Republic.

Keywords: cybercrime, monitoring, wiretapping, telecommunication traffic record, data on telecommunication traffic, telecommunication operation, criminal proceedings, Police of the Czech Republic, Security Information Service, General Inspectorate of Security Corps, Military Intelligence

Obsah

1 Úvod	10
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Přehled platné právní úpravy.....	14
3.1 Dokumenty a předpisy Evropské unie	14
3.1.1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES	15
3.1.2 Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi státy EU, vypracovaná Radou na základě článku 34 Smlouvy o EU č. 55/2006 Sb.	16
3.1.3 Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě (EU), Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Boj proti dezinformacím na internetu: evropský přístup, COM (2018) 236 ze dne 26. dubna 2018	17
3.1.4 Zpráva Výboru pro zahraniční věci o strategické komunikaci EU s cílem bojovat proti propagandě, kterou proti ní vedou třetí strany (2016/2030(INI)) ze dne 14. října 2016	17
3.2 Strategické dokumenty České republiky	17
3.2.1 Koncepce přípravy občanů k obraně státu	18
3.2.2 Bezpečnostní strategie České republiky	18
3.2.3 Bílá kniha o obraně	18
3.2.4 Obranná strategie České republiky	18
3.2.5 Strategie České republiky pro boj proti terorismu.....	18
3.2.6 Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023.....	19
3.2.7 Koncepce rozvoje schopností Policie České republiky vyšetřovat kybernetickou kriminalitu	19
3.2.8 Vládní koncepce boje s korupcí.....	19
3.3 Právní předpisy České republiky	19
3.3.1 Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod	19
3.3.2 Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním	20
3.3.3 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky	29
3.3.4 Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)	30
3.3.5 Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě	32

3.3.6	Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství	34
4	Analýza zkoumané problematiky	36
4.1	Názor autora na aktuální právní úpravu	36
4.1.1	Právní předpisy Evropské unie	36
4.1.2	Strategické dokumenty České republiky	37
4.1.3	Právní předpisy České republiky	39
4.2	Obecný postup využívání prostředků dle TŘ	40
4.2.1	Sledování obsahu e-mailové schránky	41
4.2.2	Odposlech e-mailové schránky	42
4.2.3	Odposlech datového toku	45
4.2.4	Výpisy z uskutečněného datového provozu	45
4.3	Boj proti dezinformacím pomocí prostředků TŘ	47
4.4	Boj proti jiné škodlivé činnosti pomocí prostředků TŘ	52
4.4.1	Vývoj nasazování odposlechů a sledování dle kriminality	54
4.4.2	Počet úkonů odposlechů a sledování dle útvarů	56
4.4.3	Způsoby vyřízení spisů odposlechů a sledování	57
4.5	Efektivita realizovaných odposlechů a sledování	60
4.6	Dotazníkový průzkum	63
4.6.1	Vyhodnocení dotazníkového průzkumu	63
5	Shrnutí výsledků zkoumání	75
5.1	Porovnání vlastního průzkumu s výsledky zkoumání jiného autora	78
5.2	Navrhovaná opatření	79
6	Závěr	80
7	Seznam použitých zdrojů	83
8	Seznam příloh	86
8.1	Seznam použitých obrázků	86
8.2	Seznam použitých grafů	86
8.3	Seznam použitých tabulek	86
8.4	Seznam použitých zkratk	87
8.5	Přílohy	89

1 Úvod

V dnešní době propojení celého světa pomocí sítě internet a světové globalizace je zřejmé, že toto bude mít i dopad na vývoj trestné činnosti a neustálé zdokonalování pachatelů v páchání této trestné činnosti. Díky snadnému přístupu k informacím, technickému a technologickému vývoji, sdílení dat, otevřenosti internetu, propojení technologií (např. chytré telefony) právě dochází ke ztížení odhalování trestné činnosti a jejich pachatelů, jelikož trestná činnost může být páchána prostřednictvím internetu a to jak sociálních sítí, tak i šířením dezinformací médií. K tomu, aby PČR byla připravena čelit dezinformacím a jiné škodlivé činnosti, potřebuje právní oporu v zákonech a to jak na úrovni EU, tak i ČR. PČR v současnosti nejvíce využívá TŘ a jeho jednotlivá ustanovení vztahující se k závažné trestné činnosti. Na PČR je kladen velký tlak ve zdokonalování a získávání dostatečných znalostí a dovedností k využívání prostředků podle TŘ, neboť využívání institutu sledování, odposlechu a záznamu z telekomunikačního provozu se neustále vyvíjí, tak jak se vyvíjí technologie, možnosti internetu, aplikací atd., které pachatelé využívají. Tak jak se vyvíjejí technologie, možnosti internetu, aplikace atd., které pachatelé využívají, tak se musí i zdokonalovat technika vybavení PČR.

Práci na téma PČR v boji proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti jsem si vybral záměrně, jelikož v dnešní době, s nárůstem počítačové kriminality, je téma velice závažné a aktuální. Dalším důvodem bylo také to, že pracuji na útvaru PČR, který se touto činností zabývá a dále ji zprostředkovává. A právě u PČR, konkrétně na ÚZČ služby kriminální policie a vyšetřování PČR, jsem získal několikaleté zkušenosti. ÚZČ je celorepublikovým útvarem s hlavní centrálou v Praze a dislokovanými pobočkami (tzv. expoziturami) v šesti krajských městech. Útvar provádí v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o PČR, TŘ, a dalšími platnými právními předpisy odposlech a záznam telekomunikačního provozu pro oprávněné subjekty, sledování osob a věcí a další specializované činnosti a je jediným útvarem, který je oprávněn provádět tyto úkony na celém území ČR.

Instituty sledování, odposlech a záznam telekomunikačního provozu dle § 158d, § 88 a § 88a TŘ jsou velkým zásahem do základních lidských práv a svobod a v případě závažného porušení právních předpisů, na které je trestní sazba s horní hranicí nejméně 8 let, jsou nezastupitelným prostředkem k získání informací použitých v trestním řízení. Jelikož je současná doba globalizovaná, je z pohledu druhu trestné činnosti nejzávažnějším problémem terorismus, boj s organizovaným zločinem a kromě násilné trestné činnosti

i hospodářská trestná činnost, především korupce u státních zakázek. Její dopad není viditelný na první pohled, ale má za následek únik finančních prostředků státu, což má v konečné podobě dopad na každého občana ČR. Především u těchto druhů trestné činnosti je využívání institutu sledování, odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu klíčové při odhalování a následnému prokazování této trestné činnosti.

Závěrem této diplomové práce shrnu současnou právní úpravu, dle které se sledování, odposlech a záznam telekomunikačního provozu mohou nařídít a provádět, uvedu jednotlivé fáze od začátku až do ukončení, tedy od sepsání návrhu, procesu schválení, faktického nasazení a následného ukončení. V poslední řadě provedu rozbor využití sledování, odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zjistit připravenost PČR čelit dezinformacím a jiné škodlivé činnosti využíváním prostředků podle TRŘ. Při zjištění nedostatků v právní úpravě a praxi navrhnout opatření k jejich eliminaci.

2.2 Metodika

Před zpracováním diplomové práce budou zjištěny, vyhledány a shromážděny platné právní předpisy a odborná literatura, kterých se zkoumané téma týká. Z těchto zdrojů informací budu čerpat při vlastním zpracování diplomové práce. Tyto zdroje informací důkladně prostuduji a budu prezentovat v teoretické části diplomové práce a následně je rozeberu a zhodnotím v praktické části diplomové práce.

V teoretické části diplomové práce uvedu přehled současné právní úpravy, která se týká problematiky počítačové kriminality, včetně problematiky sledování, odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Právní úpravu budu řadit od právních předpisů s nejvyšší právní silou pro ČR a od norem EU, tedy nejdříve uvedu vybrané předpisy a zákonnou úpravu zavazující ČR na úrovni EU. Dále uvedu přehled mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána a naposledy uvedu zákony a právní předpisy ČR.

V praktické části diplomové práce uvedu svůj názor na současnou právní úpravu uvedenou v informačních zdrojích diplomové práce a zákonné možnosti PČR ve vztahu k počítačové kriminalitě, u jednotlivých možností uvedu celý proces a postup při provádění sledování, odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Proces rozeberu od samotného začátku, kdy policie zjistí trestnou činnost vztahující se k počítačové kriminalitě, zhodnotí, zda je možné použít institut odposlechu či sledování, sepíše návrh, který schválí příslušný orgán, až po technické nasazení. Dále uvedu proces použití nasazení odposlechu či sledování v praxi, jaká je forma výstupu z tohoto úkonu určená pro vyžadující pracovníky, metody šifrování, zálohování dat, jejich ochranu před zneužitím nepovolanou osobou, jejich evidenci a další náležitosti, které jsou důležité a musí být dodrženy tak, aby je příslušný soud uznal jako důkaz v trestním řízení.

Nezbytnou součástí této diplomové práce bude dotazníkové šetření a to vytvořením dotazníku k této problematice, který sestavím z otázek zaměřených na spokojenost

se současnou právní úpravou u pracovníků policie pracujících na tomto úseku, na možnost využívání sledování a odposlechu ze zákonného hlediska, dále z technického a kapacitního hlediska a na problémy s tím spojené. Dále na konci dotazníku položím otevřenou otázku pracovníkům policie, kteří s výstupy z odposlechů či sledování přímo pracují s cílem zjistit, jestli mají nějaké konkrétní problémy s těmito výstupy nebo s jejich právní úpravou. Tím jim bude ponechán prostor pro jejich vyjádření, určení oblasti pro zlepšení a konkrétní případný návrh změny u této oblasti. Vyhodnocení by mohlo vést k objevení oblastí pro zlepšení a případných konkrétních návrhů přímo od policistů, kteří s těmito výstupy denně pracují v praxi. Dotazníkové šetření provedu pouze a výhradně u policistů, kteří jsou zařazeni u služby kriminální policie a vyšetřování od nejnižší úrovně a to územních odborů policie, krajského ředitelství policie až po útvary s celostátní působností a jsou s touto problematikou ve styku a také s ní pracují. Jelikož se jedná o tři rozdílné úrovně, které se zabývají trestnou činností rozdílné závažnosti, tak i proto výsledky dotazníkového šetření rozdělím na tři části, následně porovnáám a poté vyhodnotím.

V průběhu zpracování práce mám v úmyslu kontaktovat vedení ÚZČ a získat zde další materiály a data týkající se dané problematiky, jelikož útvar je garantem za danou problematiku. Poté provedu analýzu dostupných dat, zhodnotím rozsah používání institutu sledování, odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a vývoj za posledních několik let. Výsledky tohoto zkoumání shrnu a vyhodnotím.

V závěru diplomové práce uvedu své vlastní názory a poznatky k celé problematice.

Jako hlavní metodu pro splnění cíle diplomové práce použiji metodu sběru dat a metodu dotazování.

V poslední řadě budu během zpracování této diplomové práce dle potřeby provádět konzultace s vedoucím diplomové práce, aby na základě toho mohlo dojít k případné úpravě či odstranění nedostatků.

3 Přehled platné právní úpravy

Přehled platné právní úpravy je rozdělen od právních předpisů s nejvyšší právní silou od norem EU až po normy ČR. Všemi normami je PČR vázána a jejich dodržování má zásadní dopad na trestní řízení. PČR je schopna čelit dezinformacím a jiné škodlivé činnosti, avšak pouze v mezích zákona a to využíváním prostředků dle TŘ a jiných právních norem. Sledování, odposlech a záznam telekomunikačního provozu jsou instituty TŘ, které jsou nepostradatelné při objasňování a dokazování trestné činnosti.

3.1 Dokumenty a předpisy Evropské unie

Od 1. května 2004 se stala ČR členem EU, což nese zásadní povinnosti a to konkrétně respektovat smlouvy uzavřené v rámci EU ratifikované ČR. Zásadním dokumentem EU, který platí na celém jejím území, je Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod a protokolů na tuto Úmluvu navazujících. V ČR byla tato úmluva vyhlášena zákonem č. 209/1992 Sb. V článku 8 se uvádí:

Právo na respektování rodinného a soukromého života

- 1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.*
- 2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.¹*

Mezi další předpisy na úrovni EU patří Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě (EU), Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Boj proti dezinformacím na internetu: evropský přístup COM

¹ Čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících

(2018) 236 ze dne 26. dubna 2018, Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi státy EU, vypracovaná Radou (EU) na základě článku 34 Smlouvy o EU č. 55/2006 Sb.

3.1.1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES

Evropský parlament a Rada EU přijali toto nařízení vzhledem k 173 důvodům v něm uvedených. Nařízení stanoví pravidla týkající se ochrany fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a pravidla týkající se volného pohybu osobních údajů. Chrání základní práva a svobody fyzických osob a zejména jejich právo na ochranu osobních údajů.

Účelem tohoto nařízení je harmonizovat právní předpisy o ochraně základních práv a svobod fyzických osob v souvislosti s činnostmi zpracování a zajistit volný pohyb osobních údajů mezi členskými státy.

Klíčové důvody z pohledu použitelnosti v trestním řízení:

(6) Rychlý technologický rozvoj a globalizace s sebou přinesly nové výzvy pro oblast ochrany osobních údajů. Rozsah shromažďování a sdílení osobních údajů významně vzrostl. Technologie umožňují jak soukromým společnostem, tak orgánům veřejné moci využívat při provádění jejich činností osobní údaje v nebyvalém rozsahu. Fyzické osoby stále častěji své osobní údaje zveřejňují, a to i v globálním měřítku. Technologie změnily ekonomiku i společenský život a měly by dále usnadňovat volný pohyb osobních údajů v rámci Unie a předávání do třetích zemí a mezinárodním organizacím a zároveň zajistit vysokou úroveň ochrany osobních údaj

(19) Ochrana fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem předcházení trestným činům nebo jejich vyšetřování, odhalování či stíhání nebo výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení a volný pohyb těchto údajů jsou upraveny zvláštním právním aktem Unie. Proto by se toto nařízení nemělo uplatňovat na činnosti zpracování za těmito účely. Na osobní údaje zpracovávané orgány veřejné moci podle tohoto nařízení, pokud jsou používány za těmito účely, by se však měl vztahovat konkrétnější právní akt Unie, totiž směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 (1). Členské státy mohou pověřit příslušné orgány ve smyslu směrnice (EU) 2016/680 i úkoly, které nemusí být nutně prováděny za účelem předcházení trestným činům a jejich vyšetřování, odhalování či

stíhání nebo výkonu trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení, tak aby zpracování osobních údajů pro tyto jiné účely v rozsahu, v němž náleží do působnosti práva Unie, spadalo do oblasti působnosti tohoto nařízení.²

Klíčový článek z pohledu použitelnosti v trestním řízení:

Článek 23 - Omezení

1. Právo Unie nebo členského státu, které se na správce nebo zpracovatele vztahuje, může prostřednictvím legislativního opatření omezit rozsah povinností a práv uvedených v člácích 12 až 22 a v článku 34, jakož i v článku 5, v rozsahu, v jakém ustanovení tohoto článku odpovídají právům a povinnostem stanoveným v člácích 12 až 22, jestliže takové omezení respektuje podstatu základních práv a svobod a představuje nezbytné a přiměřené opatření v demokratické společnosti s cílem zajistit:

a) národní bezpečnost;

b) obranu;

c) veřejnou bezpečnost;

d) prevenci, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkon trestů, včetně ochrany před hrozbami pro veřejnou bezpečnost a jejich předcházení;

e) jiné důležité cíle obecného veřejného zájmu Unie nebo členského státu, zejména důležitý hospodářský nebo finanční zájem Unie nebo členského státu, včetně peněžních, rozpočtových a daňových záležitostí, veřejného zdraví a sociálního zabezpečení;³

3.1.2 Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi státy EU, vypracovaná Radou na základě článku 34 Smlouvy o EU č. 55/2006 Sb.

Úmluva uznává, že touto úmluvou není dotčen výkon odpovědnosti členských států, pokud jde o udržování veřejného pořádku a zajišťování vnitřní bezpečnosti. Věcí každého členského státu je stanovit podle článku 33 Smlouvy o EU podmínky, za jakých bude udržovat veřejný pořádek a zajišťovat vnitřní bezpečnost,

² Důvody u Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679

³ Článek 23 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679

Důležitost ve vzájemné pomoci podtrhují články 17 až 22, který upravuje orgány příslušné nařídit odposlech telekomunikačního provozu a náležitosti žádosti o odposlech telekomunikačního provozu. Úmluva umožňuje cizímu státu provádět odposlech na území České republiky s jejím vědomím a za jasně stanovených podmínek.

3.1.3 Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě (EU), Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Boj proti dezinformacím na internetu: evropský přístup, COM (2018) 236 ze dne 26. dubna 2018

Dalším dokumentem EU je Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě (EU), Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, konkrétně Boj proti dezinformacím na internetu. Jedná se sdělení evropského přístupu k problematice boje proti dezinformacím na internetu.

Jedná se o alarmující sdělení, v jaké situaci se EU nachází, o popis rozsahu a příčin online dezinformací a vymezení evropského přístupu k boji proti dezinformacím na internetu.

3.1.4 Zpráva Výboru pro zahraniční věci o strategické komunikaci EU s cílem bojovat proti propagandě, kterou proti ní vedou třetí strany (2016/2030(INI)) ze dne 14. října 2016

Významným dokumentem je Zpráva Výboru pro zahraniční věci o strategické komunikaci EU s cílem bojovat proti propagandě, kterou proti ní vedou třetí strany, jelikož shrnuje a navrhuje usnesení o strategické komunikaci EU. Dále se zabývá a konkretizuje závazky členských států EU v boji proti dezinformacím. Zpráva poukazuje na dvě hrozby související s propagandou a dezinformacemi a to stát Rusko a teroristické skupiny, jako je hnutí Islámský stát. Problém těchto hrozeb chce vyřešit pomocí hlubší spolupráce členských států EU. Klíčovým řešením je přidělení prostředků EU na podporu kampaní strategické propagandy jednotlivých členských států proti Rusku a hnutí Islámský stát.

3.2 Strategické dokumenty České republiky

ČR vnímá bezpečnostní situaci nejen v EU, ale i ve světě a dle této situace vláda ČR a její orgány vytvořili strategické dokumenty ČR k bezpečnosti a obraně republiky. Tyto koncepce společně vytvářejí podmínky pro realizaci plánovaných opatření k zajištění

obranu státu a dále se podílejí na zvyšování úrovně připravenosti celé ČR na řešení celého spektra možných krizových situací bez ohledu na jejich charakter.

3.2.1 Koncepce přípravy občanů k obraně státu

Koncepce přípravy občanů k obraně státu vydaná Ministerstvem obrany ČR vychází ze základního principu, že za přípravu a zajišťování obrany státu odpovídá vláda ČR, instituce státní správy a územní samosprávy a také občané. Koncepce rozvíjí zásady stanovené Bílou knihou o obraně, Bezpečnostní strategií ČR a Obrannou strategií ČR. Popisuje priority a směry dalšího vývoje při zajišťování přípravy občanů k obraně státu.

3.2.2 Bezpečnostní strategie České republiky

Bezpečnostní strategie ČR je základním dokumentem bezpečnostní politiky ČR, která představuje přístupy, nástroje a opatření k zajištění bezpečnosti, obrany a ochrany občanů a státu.

3.2.3 Bílá kniha o obraně

Bílá kniha je analýzou celkového stavu Ministerstva obrany a ozbrojených sil ČR, s důrazem na překlenutí období okamžitých dopadů rozpočtové krize a na následnou stabilizaci fungování tohoto ministerstva a to v zájmu zachování akceschopnosti ozbrojených sil, zajištění obrany ČR a jejich mezinárodních závazků. Popisuje strategické prostředí, jež ovlivňuje bezpečnost ČR a jejich spojenců, identifikuje hrozby a rizika z něj vyplývající a formuluje bezpečnostní zájmy ČR. Dále definuje role a funkce ozbrojených sil ČR, charakter jejich schopností a identifikuje zdroje nezbytné pro zabezpečení struktury ozbrojených sil.

3.2.4 Obranná strategie České republiky

Obranná strategie ČR vymezuje přístup vlády ČR k zajišťování obrany ČR a určuje způsob naplňování hlavních úkolů ozbrojených sil ČR a navazuje na Bezpečnostní strategii ČR.

3.2.5 Strategie České republiky pro boj proti terorismu

Strategie ČR pro boj proti terorismu se opírá o principy Bezpečnostní strategie ČR a popisuje opatření zaměřená na minimalizaci rizik a dopadů potencionálních teroristických útoků na území ČR a proti zájmům ČR v zahraničí.

3.2.6 Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023

Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023 shrnuje současný stav problematiky organizovaného zločinu a identifikuje hlavních problematické oblasti, které jsou řešeny ve struktuře globálních, strategických a specifických cílů. Identifikuje rizika ohrožující její naplnění a informace k financování jednotlivých opatření.

3.2.7 Koncepce rozvoje schopností Policie České republiky vyšetřovat kybernetickou kriminalitu

Koncepce popisuje organizační struktury PČR v problematice vyšetřování kybernetické kriminality, včetně podpůrných a expertních pracovišť s vizí budoucího vývoje. Součástí koncepce je navýšení počtu systemizovaných míst příslušníků PČR na problematiku kybernetické kriminality a s tím související navýšení rozpočtu PČR.

3.2.8 Vládní koncepce boje s korupcí

Vládní koncepce boje s korupcí definuje mantinely vládní politiky boje s korupcí, stanovuje účinné nástroje, formuluje základní obsah jednoletých akčních plánů pro boj s korupcí a vymezuje jejich institucionální rámec. Koncepce zohledňuje shodu na konkrétních protikorupčních opatřeních, která nebyla dosud realizována zejména z důvodu politické nestability.

3.3 Právní předpisy České republiky

ČR má právní systém a v něm jsou prameny práva podle právní síly chronologicky řazeny. Prameny práva, které jsou nejdůležitější a mají největší právní sílu, jsou Ústava a Listina základních práv a svobod. Tyto zákony jsou ostatním zákonům ČR nadřazeny a nižší právní normy musí být s těmito zákony v souladu.

3.3.1 Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Sledování, odposlech a záznamu telekomunikačního provozu musí být proveden v souladu s Listinou základních práv a svobod, která v článku 13 všem občanům České republiky zaručuje stejná práva na ochranu soukromí.

Nikdo nesmí porušit listovní tajemství ani tajemství jiných písemností a záznamů, ať již uchovávaných v soukromí, nebo zasílaných poštou anebo jiným způsobem, s výjimkou případů a způsobem, které stanoví zákon. Stejně se zaručuje tajemství zpráv podávaných telefonem, telegrafem nebo jiným podobným zařízením.⁴

Ustanovení dle rozhodnutí Ústavního soudu ČR chrání obsah zpráv podávaných telefonem nebo datovou cestou, tedy e-mailem, a ochraňuje rovněž údaje o volaných číslech a další údaje, tzv. doprovodná data.

3.3.2 Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) upravuje mimo jiné problematiku sledování, odposlechů a záznamů z telekomunikačního provozu. Jelikož telekomunikační provoz se skládá z telefonního a datového provozu, zaměříme se především na datový provoz. Problematiku sledování datového provozu upravuje § 158d odst. 3 TŘ, který umožňuje sledovat obsah e-mailové schránky, přesněji řečeno v konkrétní okamžik provést kopii veškerého obsahu e-mailové schránky. Oproti tomu odposlech datového toku nebo e-mailové schránky dle § 88 TŘ, umožňuje odposlech komunikace, která právě běží, tedy současné a budoucí komunikace. Ustanovení § 88a TŘ umožňuje zjistit údaje z datového provozu z minulosti, přesněji řečeno údaje vztahující se k datovému provozu, nikoli obsahu provozu. Norma je v současnosti klíčová pro orgány činné v trestním řízení, jelikož dle těchto ustanovení může orgán činný v trestním řízení provést zásah do listovního tajemství nebo zjišťovat obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí s tím, že jasně určuje, za jakých podmínek lze toto provést.

Sledování osob a věcí - § 158d

(1) Sledováním osob a věcí (dále jen "sledování") se rozumí získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Pokud policejní orgán při sledování zjistí, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam s obsahem této komunikace zničit a poznatky, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

⁴ Článek 13 Listiny základních práv a svobod, zákon č. 2/1993 Sb.

(2) Sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce.

(3) Pokud má být sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. Při vstupu do obydlí nesmějí být provedeny žádné jiné úkony než takové, které směřují k umístění technických prostředků.

(4) Povolení podle odstavců 2 a 3 lze vydat jen na základě písemné žádosti. Žádost musí být odůvodněna podezřením na konkrétní trestnou činnost a, jsou-li známy, též údaji o osobách či věcech, které mají být sledovány. V povolení musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno a která nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může ten, kdo sledování povolil, na základě nové žádosti písemně prodloužit vždy na dobu nejvýše šesti měsíců.

(5) Nesnese-li věc odkladu a nejde-li o případy uvedené v odstavci 3, lze sledování zahájit i bez povolení. Policejní orgán je však povinen o povolení bezodkladně dodatečně požádat, a pokud je do 48 hodin neobdrží, je povinen sledování ukončit, případný záznam zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

(6) Bez splnění podmínek podle odstavců 2 a 3 lze sledování provést, pokud s tím výslovně souhlasí ten, do jehož práv a svobod má být sledováním zasahováno. Je-li takový souhlas dodatečně odvolán, sledování se neprodleně zastaví.

(7) Má-li být záznam pořizovaný při sledování použit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s náležitostmi uvedenými v § 55 a 55a.

(8) Pokud nebyly při sledování zjištěny skutečnosti důležité pro trestní řízení, je nutno záznamy předepsaným způsobem zničit.

(9) Provozovatelé telekomunikační činnosti, jejich zaměstnanci a jiné osoby, které se na provozování telekomunikační činnosti podílejí, jakož i pošta nebo osoba provádějící dopravu zásilek jsou povinny bezúplatně poskytovat policejnímu orgánu provádějícímu sledování podle jeho pokynů nezbytnou součinnost. Přitom se nelze dovolávat povinnosti mlčenlivosti stanovené zvláštními zákony.

(10) V jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo sledování za podmínek uvedených v odstavci 2 provedeno, lze záznam pořizovaný při sledování a připojený protokol použít jako

důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno.

Paragraf je rozdělen do deseti odstavců, kdy v prvním odstavci vymezuje, co se rozumí sledováním a určuje povinnost záznamy s obsahem komunikace obviněného a obhájce zničit a poznatky, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

Druhý odstavec určuje, že sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce.

Třetí odstavec stanoví, že pokud je sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. Z toho vyplývá, že při zajišťování sledování obsahu e-mailové schránky je nutné povolení soudce.

Čtvrtý odstavec stanoví, že povolení jak od státního zástupce tak i soudce lze vydat jen na základě písemné žádosti, tedy žádosti orgánu činného v trestním řízení. Stanoví náležitosti žádosti a náležitosti povolení. Dále stanoví dobu sledování a na jak dlouho tuto dobu lze prodloužit.

Pátý odstavec vymezuje možnost zahájit sledování i bez povolení, avšak s tím, že policejní orgán je povinen o povolení bezodkladně dodatečně požádat, a pokud je do 48 hodin neobdrží, je povinen sledování ukončit, případný záznam zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

Šestý odstavec dává možnost provést sledování se souhlasem toho, do jehož práv a svobod má být sledováním zasahováno.

Sedmý odstavec uvádí ustanovení § 55 a 55a, tedy náležitosti protokolu, který se zpracuje, pokud má být záznam pořízený při sledování použit jako důkaz.

Osmý odstavec stanoví povinnost zničit záznamy, které nejsou důležité pro trestní řízení a byly zjištěny při sledování.

Devátý odstavec ukládá povinnost bezúplatně poskytovat policejnímu orgánu provádějícímu sledování podle jeho pokynů nezbytnou součinnost, což znamená, že u sledování obsahu e-mailové schránky nemůžou požadovat finanční náhradu za poskytnutí obsahu e-mailové schránky.

Desátý odstavce stanoví možnost a podmínky použít jako důkaz v jiné trestní věci záznam pořízený při sledování a připojený protokol.

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu - § 88

(1) Je-li vedeno trestní řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, pro trestný čin pletichy v insolvenčním řízení podle § 226 trestního zákoníku, porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže podle § 248 odst. 1 písm. e) a odst. 2 až 4 trestního zákoníku, sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 trestního zákoníku, pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 trestního zákoníku, pletichy při veřejné dražbě podle § 258 trestního zákoníku, zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může být vydán příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, pokud lze důvodně předpokládat, že jím budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztížené. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí pro potřeby všech orgánů činných v trestním řízení Policie České republiky. Provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu mezi obhájcem a obviněným je nepřípustné. Zjistí-li policejní orgán při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam odposlechu bezodkladně zničit a informace, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít. Protokol o zničení záznamu založí do spisu.

(2) Nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být vydán písemně a musí být odůvodněn, včetně konkrétního odkazu na vyhlášenou mezinárodní smlouvu v případě, že se vede trestní řízení pro úmyslný trestný čin, k jehož stíhání tato mezinárodní smlouva zavazuje. V příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být stanovena uživatelská adresa či zařízení a osoba uživatele, pokud je její totožnost známa, a doba, po kterou bude odposlech a záznam telekomunikačního provozu prováděn, která nesmí být delší než čtyři měsíce; v odůvodnění musí být uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání tohoto příkazu, včetně doby jeho trvání, odůvodňují. Příkaz k odposlechu a záznamu

telekomunikačního provozu se bezodkladně doručí policejnímu orgánu. V přípravném řízení opis příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu soudce bezodkladně zašle státnímu zástupci.

(3) Policejní orgán je povinen průběžně vyhodnocovat, zda i nadále trvají důvody, které vedly k vydání příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Pokud důvody pominuly, je povinen odposlech a záznam telekomunikačního provozu ihned ukončit, a to i před skončením doby uvedené v odstavci 2. Tuto skutečnost bezodkladně písemně oznámí předsedovi senátu, který příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu vydal, a v přípravném řízení rovněž státnímu zástupci a soudci.

(4) Na základě vyhodnocení dosavadního průběhu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může soudce soudu vyššího stupně a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce krajského soudu dobu trvání odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu prodloužit, a to i opakovaně, vždy na dobu nejdéle čtyř měsíců.

(5) Bez příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu může orgán činný v trestním řízení nařídit odposlech a záznam telekomunikačního provozu, nebo jej provést i sám, je-li vedeno trestní řízení pro trestný čin obchodování s lidmi (§ 168 trestního zákoníku), svěřeni dítěte do moci jiného (§ 169 trestního zákoníku), omezování osobní svobody (§ 171 trestního zákoníku), vydírání (§ 175 trestního zákoníku), únosu dítěte a osoby stížená duševní poruchou (§ 200 trestního zákoníku), násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci (§ 352 trestního zákoníku), nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku) nebo nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku), pokud s tím uživatel odposlouchávané stanice souhlasí.

(6) Má-li být záznam telekomunikačního provozu užit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o orgánu, který záznam pořídil. Ostatní záznamy je povinen policejní orgán označit, spolehlivě uschovat tak, aby byla zajištěna ochrana před neoprávněným zneužitím záznamů, a v protokolu založeném do spisu poznamenat, kde jsou uloženy. V jiné trestní věci, než je ta, v níž byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu proveden, lze záznam jako důkaz užit tehdy, pokud je v této věci vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1, nebo souhlasí-li s tím uživatel odposlouchávané stanice.

(7) Pokud při odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu nebyly zjištěny skutečnosti významné pro trestní řízení, je policejní orgán po souhlasu soudu

a v přípravném řízení státního zástupce povinen záznamy bezodkladně zničit po třech letech od pravomocného skončení věci. Byl-li policejní orgán vyzooměn o podání mimořádného opravného prostředku v uvedené lhůtě, zničí záznamy o odposlechu po rozhodnutí o mimořádném opravném prostředku, případně až po novém pravomocném skončení věci. Protokol o zničení záznamu o odposlechu zašle policejní orgán státnímu zástupci, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předsedovi senátu prvního stupně, k založení do spisu.

(8) Státní zástupce nebo policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předseda senátu soudu prvního stupně po pravomocném skončení věci, informuje o nařízeném odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu osobu uvedenou v odstavci 2, pokud je známa. Informace obsahuje označení soudu, který vydal příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, délku trvání odposlechu a datum jeho ukončení. Součástí informace je poučení o právu podat ve lhůtě šesti měsíců ode dne doručení této informace Nejvyššímu soudu návrh na přezkoumání zákonnosti příkazu k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Předseda senátu soudu prvního stupně podá informaci bezodkladně po pravomocném skončení věci, státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí nejvyšším státním zástupcem podle § 174a a policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí státním zástupcem podle § 174 odst. 2 písm. e).

(9) Informaci podle odstavce 8 předseda senátu, státní zástupce nebo policejní orgán nepodá v řízení o zločinu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, spáchaném organizovanou skupinou, v řízení o trestném činu spáchaném ve prospěch organizované zločinecké skupiny, v řízení o trestném činu účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361 trestního zákoníku), nebo pokud se na spáchání trestného činu podílelo více osob a ve vztahu alespoň k jedné z nich nebylo trestní řízení doposud pravomocně skončeno, nebo pokud je proti osobě, již má být informace sdělena, vedeno trestní řízení, anebo pokud by poskytnutím takové informace

*mohl být zmařen účel trestního řízení, včetně řízení uvedeného v odstavci 6, nebo by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti státu, života, zdraví, práv a svobod osob.*⁵

Paragraf je rozdělen do devíti odstavců, kdy v prvním odstavci sumarizuje trestné činy, u kterých lze použít odposlech a dále stanoví nepřípustnost odposlechu mezi obviněným a obhájcem. Sumarizace trestných činů, u kterých zákon umožňuje provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, tedy zločiny s horní hranicí trestní sazby nejméně 8 let a vyjmenované trestné činy, je přílohou analýzy odposlechů za rok 2017, kterou ÚSKPV Policejního prezidia ČR zveřejnil a je v této diplomové práci uvedena v příloze číslo 1. V této příloze jsou trestné činy, u nichž zákon umožňuje provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, rozděleny do 3 kategorií. První kategorie jsou zločiny s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let a vyjmenované trestné činy, druhá kategorie jsou jiné úmyslné trestné činy, k jejichž stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva a třetí kategorií jsou trestné činy, na které lze použít odposlechy dle § 88 odst. 5 TR a to na základě souhlasu osoby.

V druhém odstavci je stanoveno, kdo je oprávněn nařídít odposlech a záznam telekomunikačního provozu, forma a náležitosti příkazu k odposlechu jako je uživatelská adresa zařízení (např. IP adresa, nebo e-mailová schránka) a doba provádění odposlechu.

Ve třetím a čtvrtém odstavci se hovoří o průběžném vyhodnocování odposlechu, postupu tohoto vyhodnocování a možnosti dle tohoto vyhodnocování prodloužit dobu odposlechu.

Pátý odstavec uvádí trestné činy, u kterých je možnost odposlechu se souhlasem uživatele odposlouchávané stanice (např. IP adresa, nebo e-mailová schránka).

Šestý odstavec uvádí náležitosti protokolu, který se zpracuje, pokud má být záznam pořízený při odposlechu použit jako důkaz.

Poslední 3 odstavce stanoví povinnost zničit záznamy, které nejsou důležité pro trestní řízení a byly zjištěny při odposlechu. Dále hovoří o vyzumívání dotčených osob po provedeném odposlechu a možnosti přezkoumání zákonnosti odposlechu.

⁵ § 88 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

§ 88a

(1) Je-li třeba pro účely trestního řízení vedeného pro úmyslný trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně tři roky, pro trestný čin porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182 trestního zákoníku), pro trestný čin podvodu (§ 209 trestního zákoníku), pro trestný čin neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací (§ 230 trestního zákoníku), pro trestný čin opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat (§ 231 trestního zákoníku), pro trestný čin nebezpečného vyhrožování (§ 353 trestního zákoníku), pro trestný čin nebezpečného pronásledování (§ 354 trestního zákoníku), pro trestný čin šíření poplašné zprávy (§ 357 trestního zákoníku), pro trestný čin podněcování k trestnému činu (§ 364 trestního zákoníku), pro trestný čin schvalování trestného činu (§ 365 trestního zákoníku), nebo pro úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, zjistit údaje o telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovacích dat a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztížené, nařídí v řízení před soudem jejich vydání soudce senátu a v přípravném řízení nařídí jejich vydání státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu soudce na návrh státního zástupce. Příkaz k zjištění údajů o telekomunikačním provozu musí být vydán písemně a odůvodněn, včetně konkrétního odkazu na vyhlášenou mezinárodní smlouvu v případě, že se vede trestní řízení pro trestný čin, k jehož stíhání tato mezinárodní smlouva zavazuje. Vztahuje-li se žádost ke konkrétnímu uživateli, musí být v příkazu uvedena jeho totožnost, je-li známa.

(2) Státní zástupce nebo policejní orgán, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, a v řízení před soudem předseda senátu soudu prvního stupně po pravomocném skončení věci informuje o nařízeném zjišťování údajů o telekomunikačním provozu osobu uživatele uvedenou v odstavci 1, pokud je známa. Informace obsahuje označení soudu, který vydal příkaz k zjištění údajů o telekomunikačním provozu, a údaj o období, jehož se tento příkaz týkal. Součástí informace je poučení o právu podat ve lhůtě šesti měsíců ode dne doručení této informace Nejvyššímu soudu návrh na přezkoumání soudu prvního stupně bezodkladně po pravomocném skončení věci, státní zástupce, jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, podá informaci bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí nejvyšším státním zástupcem podle § 174a a policejní orgán,

jehož rozhodnutím byla věc pravomocně skončena, podá informaci bezodkladně po uplynutí lhůty pro přezkoumání jeho rozhodnutí státním zástupcem podle § 174 odst. 2 písm. e).

(3) Informaci podle odstavce 2 předseda senátu, státní zástupce nebo policejní orgán nepodá v řízení o zločinu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let, spáchaném organizovanou skupinou, v řízení o trestném činu spáchaném ve prospěch organizované zločinecké skupiny, v řízení o trestném činu účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361 trestního zákoníku), nebo pokud se na spáchání trestného činu podílelo více osob a ve vztahu alespoň k jedné z nich nebylo trestní řízení doposud pravomocně skončeno, nebo pokud je proti osobě, již má být informace sdělena, vedeno trestní řízení, anebo pokud by poskytnutím takové informace mohl být zmařen účel tohoto nebo jiného trestního řízení, nebo by mohlo dojít k ohrožení bezpečnosti státu, života, zdraví, práv nebo svobod osob.

(4) Příkazu podle odstavce 1 není třeba, pokud k poskytnutí údajů dá souhlas uživatel telekomunikačního zařízení, ke kterému se mají údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu vztahovat.⁶

Paragraf je rozdělen do 4 odstavců, v kterém jsou řešeny podmínky vyžadování a zjišťování údajů o telekomunikačním provozu (tzv. výpis z uskutečněného telekomunikačního provozu), které jsou předmětem telekomunikačního tajemství. Údaje o uskutečněném telekomunikačním provozu z pohledu datového provozu obsahují zejména registrační údaje, IP adresa, IP adresy přistupující do e-mailové schránky a přesměrování do jiné schránky. V prvním odstavci sumarizuje trestné činy, u kterých lze tyto údaje vyžadovat a náležitosti příkazu soudu. Další odstavce dále stanoví, kdo a za jakých podmínek musí informovat dotčenou osobu a dále udává možnost přezkoumání zákonnosti příkazu k zjištění údajů o telekomunikačním provozu. Poslední odstavec uvádí možnost provedení úkonu se souhlasem uživatele telekomunikačního zařízení (např. v datovém provozu výpis z IP adresy uživatele).

⁶ § 88a zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

3.3.3 Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Zákon o Policii České republiky č. 273/2008 Sb. je základním právním předpisem policie ČR a v § 2 stanoví hlavní úkoly policie:

Policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu (dále jen „mezinárodní smlouva“).⁷

A právě aby policie mohla plnit tyto úkoly, dává jí zákon určité pravomoci. Z pohledu datového provozu se jedná zejména o ustanovení:

Pátrání po osobách a věcech - § 68

(1) Policie provádí jako součást plnění svých úkolů pátrání po osobách a věcech s cílem zjistit, kde se tyto osoby nebo věci nacházejí, nebo identifikovat osoby, mrtvoly, části lidského těla anebo kosterního nálezu neznámé totožnosti.

(2) Policie může žádat pro účely zahájeného pátrání po konkrétní hledané nebo pohřešované osobě a za účelem zjištění totožnosti osoby neznámé totožnosti nebo totožnosti nalezené mrtvoly poskytnutí provozních a lokalizačních údajů od právnické nebo fyzické osoby zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup, nestanoví-li jiný právní předpis²⁰ jinak. Informace se poskytne ve formě a v rozsahu stanoveném jiným právním předpisem²⁰).

(3) Policie může pro účely zahájeného pátrání po konkrétní hledané nebo pohřešované osobě žádat od

a) banky předávání dat o době a místě použití elektronického platebního prostředku hledané nebo pohřešované osoby,

b) zdravotní pojišťovny nebo poskytovatele zdravotních služeb poskytnutí informací o době a místě poskytnutí zdravotních služeb této osobě.

⁷ § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

(4) Informace získané podle odstavců 2 a 3 lze použít pouze pro účely zjištění doby a místa pobytu osoby.

(5) Policie může za účelem zjištění totožnosti neznámé mrtvolky žádat poskytnutí údajů ze zdravotnické dokumentace.⁸

Paragraf upravuje postup, v souvislosti s pátráním po osobách a věcech, vyžadování provozních a lokalizačních údajů. Jeho využití je především v případech, kdy je ohrožen život nebo zdraví osob. V podstatě lze říci, že je možno získat informace totožné jako u § 88a TR, zejména registrační údaje, IP adresa, IP adresy přistupující do e-mailové schránky a přesměrování do jiné schránky.

3.3.4 Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)

Zákon upravuje na základě práva Evropské unie podmínky podnikání a výkon státní správy, včetně regulace trhu, v oblasti elektronických komunikací. Dále stanoví povinnosti podnikatelům poskytujícím veřejně dostupné služby elektronických komunikací. Konkrétně povinnost zajistit důvěrnost zpráv a s nimi spojené provozní a lokalizační údaje a nepřipouští odposlech, ukládání zpráv, nebo jiné druhy zachycení nebo sledování jinými osobami, než jsou uživatelé. Tuto důvěrnost je možné prolomit pouze na základě § 158d, § 88 TR anebo na základě souhlasu dotčeného uživatele.

Odposlech a záznam zpráv - § 97

(1) Právníká nebo fyzická osoba zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací je povinna na náklady žadatele zřídit a zabezpečit v určených bodech své sítě rozhraní pro připojení koncového telekomunikačního zařízení pro odposlech a záznam zpráv

a) Policii České republiky pro účely stanovené zvláštním právním předpisem³⁶),

b) Bezpečnostní informační službě pro účely stanovené zvláštním právním předpisem³⁷),

c) Vojenskému zpravodajství pro účely stanovené zvláštním právním předpisem^{37a}).

⁸§ 68 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

(2) Orgány uvedené v odstavci 1 prokazují své oprávnění k odposlechu a záznamu zpráv předáním písemné žádosti, která obsahuje číslo jednací, pod kterým je rozhodnutí soudu u tohoto orgánu vedeno, a která je podepsána osobou odpovědnou u orgánu uvedeného v odstavci 1 za vykonávání odposlechu a záznamu zpráv. V případě odposlechu a záznamu zpráv Policií České republiky podle zvláštních právních předpisů³⁶⁾ se v písemné žádosti uvádí číslo jednací, pod kterým je souhlas uživatele odposlouchávané stanice u Policie České republiky veden.

(3) Právnícká nebo fyzická osoba zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací je povinna uchovávat po dobu 6 měsíců provozní a lokalizační údaje, které jsou vytvářeny nebo zpracovávány při zajišťování jejích veřejných komunikačních sítí a při poskytování jejích veřejně dostupných služeb elektronických komunikací^{37b)}. Provozní a lokalizační údaje týkající se neúspěšných pokusů o volání je právnícká nebo fyzická osoba zajišťující veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací povinna uchovávat pouze tehdy, jsou-li tyto údaje vytvářeny nebo zpracovávány a zároveň uchovávány nebo zaznamenávány. Současně je tato právnícká nebo fyzická osoba povinna zajistit, aby při plnění povinnosti podle věty první a druhé nebyl uchováván obsah zpráv a takto uchovávaný dále předáván. Právnícká nebo fyzická osoba, která provozní a lokalizační údaje uchovává, je na požádání povinna je bezodkladně poskytnout

a) orgánům činným v trestním řízení pro účely a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem⁵⁹⁾,

b) Policii České republiky pro účely zahájeného pátrání po konkrétní hledané nebo pohřešované osobě, zjištění totožnosti osoby neznámé totožnosti nebo totožnosti nalezené mrtvolky, předcházení nebo odhalování konkrétních hrozeb v oblasti terorismu nebo prověřování chráněné osoby a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem⁶⁰⁾,

c) Bezpečnostní informační službě pro účely a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem³⁷⁾,

d) Vojenskému zpravodajství pro účely a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem^{37a)},

e) České národní bance pro účely a při splnění podmínek stanovených zvláštním právním předpisem⁶¹⁾.

Po uplynutí doby podle věty první je právnická nebo fyzická osoba, která provozní a lokalizační údaje uchovává, povinna je zlikvidovat, pokud nebyly poskytnuty orgánům oprávněným k jejich využívání podle zvláštního právního předpisu nebo pokud tento zákon nestanoví jinak (§ 90).⁹

První odstavec upravuje povinnost na náklady žadatele zřídit a zabezpečit rozhraní pro připojení zařízení pro odposlech a záznam zpráv a dále stanoví kdo je oprávněným žadatelem.

Druhý odstavec již řeší, jakým způsobem oprávněný žadatel žádá o provedení odposlechu a záznamu zpráv a jaké náležitosti má žádost.

Třetí odstavec uvádí povinnost podnikateli provozujícího veřejnou komunikační síť uchovávat po dobu 6 měsíců provozní a lokalizační údaje s tím, že zajistí, aby nebyl uchováván obsah zpráv. Tyto údaje je podnikatel povinen, při splnění podmínek uvedených v zákoně, na vyžádání bezodkladně poskytnout orgánům uvedeným v tomto odstavci, v písmenech a) až e). Dále stanoví povinnost zlikvidovat tyto údaje po uplynutí uvedené doby 6 měsíců. Co jsou provozní údaje definuje § 90 odst. 1):

(1) Provozními údaji se rozumí jakékoli údaje zpracovávané pro potřeby přenosu zprávy sítí elektronických komunikací nebo pro její účtování.¹⁰

Lokalizační údaje definuje § 91 odst. 1):

(1) Lokalizačními údaji se rozumí jakékoli údaje zpracovávané v síti elektronických komunikací nebo službou elektronických komunikací, které určují zeměpisnou polohu telekomunikačního koncového zařízení uživatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací.¹¹

3.3.5 Zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě

Zákon upravuje ozbrojenou zpravodajskou službu ČR a to Bezpečnostní informační službu.

⁹ § 97 odst. 1,2 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

¹⁰ § 90 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

¹¹ § 91 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

Zpravodajské prostředky - § 7

(1) Bezpečnostní informační služba je oprávněna v oboru své působnosti používat zpravodajské prostředky, kterými jsou

- a) zpravodajská technika,*
- b) krycí prostředky a krycí doklady,*
- c) sledování.*

(2) Bezpečnostní informační služba je povinna zabezpečit ochranu zpravodajských prostředků před vyrazením, zneužitím, poškozením, zničením, ztrátou a odcizením.¹²

Bezpečnostní informační služba je oprávněna dle tohoto zákona používat zpravodajské prostředky a tento paragraf je upravuje. Mimo jiné se jedná i o sledování (odstavec 1, písmeno c).

Zpravodajská technika – §8

(1) Zpravodajskou technikou se pro účely tohoto zákona rozumějí technické prostředky a zařízení, zejména elektronické, fototechnické, chemické, fyzikálně-chemické, radiotechnické, optické, mechanické anebo jejich soubory, používané utajovaným způsobem, pokud je při něm zasahováno do základních práv a svobod občanů při

- a) vyhledávání, otevírání, zkoumání nebo vyhodnocování dopravovaných zásilek,*
- b) odposlouchávání, popřípadě zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního a jiného obdobného provozu, popřípadě zjišťování údajů o tomto provozu,¹³*

Služba je oprávněna dle tohoto zákona používat zpravodajskou techniku. Konkrétně se jedná o technické prostředky a zařízení používané utajovaným způsobem, pokud je při něm zasahováno do základních práv a svobod občanů při odposlouchávání, popřípadě zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního a jiného obdobného provozu, popřípadě zjišťování údajů o tomto provozu.

¹² §8 odst. 1,2 zákona č. 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě

¹³ §9 odst. 1 zákona č. 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě

3.3.6 Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství

Zákon upravuje další ozbrojenou zpravodajskou službu ČR a to Vojenské zpravodajství.

Zpravodajské prostředky - § 7

(1) Vojenské zpravodajství je oprávněno v oboru své působnosti používat zpravodajské prostředky, kterými jsou

- a) zpravodajská technika,*
- b) krycí doklady,*
- c) krycí prostředky,*
- d) sledování osob a věcí.¹⁴*

Vojenské zpravodajství je oprávněno dle tohoto zákona používat zpravodajské prostředky a tento paragraf je upravuje. Mimo jiné se jedná i o sledování osob a věcí (odstavec 1, písmeno d).

Zpravodajská technika - § 8

(1) Zpravodajskou technikou se pro účely tohoto zákona rozumějí technické prostředky a zařízení, zejména elektronické, fototechnické, chemické, fyzikálně-chemické, radiotechnické, optické, mechanické anebo jejich soubory, používané utajovaným způsobem, pokud je jimi zasahováno do základních práv a svobod při

- a) vyhledávání, otevírání, zkoumání nebo vyhodnocování dopravovaných zásilek,*
- b) odposlouchávání, popřípadě zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního nebo jiného obdobného provozu, popřípadě zjišťování údajů o tomto provozu,*
- c) pořizování obrazových, zvukových nebo jiných záznamů,*
- d) vyhledávání použití technických prostředků, které by mohly znemožnit nebo znesnadnit plnění úkolů v rámci působnosti Vojenského zpravodajství,*
- e) identifikaci osob nebo předmětů, popřípadě při zjišťování jejich pohybu za použití zabezpečovací a nástrahové techniky.¹⁵*

¹⁴ § 7 odst. 1 zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství

¹⁵ § 8 odst. 1 zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství

Služba je oprávněna dle tohoto zákona používat zpravodajskou techniku. Konkrétně se jedná o technické prostředky a zařízení používané utajovaným způsobem, pokud je při něm zasahováno do základních práv a svobod občanů při odposlouchávání, popřípadě zaznamenávání telekomunikačního, radiokomunikačního nebo jiného obdobného provozu, popřípadě zjišťování údajů o tomto provozu.

Výše jmenované předpisy jsou klíčové základní zákony a právní normy, které se určitým způsobem zabývají institutem sledování, odposlechu a záznamu datového provozu. Existuje řada dalších norem a předpisy, které se dotýkají této problematiky, především se jedná o interní pokyny. Nejvýznamnější jsou dva interní pokyny policejního prezidenta a to Závazný pokyn policejního prezidenta č. 209/2008 o vyžadování sledování osob a věcí a Závazný pokyn policejního prezidenta č. 186/2011 o vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu. Oba dva pokyny jsou určeny pouze pro vnitřní potřebu PČR.

4 Analýza zkoumané problematiky

4.1 Názor autora na aktuální právní úpravu

V předešlých kapitolách jsem uvedl aktuální právní úpravu, která řeší problematiku sledování, odposlechu a záznamu datového provozu. Na tuto právní úpravu jsem se podíval ze dvou úhlů pohledu. První úhel pohledu je zda tyto předpisy odpovídají současným hrozbám a druhý, zda obsah těchto předpisů dostatečně odpovídá strategickým dokumentům EU a ČR. Protože jsme součástí EU a právní předpisy EU se na nás vztahují, rozdělím rozklad na dvě části a to právní předpisy EU a právní předpisy ČR.

4.1.1 Právní předpisy Evropské unie

EU vydala řadu právních předpisů obecné povahy, ale pokud se zaměřím na právní předpisy řešící problematiku šíření dezinformací a jiné škodlivé činnosti, musím konstatovat, že jejich výčet je mizivý. Jedná se především o Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Sdělení komise evropskému parlamentu, Radě EU, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Boj proti dezinformacím na internetu: evropský přístup COM (2018) 236 ze dne 26. 4. 2018 a Úmluvu o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi státy EU, vypracovaná Radou EU na základě článku 34 Smlouvy o EU č. 55/2006 Sb.

Tyto předpisy jsou obecnými předpisy, které se dotýkají této problematiky jen okrajově. Více do hloubky už jde Sdělení komise Evropskému parlamentu, Radě EU, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a výboru regionů, konkrétně Boj proti dezinformacím na internetu. Jedná se o alarmující sdělení evropského přístupu k problematice boje proti dezinformacím na internetu, které uvádí, v jaké situaci se Evropská unie nachází, rozsah a příčiny online dezinformací a vymezení evropského přístupu k boji proti dezinformacím na internetu. Bohužel se jedná pouze o sdělení, nikoliv o závaznou právní normu. Ještě blíže a konkrétněji jde Zpráva Výboru pro zahraniční věci o strategické komunikaci EU s cílem bojovat proti propagandě, kterou proti ní vedou třetí strany (2016/2030(INI)) ze dne 14. října 2016. Zpráva shrnuje a navrhuje usnesení o strategické komunikaci Evropské unie a konkretizuje závazky členských států EU v boji proti dezinformacím. Dále poukazuje na dvě hrozby související s propagandou

a dezinformacemi a to na stát Rusko a teroristické skupiny, jako je hnutí Islámský stát. Problém těchto hrozeb chce vyřešit pomocí hlubší spolupráce členských států EU. Klíčovým řešením je přidělení prostředků Evropské unie na podporu kampaní strategické propagandy jednotlivých členských států proti Rusku a hnutí Islámský stát. Bohužel je to pouze zpráva a ta jako taková nemá žádný právní dopad na ČR. Musím tedy konstatovat, že aktuální situaci právní normy neodpovídají, jelikož v podstatě žádná norma EU, zabývající se Bojem proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti, zatím neexistuje. Východiskem by bylo na základě této zprávy a ostatních sdělení vydat závaznou právní normu Evropské unie, která by ujednotila postupy v boji proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti. Např. pokud je zapotřebí provést odposlech e-mailové schránky u poskytovatele, který má sídlo firmy v zahraničí a nevztahuje se na něj právní norma ČR (TR), byla by zde právní norma, která by ujednotovala postup v celé EU k provedení odposlechu e-mailové schránky.

4.1.2 Strategické dokumenty České republiky

Strategických dokumentů ČR k bezpečnosti a obraně republiky je několik a stručný popis těchto dokumentů jsem uvedl v 3. kapitole této diplomové práce. Jedná se především o Koncepti přípravy občanů k obraně státu, Bezpečnostní strategii ČR, Bílou knihu o obraně, Obrannou strategii ČR, Strategii ČR pro boj proti terorismu, Koncepti boje proti organizovanému zločinu do roku 2023, Koncepti rozvoje schopností PČR vyšetřovat kybernetickou kriminalitu a Vládní koncepti boje s korupcí.

Koncepce přípravy občanů k obraně státu

Koncepce přípravy občanů k obraně státu vydaná Ministerstvem obrany ČR je v současném právním řádu řešena zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR. Tato koncepce je promítnuta do právních předpisů spíše okrajově, konkrétně je upravena v § 52, kde je příprava občanů k obraně státu stanovena jako dobrovolná a má charakter vzdělávání.

Bezpečnostní strategie České republiky

V podstatě jde o strategii, která popisuje proměny bezpečnostního prostředí včetně klíčových hrozeb v euroatlantickém prostoru. Právní rámec pro její uplatnění představuje ústavní pořádek ČR, zejména Ústava ČR, Listina základních práv a svobod a ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR.

Bílá kniha o obraně

Bílá kniha je jakési zadání či plán pro komplexní projektové řízení optimalizace sektoru Ministerstva obrany ČR a proto se také nepromítá do žádných zákonů.

Obranná strategie České republiky

Obranná strategie ČR je založena na odpovědném přístupu vlády a dalších orgánů veřejné správy k zajištění systému obrany státu. Jedná se tedy spíše o odpovědný přístup, kdy v reakci na zhoršené bezpečnostní prostředí vláda ČR zahájila navyšování zdrojů na zajišťování obrany. Obranná strategie vychází z platných právních předpisů pro zajišťování obrany, zejména z Ústavy ČR a zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách.

Strategie České republiky pro boj proti terorismu

Strategie ČR pro boj proti terorismu od roku 2013 je koncipována jako dokument obecné povahy, který představuje základní principy boje proti terorismu v podmínkách ČR. Právní řád ČR v současnosti umožňuje stíhání teroristických aktivit v celé jejich šíři a to zejména zákonem č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, konkrétně § 311 - Teroristický útok. Dále zákonem č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, konkrétně se zde jedná o odpovědnost u trestných činů teroru, teroristického útoku a podněcování k nenávisti.

Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023

Koncepce představuje ambiciózní plán, který při svém naplnění výrazně zlepší pozici orgánů činných v trestním řízení při odhalování a vyšetřování struktur a aktivit organizovaného zločinu. Boj proti organizovanému zločinu je upraven v TŘ, ale již v koncepci je popsáno, že je upraven nedostatečně. Současný TŘ je v koncepci vnímán jako zastaralý a po řadě novelizací TŘ vnitřně nekonzistentní.

Koncepce rozvoje schopností PČR vyšetřovat kybernetickou kriminalitu

Koncepce popisuje organizační struktury PČR v problematice vyšetřování kybernetické kriminality, včetně podpůrných a expertních pracovišť, s vizí budoucího vývoje. Jedná se o koncepci, která řeší rozvoj schopností příslušníků PČR, jejich materiální zabezpečení a rozvoj dovedností.

Vládní koncepce boje s korupcí

Vládní koncepce boje s korupcí definuje mantinely vládní politiky boje s korupcí, stanovuje účinné nástroje, formuluje základní obsah jednoletých akčních plánů pro boj s korupcí a vymezuje jejich institucionální rámec. Koncepce se promítá především

v zákoně č. 234/2014 Sb., o státní službě, v zákoně č. 159/2006 Sb., zákona o střetu zájmů a v zákoně č. 300/2016 Sb., zákon o centrální evidenci účtů.

4.1.3 Právní předpisy České republiky

Právních předpisů ČR je mnoho, ale předpisů dávající PČR prostředky k řešení problematiky dezinformací už tolik není. Základní výčet těchto předpisů a jejich popis jsem uvedl v 3. kapitole této diplomové práce. V podstatě lze říci, že nejdůležitějším právním předpisem je Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, který prošel mnoha novelizacemi od doby svého vydání. Tyto novelizace reagovali jak na měnící se dobu, tak i na politickou situaci a hlavně na nedostatky, které byly praxí používání tohoto zákona zjištěny.

Zákon nám umožňuje především použít, ve vztahu boje proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti, 3 základní instituty a to jsou:

- §158 d Sledování osob a věcí (konkrétně odstavec 3),
- § 88 Odposlech a záznam telekomunikačního provozu
- § 88a Výpis z uskutečněného telekomunikačního provozu

Co se týče §158 d odst. 3 TŘ Sledování osob a věcí, tak z pohledu sledování obsahu e-mailové schránky není tento paragraf dostatečně upraven. Odstavec obecně hovoří o sledování osob a věcí, o zásahu do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo o zjišťování obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků. Nicméně nereaguje na dnešní dobu a to na konkrétní právní úpravu obsahu jiných písemností a to e-mailové korespondence a možnosti zálohy obsahu e-mailové korespondence. Zajišťování zálohy obsahu e-mailové komunikace není v současné době upraveno žádnou speciální právní úpravou, která by popisovala možnost zajistit zálohu obsahu e-mailové schránky tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty. Policejní praxe si však tento postup jednoznačně vyžaduje vzhledem k tomu, že by jinak mohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce dle ustanovení § 158d odst. 1, odst. 3 TŘ. V těchto případech je policejními orgány využíváno ustanovení § 8 odst. 1 TŘ, což je ustanovení, kde je uvedena povinnost právnické a fyzické osoby bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů. Ustanovení § 8 odst. 1 TŘ zakotvující obecnou povinnost vyhovovat dožádání orgánů činných v trestním řízení neobsahuje zákonnou úpravu umožňující

prolomení ústavně zaručeného práva na ochranu soukromí, vztahujícího se jak na obsah e-mailové schránky, tak i na zálohu jejího obsahu. Z tohoto důvodu se orgány činné v trestním řízení nemohou po poskytovateli služeb zajišťující přenos zpráv do e-mailové schránky a z ní domáhat postupem podle § 8 odst. 1 TŘ obsahu e-mailových zpráv, ani provedení zálohy obsahu e-mailové schránky. Suplování absence institutu k provádění zálohy e-mailové schránky aplikací ustanovení § 8 odst. 1 trestního řádu, v současné době, kdy zde není speciální právní úprava umožňující takovýto postup, vnímám jako velmi sporný.

Současná právní úprava odposlechů e-mailové schránky a datového toku je ukotvena v § 88 TŘ. Paragraf obecně hovoří o odposlechu a reaguje na dnešní dobu a je dostačující i pro realizaci odposlechů e-mailové korespondence. Přesto je zde ustanovení odstavce 8 a 9 tohoto paragrafu, které považuji za nedostačující. Jedná se o uložení povinnosti orgánům činným v trestním řízení vyrozumívat osobu proti které byl veden odposlech a to pokud je známa a po pravomocném skončení věci, avšak bez ohledu na to, jakým způsobem byla věc ukončena. Z tohoto vyplývá, že až na výjimky uvedené v odstavci 9, musí orgán činný v trestním řízení vyrozumět každou osobu, proti které byl odposlech veden. Tedy i pravomocně odsouzené pachatele. Nedostačující ho spatřuji právě v této povinnosti a navrhol bych povinnost vyrozumívat pouze u osob, kterým nebylo spáchání trestného činu prokázáno.

Současná právní úprava zjišťování údajů z uskutečněného telekomunikačního provozu je ukotvena v § 88a. Paragraf obecně hovoří o zjišťování údajů z uskutečněného telekomunikačního provozu a je dostačující i pro zjišťování údajů datového provozu. Sporný je pouze odstavec 2 a navazující odstavec 3, týkající se vyrozumívání osob o nařízeném zjišťování údajů o telekomunikačním provozu. Stejně jako u odposlechů jej považuji za nedostačující a volil bych jeho úpravu nebo zrušení.

4.2 Obecný postup využívání prostředků dle TŘ

Trestní řád z pohledu datového provozu umožňuje především použít, ve vztahu boje proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti, tři základní instituty (prostředky) a to jsou:

- §158 d3 Sledování osob a věcí (konkrétně sledování obsahu e-mailové schránky)
- § 88 Odposlech (konkrétně odposlech e-mailové schránky a datového toku)
- § 88a Výpis z uskutečněného datového provozu (registrační údaje, IP adresa, IP adresy přistupující do emailové schránky, přesměrování do jiné schránky).

V této kapitole uvedu obecný postup při provádění jednotlivých úkonů u prostředků sledování obsahu e-mailové schránky, odposlechu e-mailové schránky, odposlechu datového toku a výpisu z uskutečněného datového provozu. Všechny tyto prostředky zabezpečuje pro PČR a další oprávněné subjekty ÚZČ služby kriminální policie a vyšetřování PČR, který jako jediný útvar na území ČR je oprávněn tyto úkony provádět.

4.2.1 Sledování obsahu e-mailové schránky

Oprávněným subjektem, tedy žadatelem k vyžadování sledování osob a věcí jsou policisté zařazení v oprávněných útvech, kterými jsou útvar nebo organizační článek služby kriminální policie a vyšetřování a to u:

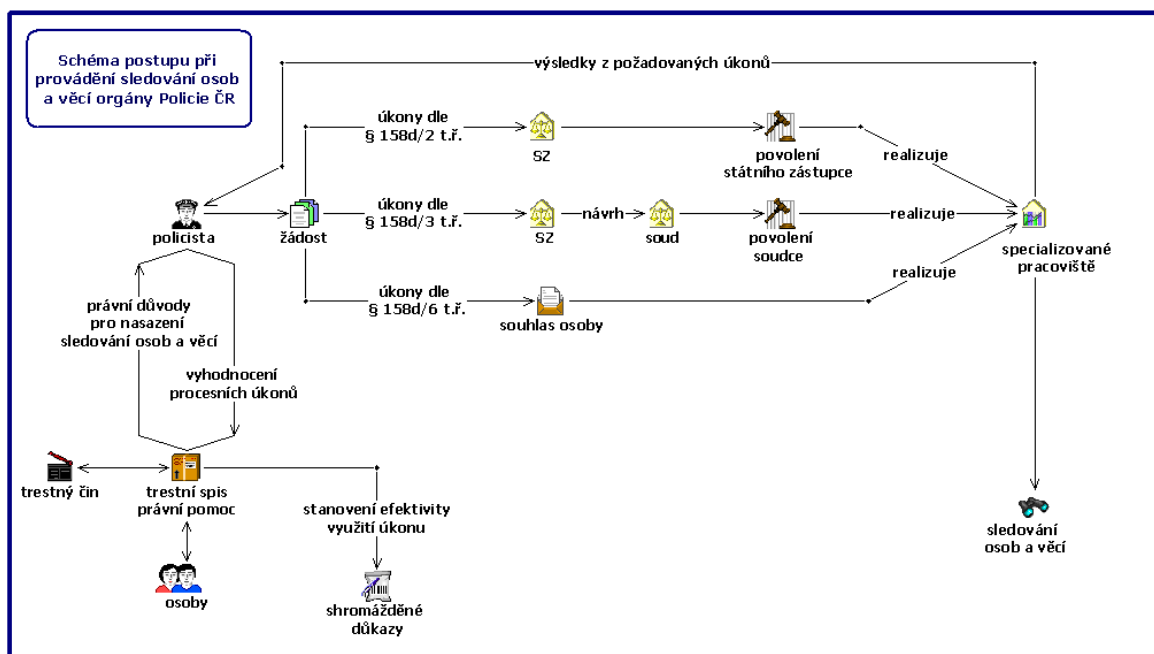
- odborů ÚSKPV Policejního prezidia ČR
- útvaru speciálních činností SKPV
- národní protidrogové centrály SKPV
- národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV
- úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV
- odborů SKPV PČR krajských ředitelství
- územních odborů SKPV a městských ředitelství PČR

Sledování může vyžádat pouze oprávněný žadatel a to policista zařazený v útvaru nebo organizačním článku služby kriminální policie a vyšetřování. Sledování se vyžaduje pomocí schválené žádosti o sledování (dále jen „žádost“), ta musí být vyplněna a předána pracovišti ÚZČ. Žádost je povinen oprávněný policista nebo jeho přímý nadřízený před jejím schválením a předáním státnímu zástupci nebo soudci předložit ÚZČ. ÚZČ na žádost vyznačí stanovisko k technické proveditelnosti úkonu. U technické proveditelnosti se posuzuje zejména fakt, zda se je sledování obsahu e-mailové adresy možné, zda e-mailový server není ve správě společnosti se sídlem v zahraničí, apod. Bude-li sledování vyžadováno se souhlasem vlastníka (uživatele) e-mailové schránky, tak k žádosti přiloží jeho písemný souhlas. Policejní orgán poté zpracuje písemnou žádost o povolení státnímu zástupci nebo soudci. Žádost odůvodní podezřením na konkrétní trestnou činnost, a pokud zná také údaje o osobách či věcech, které mají být sledovány. V povolení sledování osob a věcí musí být stanovena doba, po kterou bude sledování prováděno. Písemnou žádost schválenou služebními funkcionáři i písemné povolení státního zástupce nebo soudce předloží policejní orgán útvaru ÚZČ.

ÚZČ založí spis sledování, ve kterém eviduje veškeré písemnosti vzniklé při sledování a určí název úkonu. Žadatel se na přípravě sledování podílí zejména informačním zajištěním a je povinen informovat specializované pracoviště o všech skutečnostech, které by mohly ovlivnit provádění sledování.

Po převzetí a zaevidování uvedených dokumentů na ÚZČ dochází v co nejkratší době k nasazení sledování e-mailové schránky. Vlastní nasazení spočívá ve zjištění kdo je správcem e-mailové schránky, resp. e-mailového serveru a kde se nachází obsah zájmové e-mailové schránky. Poté dojde k oslovení providera, který spravuje zájmový e-mailový server a vyžádání obsahu e-mailové schránky. Souběžně se zadají data k této akci do terminálu, který slouží jako evidence. Provider provede sledování obsahu e-mailové schránky a data předá ÚZČ na DVD či BD. ÚZČ vytvoří archivní nepřepisovatelné médium, zaeviduje je a vyhotoví se k němu zprávu o předání. Poté médium předá se zprávou o předání oprávněnému žadateli.

Obrázek č. 1- Schéma postupu při provádění sledování osob a věcí orgány PČR

Zdroj: www.mvcr.cz/soubor/analyza-odposlechu-a-sledovani-2017.aspx

4.2.2 Odposlech e-mailové schránky

Oprávněným subjektem, tedy žadatelem k vyžadování odposlechu e-mailové schránky jsou policisté zařazení v oprávněných útvech, kterými jsou útvar nebo organizační článek služby kriminální policie a vyšetřování a to u:

- odborů ÚSKPV Policejního prezidia ČR

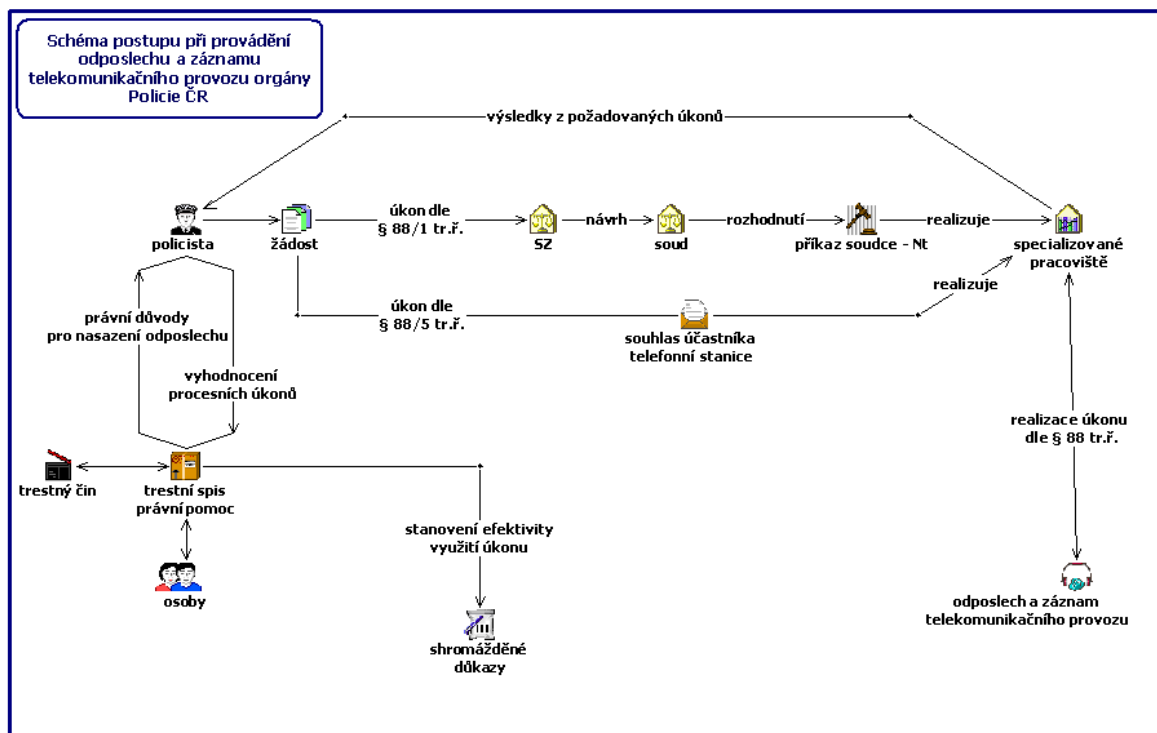
- útvaru speciálních činností SKPV
- národní protitdrogové centrály SKPV
- národní centrály proti organizovanému zločinu SKPV
- úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV
- odborů SKPV PČR krajských ředitelství
- územních odborů SKPV a městských ředitelství PČR

Odposlechem e-mailové schránky rozumíme zrcadlení veškerého provozu e-mailové schránky, pořízeného automatickým zařízením bez přímé účasti konkrétní osoby. Odposlech může vyžádat pouze oprávněný žadatel a to policista zařazený v útvaru nebo organizačním článku služby kriminální policie a vyšetřování. Odposlech se vyžaduje pomocí schválené žádosti o odposlech (dále jen „žádost“), ta musí být vyplněna a předána pracovišti ÚZČ. Žádost je povinen oprávněný policista nebo jeho přímý nadřízený před jejím schválením a předáním státnímu zástupci nebo soudci předložit ÚZČ. ÚZČ na žádost vyznačí stanovisko k technické proveditelnosti úkonu. U technické proveditelnosti se posuzuje zejména fakt, zda je odposlech e-mailové adresy možný, zda e-mailový server není ve správě společnosti se sídlem v zahraničí, apod. Bude-li odposlech vyžadován se souhlasem vlastníka (uživatele) e-mailové schránky, tak k žádosti přiloží jeho písemný souhlas. Policejní orgán poté zpracuje písemnou žádost o povolení státnímu zástupci nebo soudci. Žádost odůvodní podezřením na konkrétní trestnou činnost, a pokud zná také údaje o osobách či věcech, u kterých má být proveden odposlech. Soudce posoudí oprávněnost a zákonnost žádosti a rozhodne, zda vydá příkaz k odposlechu. Žadatel se na přípravě odposlechu podílí zejména informačním zajištěním a je povinen informovat specializované pracoviště o všech skutečnostech, které by mohly ovlivnit provádění odposlechu.

ÚZČ založí spis odposlechu, ve kterém eviduje veškeré písemnosti vzniklé při odposlechu, určí název úkonu, dále kdo a jakým způsobem je oprávněn přebírat od ÚZČ získané informace. Pro předávání záznamů žadatel určí koncový bod, což je počítač určený pro příjem dat z odposlechu. Zřízení koncového bodu se provádí ve spolupráci s ÚZČ, které poskytne potřebné programové vybavení, které umožňuje automatický chráněný datový přenos mezi ÚZČ a koncovým bodem. Každý policista oprávněný k vyhodnocování záznamů si vyžádá u ÚZČ jedinečný elektronický hardwarový klíč a jeho aktivaci pro daný úkon, ten podléhá přísné evidenci a každé přihlášení a odhlášení je zalogováno.

Po převzetí a zaevidování uvedených dokumentů na ÚZČ dochází v co nejkratší době k nasazení odposlechu e-mailové schránky. Vlastní nasazení spočívá ve zjištění kdo je správcem e-mailové schránky, resp. e-mailového serveru a kde se nachází obsah zájmové e-mailové schránky. Poté dojde k oslovení providera, který spravuje zájmový e-mailový server a vyžádání provedení odposlechu e-mailové schránky. Souběžně se zadají do Terminálu data k této akci včetně koncového bodu a oprávněných osob. V terminálu se nastaví směr a koncový bod, na který budou data zasílána. Poté se takto zadaný příkaz v Terminálu pošle na server a následně putuje dál k providerovi, který má ve správě zájmovou e-mailovou schránku. Ten bezodkladně provede odposlech e-mailové schránky a následně jdou data na koncový bod, kde za pomoci hardwarového klíče může oprávněný policista pracovat s daty z odposlechu e-mailové schránky. ÚZČ nemá přístup k zaznamenaným odposlechnutým e-mailům, provádí pouze nasazení, deaktivaci a distribuci ke koncovému uživateli. Po ukončení odposlechu e-mailové schránky jsou data předány na nepřepisovatelných DVD či BD nosičích jakožto archivní záznamy. Poté média předá se zprávou o předání oprávněnému žadateli.

Obrázek č. 2 - Schéma postupu při provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu orgány PČR

Zdroj: www.mvcr.cz/soubor/analyza-odposlechu-a-sledovani-2017.aspx

4.2.3 Odposlech datového toku

Odposlech datové toku, tedy komunikace mezi jednotlivými počítači, patří k nesložitéjším úkonům z hlediska proveditelnosti. Policie dokáže za pomoci speciální techniky datový tok odposlouchávat a zachycovat, nicméně kvůli obrovské náročnosti na přenesená data jde nestandardní úkon. Velmi zjednodušeně řečeno, pomocí speciálního zařízení umístěného u poskytovatele internetu, poskytovatel zachytne jednotlivé balíčky dat, ty následně zkopíruje a propustí dál. Zkopírované balíčky pošle policii, ta je zkompletuje, roztrídí a vyhodnotí. Z pohledu obecného postupu odposlechu datového toku je v podstatě totožný, až na malé odchylky, s postupem u odposlechu e-mailové schránky.

4.2.4 Výpisy z uskutečněného datového provozu

Výpisem z uskutečněného datového provozu dle §88a TŘ se míní především údaje, jako jsou registrační údaje k e-mailovému účtu, IP adresa, IP adresy přistupující do e-mailové schránky, nebo přesměrování do jiné schránky. Jedná se o všechny údaje, u kterých se nezjišťuje obsah komunikace. Tyto data jsou jednotliví provideři v souladu s § 97 odst. 3) zákona č. 127/2005 Sb. O elektronických komunikacích povinni uchovávat po dobu šesti měsíců. Uchovávaná data jsou vyjmenována v § 3 prováděcí vyhlášky č. 357/2012 Sb. O uchování, předávání a likvidaci provozních a lokalizačních údajů:

(3) U sítí elektronických komunikací s přepojováním paketů se uchovávají tyto údaje

a) u služby přístupu k internetu z pevného připojení

- 1. typ připojení,*
- 2. telefonní číslo nebo označení uživatele,*
- 3. identifikátor uživatelského účtu,*
- 4. adresa MAC zařízení uživatele služby,*
- 5. datum a čas zahájení a ukončení připojení k internetu,*
- 6. označení přístupového bodu u bezdrátového připojení k internetu,*
- 7. adresa IP a číslo portu, ze kterých bylo připojení uskutečněno;*

b) u služby přístupu k internetu z mobilního připojení

- 1. typ připojení,*
- 2. telefonní číslo uživatele,*
- 3. identifikátor mobilního zařízení,*
- 4. datum a čas zahájení a ukončení připojení k internetu,*

5. označení základnové stanice Start a základnové stanice Stop,
 6. adresa IP a číslo portu, ze kterých bylo připojení uskutečněno;
- c) u služby přístupu ke schránce elektronické pošty
1. adresa IP a číslo portu, ze kterých bylo připojení uskutečněno,
 2. identifikátor uživatelského účtu,
 3. datum a čas zahájení připojení ke schránce elektronické pošty,
 4. datum a čas ukončení připojení ke schránce elektronické pošty,
 5. identifikátor protokolu elektronické pošty;
- d) u služby přenosu zpráv elektronické pošty
1. adresa IP a číslo portu zdroje a cíle přenášené zprávy,
 2. datum a čas odeslání zprávy,
 3. adresa elektronické pošty odesílatele,
 4. adresy elektronické pošty příjemců,
 5. stav přenosu zprávy,
 6. identifikátor protokolu elektronické pošty;
- e) u služby IP telefonie
1. adresa IP a číslo portu zdrojového zařízení,
 2. adresa IP a číslo portu cílového zařízení,
 3. transportní protokol,
 4. datum a čas zahájení a ukončení komunikace,
 5. doplňující údaje uvedené v odstavci 4, nejsou-li k dispozici údaje identifikující volajícího nebo volaného účastníka nebo některý z údajů podle odstavce 5;
- f) u služby přístupu k internetu podle písmene a) nebo b) s překladem adres IP
1. privátní adresa IP,
 2. veřejná adresa IP a číslo portu, nebo přidělený rozsah portů,
 3. datum a čas zahájení překladu adres,
 4. datum a čas ukončení překladu adres.¹⁶

¹⁶ § 3 prováděcí vyhlášky č. 357/2012 Sb., o uchování, předávání a likvidaci provozních a lokalizačních údajů

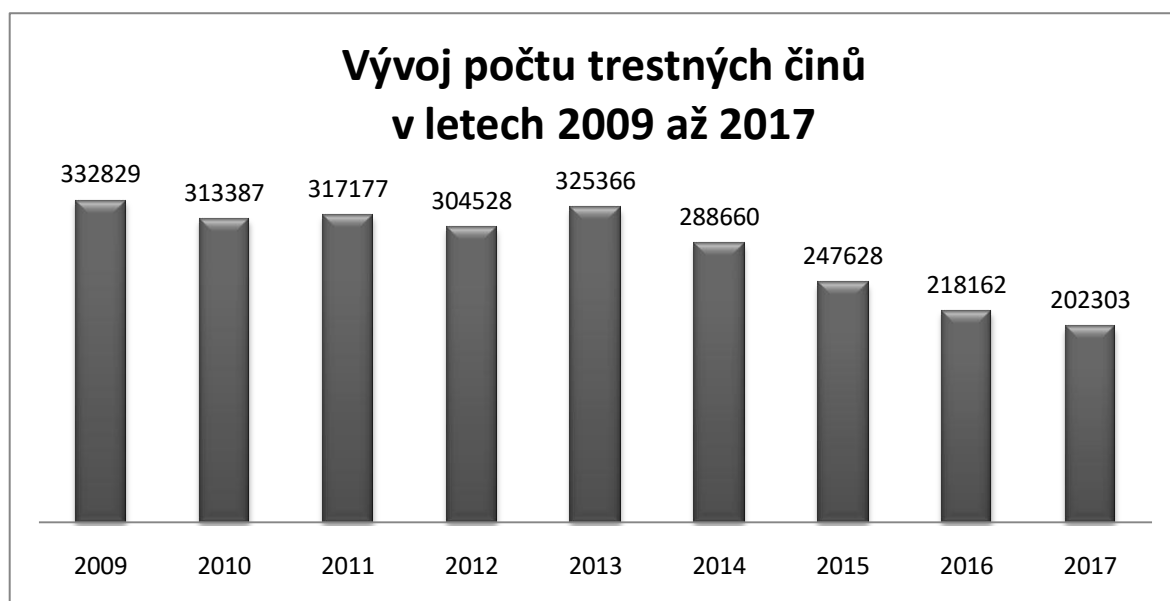
Vyžadování výpisů o uskutečněném datovém provozu je velmi podobné jako u odposlechů. Stručně řečeno oprávněný žadatel žádá ÚZČ o provedení úkonu, kdy předloží schválenou žádost schválenou žádost a příkaz soudu k provedení úkonu, nebo souhlas uživatele např. e-mailové schránky, ke které se mají údaje vztahovat. Následně je žádost zaslána providerovi a ten zašle zpět odpověď na ÚZČ. Poté je zašifrovaná odpověď zaslána konkrétnímu oprávněnému žadateli vnitřním informačním systémem Evidence trestního řízení (ETR).

4.3 Boj proti dezinformacím pomocí prostředků TŘ

Boj proti dezinformacím je součástí celkové kriminality a s tou bojujeme právě pomocí prostředků trestního řádu. Klíčovou změnou TŘ pro zpracovávání a vyhodnocování statistických dat bylo nabytí účinnosti trestního zákoníku zákona č. 40/2009 Sb., k 1. 1. 2010. Jelikož před a po nabytí účinnosti trestního zákoníku byla značná část paragrafů upravena, je zapotřebí při srovnávání statistických dat z doby před a po účinnosti nového trestního zákoníku, brát toto v úvahu.

Ze statistického pohledu z dlouhodobého hlediska jsou zajímavá data ze statistiky Policejního prezidia ČR, která vede vlastní statistiku celkové kriminality. Do Celkové statistiky jsem zahrnul data od roku 2009 do roku 2017 a to hlavně z důvodu že data za rok 2018 nejsou k dispozici.

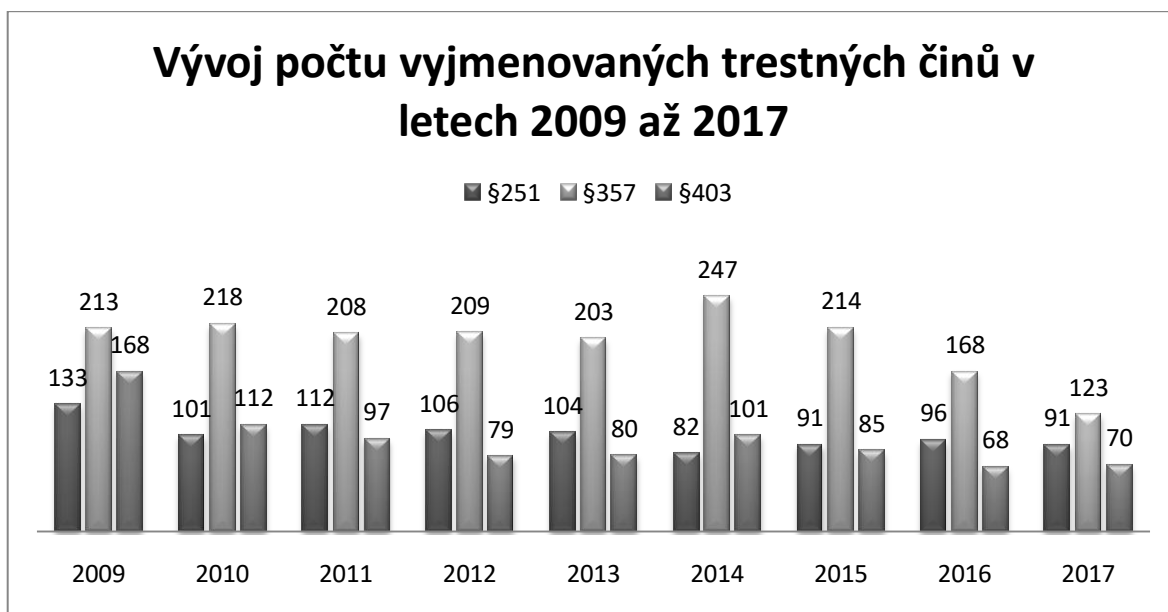
Graf 1 - Vývoj počtu trestných činů v letech 2009 až 2017

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Z výše uvedeného grafu je znát patrný pokles počtu trestných činů od roku 2013 do 2017. Srovnání mezi rokem 2013 a 2017 na skutky jde o 123 063 skutků, což je zhruba pokles o 1/3 trestných činů a to je nejméně skutků za celé hodnocené období od roku 2009.

Graf 2 - Vývoj počtu vyjmenovaných trestných činů v letech 2009 až 2017, u kterých lze použít institut §88 a 88a.

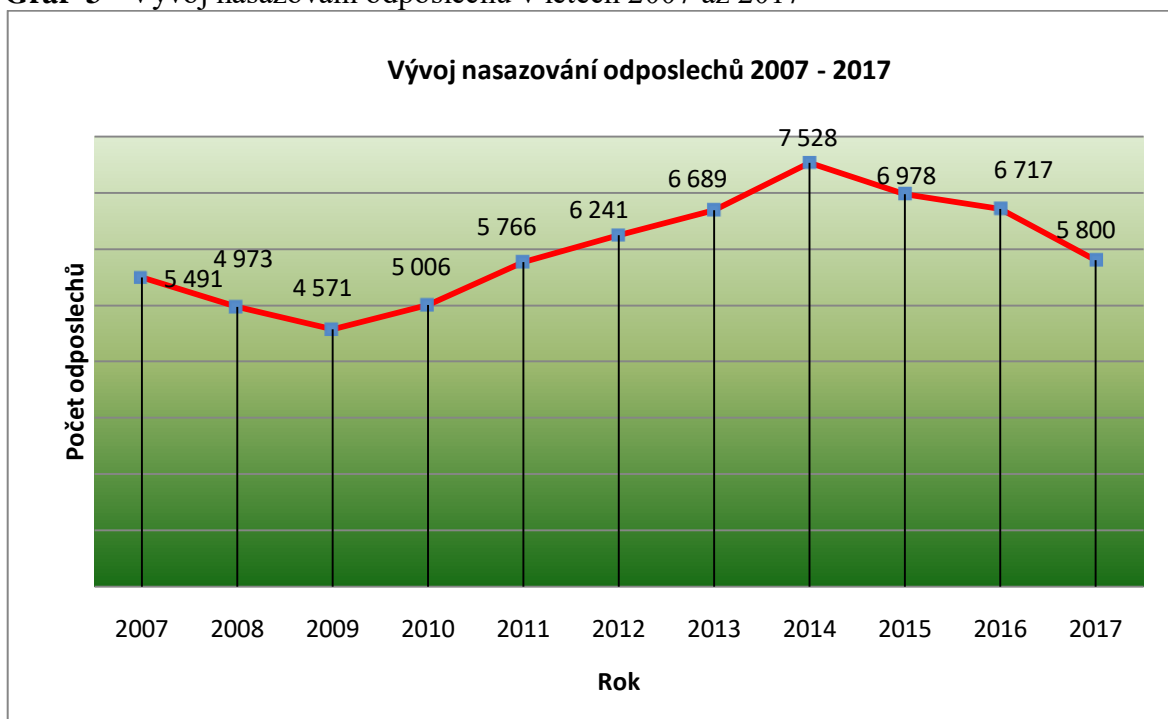
Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Česká legislativa pojem „dezinformace“ nezná, a proto ani v českém trestním právu není definována skutková podstata trestného činu „dezinformace“. Jednání jsou trestná, pouze pokud by k nim došlo v rámci jednání, které by naplnilo trestný čin:

§ 181 Poškození cizích práv, § 184 Pomluva, § 251 Neoprávněné podnikání, § 345 Křivé obvinění, § 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod, § 357 Šíření poplašné zprávy, § 364 Podněcování k trestnému činu, § 365 Schvalování trestného činu, § 403 Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, § 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka.

U výše uvedeného grafu je názorně vidět, že institut §88 a 88a lze použít pouze u trestných činů: § 251 Neoprávněné podnikání, § 345 Křivé obvinění, § 357 Šíření poplašné zprávy, § 403 Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka. Přesto není v grafu uveden § 345 Křivé obvinění, jelikož k tomuto § nejsou žádná data.

Graf 3 - Vývoj nasazování odposlechů v letech 2007 až 2017

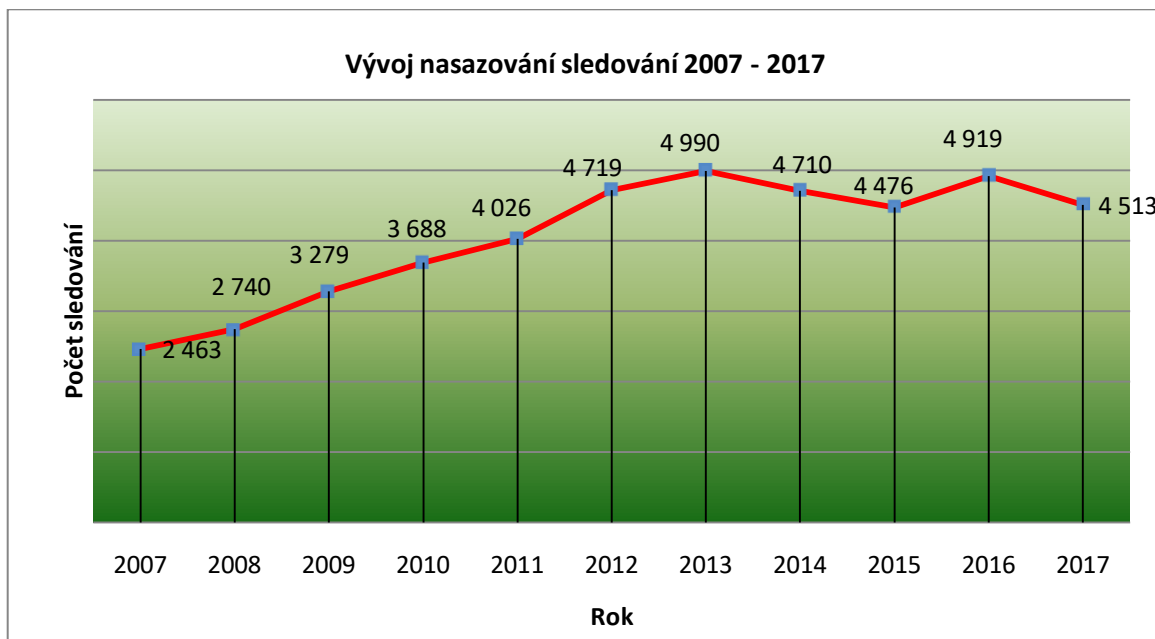

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Z výše uvedeného grafu je evidentní výrazné klesání počtu nasazovaných odposlechů od roku 2007 do roku 2009. Poté následuje výrazný pětiletý nárůst do roku 2014 a v roce 2015 se směr vývoje opět změnil směrem dolů. V roce 2017 oproti předchozímu roku činil úbytek úkonů na celkem 917 úkonů (tj. 13,7 %).

Do celkového snížení počtu odposlechů se v roce 2017 promítl pokles odposlechů evidovaný zejména u útvarů s celorepublikovou působností, ale i také u útvarů SKPV KŘP, konkrétně nejvíce došlo k poklesu úkonů u SKPV KŘP MSK, LBK a SKPV KŘP VYS. V průběhu celého vyhodnocovaného období vykazují nejvíce odposlechů útvary NPC a NCOZ. U SKPV KŘP konkrétně SKPV KŘP hl. m. Prahy, JHM, MSK a STC.

Graf 4 - Vývoj nasazování sledování v letech 2007 až 2017

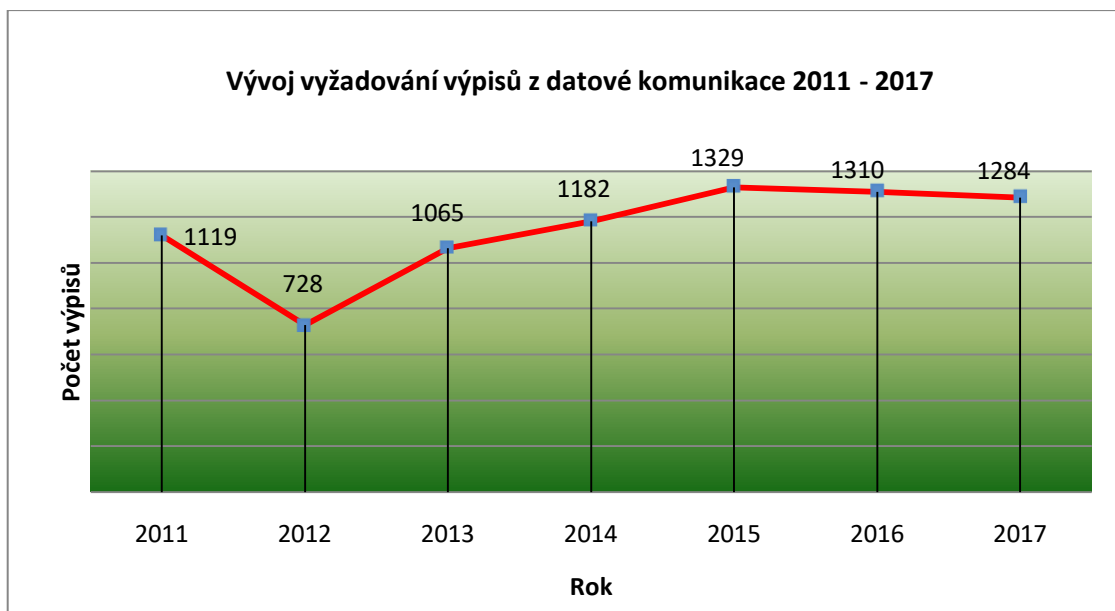

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Od roku 2007 nastal setrvalý vzestup počtu úkonů sledování až do roku 2014, kdy následoval pokles do roku 2015, poté mírný nárůst do roku 2016. Po navýšení počtu úkonů v roce 2016 následoval úbytek v roce 2017, a to o 406 (tj. 8,3 %) úkonů. Nejvíce úkonů bylo za celé sledované období registrováno v roce 2013. Pokles úkonů v roce 2017 byl především způsoben výrazným propadem počtu úkonů u útvaru s celorepublikovou působností NCOZ (o 449, tj. 39,3 %). Útvary SKPV KŘP naopak zaznamenaly mírný nárůst (o 37, tj. 1,2 %). Za celé sledované období dosáhly v roce 2017 svého maxima SKPV KŘP hl. m. Prahy, ULK a MSK. Největší nárůst počtu úkonů v roce 2017 byl zaregistrován, oproti předchozímu roku, u SKPV KŘP hl. m. Prahy a ZLK.

Z dlouhodobějšího hlediska využívají sledování útvary s celorepublikovou působností SKPV, oproti útvarům SKPV KŘP, častěji na trestnou činnost proti veřejnému zájmu a na daňovou trestnou činnost. Kdežto SKPV KŘP častěji používají úkonů na mravnostní trestnou činnost a na ostatní majetkovou trestnou činnost.

Graf 5 - Vývoj vyžadování výpisů z datové komunikace od roku 2007 do 2017

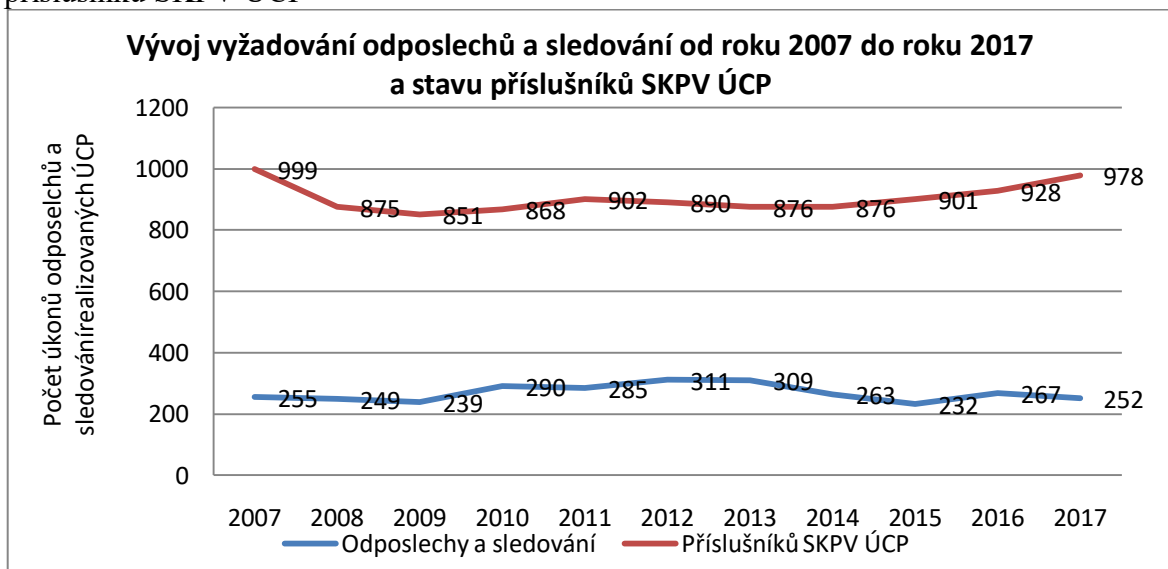

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Statistika k výpisům z telekomunikačního provozu byla k dispozici pouze za období 2011 až 2017 a jedná se počty vyžádaných výpisů, nikoliv o přesný počet úkonů. Tím je míněno, že jeden výpis z telekomunikačního provozu, může obsahovat několik řádků (úkonů), které jsou distribuovány jednotlivým providerům.

Od roku 2011 do roku 2012 nastal prudký pokles počtu výpisů. Od roku 2012 naopak začal vzestup počtu výpisů až do roku 2015. Od tohoto roku je počet výpisů prakticky ve stejné úrovni. Rozdíl oproti roku 2012 a 2017 je nárůst o 556 výpisů. Nejvíce úkonů bylo za celé sledované období registrováno v roce 2015.

Graf 6 - Vývoj vyžadování odposlechů a sledování od roku 2007 do 2017 a stavu příslušníků SKPV ÚCP

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

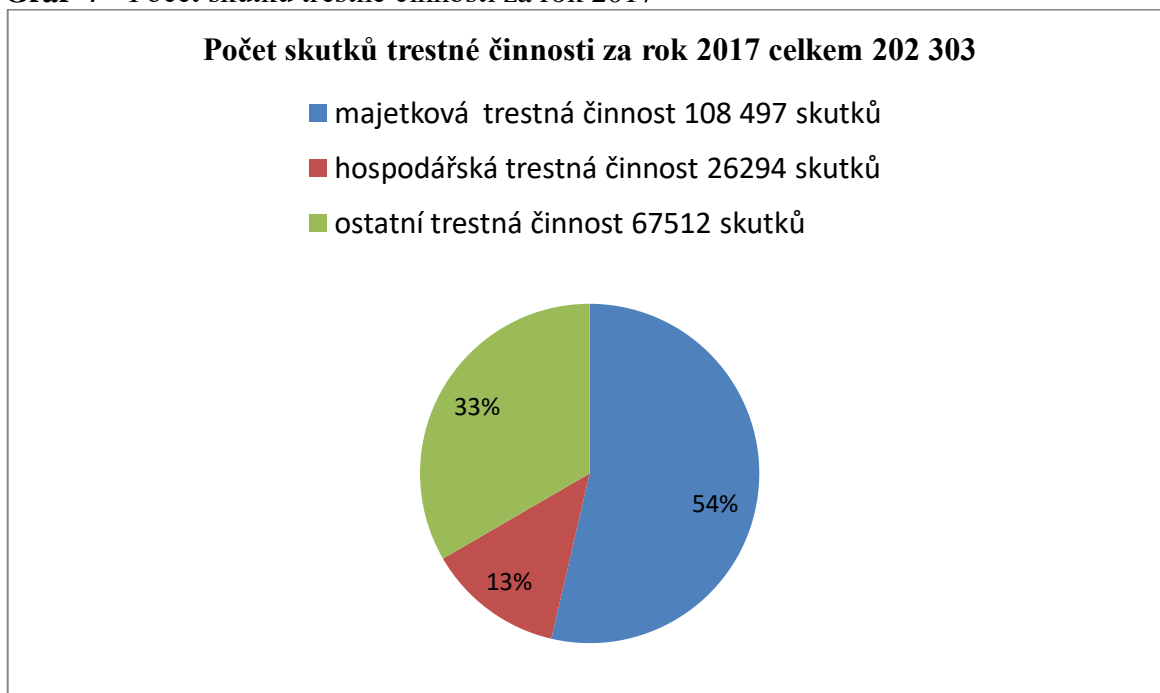
Výše uvedený graf znázorňuje vývoj ve využívání institutu odposlechu a sledování ve vztahu k reorganizacím a poklesu a nárůstu stavu příslušníků SKPV, oprávněných odposlech a sledování využívat. Do grafu 6 jsem do grafu zahrnul pouze útvary SKPV ÚCP, neboť vývoj počtu příslušníků SKPV na KŘP nelze vyčíslit, jelikož se sledují počty příslušníků celkem za KŘP, tedy za organizační článek, nikoliv za jednotlivé služby. Z grafu je patrné, že z roku 2007 na rok 2008 došlo k prudkému snížení příslušníků SKPV ÚCP a přesto nedošlo k snížení vyžadování úkonů. Poté následují vyvážené počty příslušníků i vyžadování úkonů až do roku 2014, kdy počty příslušníků SKPV ÚCP začínají stoupat (až do roku 2017), ale úkonů začíná ubývat.

4.4 Boj proti jiné škodlivé činnosti pomocí prostředků TŘ

Tuto kapitolu chci věnovat jiné škodlivé činnosti a to z důvodu její nebezpečnosti pro společnost pro výši způsobených škod a tou je finanční a hospodářská kriminalita. Dle údajů Policejního prezidia ČR bylo v roce 2017 v oblasti hospodářské kriminality registrováno 26 294 trestných činů a přímo objasněno 14 238 trestných činů. U hospodářské kriminality bylo objasněno celkem 17 117 trestných činů, čímž se objasněnost dostala u této trestné činnosti na 65,1 %.

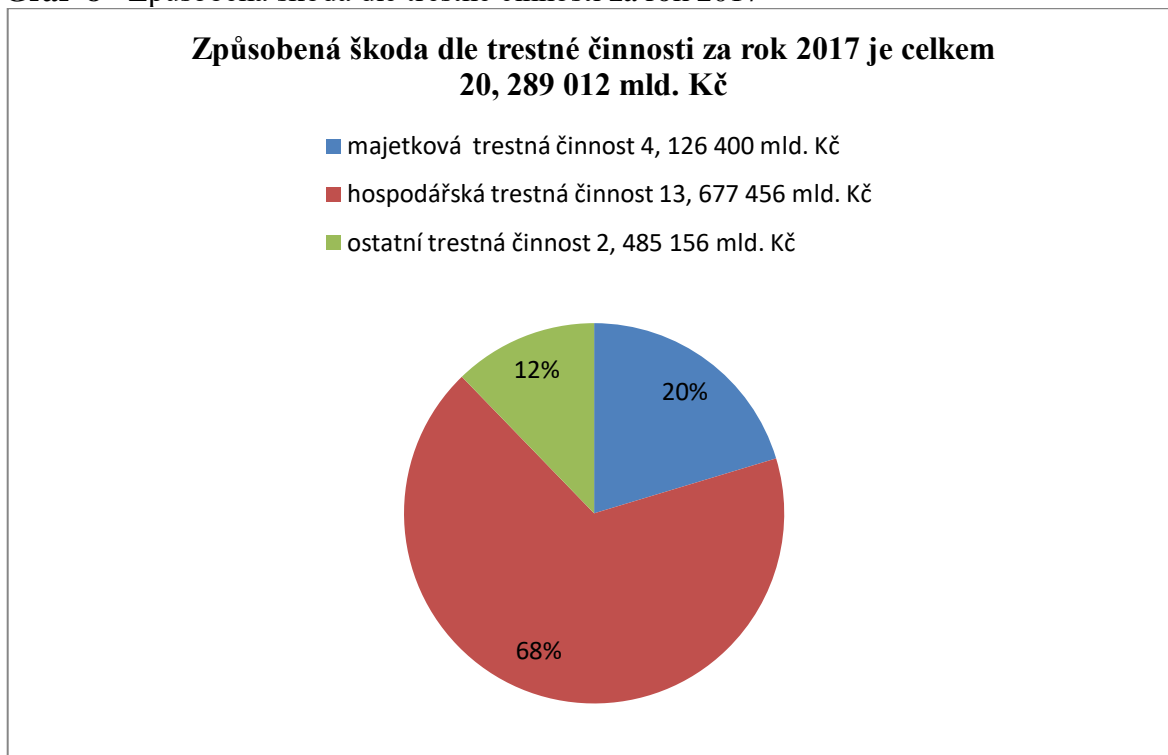
V níže uvedeném grafu vidíme jak se % a počty skutků podílí v roce 2017 majetková trestná činnost, hospodářská trestná činnost a ostatní trestná činnost na celkových počtech skutků trestné činnosti v České republice.

Graf 7 - Počet skutků trestné činnosti za rok 2017

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Graf 8 - Způsobená škoda dle trestné činnosti za rok 2017

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že celková způsobená škoda trestnou činností v roce 2017 byla 20, 289 012 mld. Kč, celková způsobená škoda v oblasti majetkové trestné činnosti v roce 2017 byla 4, 126 400 mld. Kč, dále v oblasti ostatní trestné činnosti byla celková způsobená škoda 2, 485 156 mld. Kč a v oblasti hospodářské trestné byla celková způsobená škoda 13, 677 456 mld. Kč, což je 68 % z celkové škody. Největší podíl připadal na trestné činy v oblasti hospodářské kriminality a to konkrétně kráčení daně dle § 240 TR a to 3, 980 480 mld. Kč (což je 29,1 %), dále podvod dle § 209 TR a to 3, 285 370 mld. Kč (což je 24,0 %) a porušení povinnosti při správě cizího majetku § 220 a § 221 TR a to 1, 200 881 mld. Kč (což je 8,8 %).

Majetek z trestné činnosti byl v roce 2017 PČR zajištěn v celkové výši 29, 092 mil. Kč.

4.4.1 Vývoj nasazování odposlechů a sledování dle kriminality

Nasazování odposlechů a sledování má svůj historický vývoj. Policejní prezidium ČR vede za jednotlivé roky v závislosti na kriminalitě podrobnou statistiku počtu odposlechů a sledování.

Tabulka 1 - Úkony dle § 88 odst. 1, 5 TR dle kriminality za roky 2009 až 2017

Úkony dle § 88/ 1,5 TR dle kriminality / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Násilná trestná činnost	1087	1122	1179	1112	1229	1126	1041	791	511
Mravnostní trestná činnost	55	104	118	97	139	211	168	117	88
Krádeže vloupáním	327	230	235	209	381	340	167	106	136
Krádeže	509	296	236	293	297	360	214	243	156
Podvody	420	236	392	396	376	464	443	356	269
Ostatní majetková trestná činnost	154	337	530	585	539	517	444	188	187
Trestné činy proti hospodářské soustavě	39	3	36	41	13	18	7	18	11
Trestné činy proti hospodářské kázni	7	9	24	81	199	88	74	86	63
Trestné činy proti měně	148	98	94	100	68	170	80	46	64
Daňová trestná činnost	210	272	364	463	563	536	312	420	254
Porušování nehmotných práv a nekalá soutěž	29	18	19	15	49	42	15	15	6
Trestné činy proti veřejnému zájmu	271	374	488	697	842	606	547	491	343
Obecně nebezpečná trestná činnost	155	108	90	77	168	108	173	37	56
Trestné činy na mládeži	0	1	0	2	8	4	0	0	5
Toxikománie	1688	2361	2779	2852	2898	3873	3890	4182	3988
Extremismus	47	41	9	36	11	33	48	9	14
Celkem úkonů	4571	5006	5766	6241	6689	7528	6978	6717	5800

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Výše uvedená tabulka uvádí údaje od roku 2009 do roku 2017, konkrétně počty úkonů odposlechů dle jednotlivé kriminality. Nejčastěji využívané jsou dlouhodobě na trestné činy související s toxikománií. Při porovnání počtu odposlechů u hospodářské trestné činnosti zjistíme (zeleně vyznačené v tabulce), že bylo v roce 2017 na tyto trestné činy nasazeno celkem 398 odposlechů z celkových 5800, což je přibližně 6,9%. Zajímavé je, že v roce 2016 bylo celkem nasazeno odposlechů u hospodářské trestné činnosti 585 z celkových 6717, což je přibližně 8,7%.

Tabulka 2 - Úkony dle § 158d 2,3,6 TŘ dle kriminality za roky 2009 až 2017

Úkony dle § 1558d/2.3.6 TŘ dle kriminality / rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Násilná trestná činnost	914	814	637	759	902	617	655	623	400
Mravnostní trestná činnost	47	51	129	138	122	95	202	116	322
Krádeže vloupáním	528	803	690	617	603	705	500	541	441
Krádeže	481	449	557	537	556	504	377	274	284
Podvody	183	245	224	260	359	339	356	526	472
Ostatní majetková trestná činnost	159	256	363	425	523	350	360	372	273
Trestné činy proti hospodářské soustavě	20	10	16	21	30	8	11	51	40
Trestné činy proti hospodářské kázi	12	15	20	37	154	160	157	115	90
Trestné činy proti měně	94	59	102	94	63	138	167	55	95
Daňová trestná činnost	104	334	183	273	472	546	255	422	328
Porušování nehmotných práv a nekalá soutěž	2	204	25	22	43	31	14	25	11
Trestné činy proti veřejnému zájmu	266	233	436	573	712	503	504	599	385
Obecně nebezpečná trestná činnost	85	120	147	102	173	90	147	104	120
Trestné činy na mládeži	7	3	2	2	9	4	3	13	20
Toxikománie	648	758	1 105	1 321	1 351	1 365	1 410	1 636	1 687
Extremismus	34	20	0	32	5	17	52	11	33
Celkem úkonů	3 279	3 688	4 026	4 719	4 990	4 710	4 476	4 919	4 513

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Výše uvedená tabulka uvádí údaje od roku 2009 do roku 2017, konkrétně počty úkonů sledování dle jednotlivé kriminality. Nejčastěji využívané sledování dlouhodobě, stejně jako u odposlechů, je na trestné činy související s toxikománií. Při porovnání počtu sledování u hospodářské trestné činnosti je patrné (zeleně vyznačené v tabulce), že bylo v roce 2017 na tyto trestné činy nasazeno celkem 564 sledování z celkových 4513, což je přibližně 12,5%. Stejně jako u odposlechů je zajímavý výkyv a to v roce 2016, kdy v tomto

roce bylo celkem nasazeno sledování u hospodářské trestné činnosti 668 z celkových 4919, což je přibližně 13,6%.

4.4.2 Počet úkonů odposlechů a sledování dle útvarů

Podrobnější počet úkonů odposlechů a sledování podle jednotlivých krajských ředitelství policie a útvarů policie s celorepublikovou působností uvádí následující tabulky.

Tabulka 3 - Úkony dle § 88 odst. 1, 5 TŘ dle rozdělení na SKPV KŘP PČR a celorepublikové útvary SKPV PČR za roky 2008 až 2017

Úkony dle § 88/1,5 TŘ.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celkem PČR	4 571	5 006	5 766	6 241	6 689	7 528	6 978	6 717	5 800
Celkem SKPV KŘP PČR	2 979	2 734	3 371	3 578	4 095	5 243	4 687	4 223	3 940
PHA	893	511	669	775	798	1 162	964	792	698
STC	208	306	252	433	565	797	608	432	309
JHC	198	248	249	180	172	176	176	184	233
PLK	115	111	140	138	148	218	322	198	214
KVK	51	28	36	26	61	60	74	65	76
ULK	247	405	331	264	309	304	399	317	362
LBK	52	136	107	161	121	181	222	267	127
PAK	17	31	49	36	33	58	66	83	62
HKK	185	99	91	75	148	74	97	90	65
VYS	44	51	238	234	313	356	221	280	170
JHM	338	241	289	445	474	428	420	394	392
OLK	114	138	230	190	315	392	271	284	456
ZLK	184	203	388	302	248	376	198	155	244
MSK	333	226	302	319	390	661	649	682	532
Celkem útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 592	2 272	2 395	2 663	2 594	2 285	2 291	2 494	1 860
ÚSKPV	8	56	82	83	51	70	54	62	44
NCOZ	1 045	1 232	1 296	1 501	1 579	1 099	1 070	993	598
NPC	539	984	1 017	1 079	964	1 116	1 167	1 439	1 218

Zdroj: Policejní prezidium České republiky, zpracování vlastní

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že nejvíce využívají odposlechů útvary s celorepublikovou působností, konkrétně nejvíce NCOZ, poté následuje NPC. Jelikož odposlechy jde použít pouze na vyjmenované trestné činy, je také patrné, že útvary které tyto činy šetří, také využívají institutu odposlechu častěji, než ostatní útvary. Zajímavý je pokles odposlechů u NCOZ v roce 2017 oproti roku 2016 a to o 395 úkonů méně, což je pokles o 39,8 %. Z pohledu celé PČR je patrné, že nasazení odposlechů za poslední 4 roky má klesající tendenci.

Tabulka 4 - Úkony dle § 158d 2,3,6 TŘ dle rozdělení na SKPV KŘP PČR a celorepublikové útvary SKPV PČR za roky 2008 až 2017

Úkony dle § 158d 2,3,6 TŘ.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Celkem PČR	3 279	3 688	4 026	4 719	4 990	4 710	4 476	4 919	4 513
Celkem SKPV KŘP PČR	2 212	2 428	2 597	2 901	2 856	3 022	2 867	3 039	3 076
PHA	477	493	454	415	505	456	407	425	557
STC	208	169	155	272	286	291	261	253	246
JHC	113	137	143	137	116	108	130	125	71
PLK	114	91	108	170	155	147	162	157	166
KVK	42	74	74	84	117	96	126	86	86
ULK	133	199	183	207	179	202	190	208	244
LBK	50	65	69	147	107	92	111	153	136
PAK	26	46	74	32	18	40	46	36	35
HKK	123	102	123	105	209	122	117	153	122
VYS	39	279	229	210	229	345	196	255	144
JHM	571	418	509	542	493	469	487	572	535
OLK	38	26	48	91	46	81	35	104	91
ZLK	97	145	248	317	181	285	206	117	245
MSK	181	184	180	172	215	288	393	395	398
Celkem útvary PČR SKPV s celostátní působností	1 067	1 260	1 429	1 818	2 134	1 688	1 609	1 880	1 437
ÚSKPV	2	10	8	4	21	4	11	40	46
NCOZ	826	855	951	1 163	1 477	1 161	1 082	1 142	693
NPC	239	395	470	651	636	523	516	698	698

Zdroj: Policejní prezidium České republiky, zpracování vlastní

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že nejvíce využívají sledování útvary s celorepublikovou působností a to stejně jako u odposlechů, konkrétně nejvíce NCOZ, poté následuje NPC. Zajímavý je pokles sledování u NCOZ, stejně jako u odposlechů v roce 2017 oproti roku 2016 a to o 449 úkonů méně, což je pokles o 39,3 %. Z pohledu celé PČR je patrné, že nasazení sledování nemá klesající tendenci.

4.4.3 Způsoby vyřízení spisů odposlechů a sledování

Pro určení efektivity použití úkonů odposlechu a sledování pro každý ukončený spis je zapotřebí vyhodnotit jednotlivé způsoby vyřízení těchto spisů, u nichž byly během šetření použity úkony dle § 88 odst. 1, 5 TŘ a § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ.

Tabulka 5 – Způsoby vyřízení spisů s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 TŘ a § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ ukončených v roce 2017

Rok 2017	celkem vyřízeno spisů s použitím úkonů dle § 88 a § 158d TŘ	z toho v:	
		Prověřování	Vyšetřování
Celkem PČR	1 250	356	894
Celkem KŘP SKPV	1 119	308	811
PHA	245	94	151
STC	119	24	95
JHC	41	8	33
PLK	57	12	45
KVK	38	9	29
ULK	59	15	44
LBK	32	11	21
PAK	22	4	18
HKK	49	10	39
VYS	51	11	40
JHM	131	45	86
OLK	81	17	64
ZLK	30	16	14
MSK	164	32	132
Celkem útvary PČR SKPV s celostátní působností	131	48	83
NCOZ	72	34	38
NPC	59	14	45

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Jak výše uvedená tabulka uvádí, tak z celkového počtu ukončených spisů se sledovanými úkony, bylo v roce 2017 vyřízeno 356 spisů v prověřování a 894 spisů ve vyšetřování. Ukončit spis je možno několika způsoby a to konkrétně dle TŘ (§ 159a Odložení nebo jiné vyřízení věci, § 159b Dočasné odložení trestního stíhání, § 171 Postoupení věci jinému orgánu, § 172 Zastavení trestního stíhání, § 173 Přerušování trestního stíhání, § 307 Podmíněné zastavení trestního stíhání, § 309, §310 Narovnání), dle zákona č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže (§ 70 Odstoupení od trestního stíhání) anebo ukončením jinak.

Spisy vyřízené v roce 2017 s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 TŘ a § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ, v prověřování (celkem 356 spisů) byly v rámci SKPV KŘP a útvarů SKPV s celorepublikovou působností ukončeny následujícími způsoby:

Tabulka 6 – Počty spisů a způsoby vyřízení v prověřování dle § 88 odst. 1, 5 TŘ a § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ ukončených v roce 2017

KŘP/Ú CP SKPV rok 2017	Předáno jinému u org. celku	Sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno č.j.	Ukončeno v TŘ	Uloženo podezřelých	Podezření neprokázáno	Neznámé ukončení	§70 zák. č. 218/2003 Sb.	Vyřízeno jinak	Celkem
PHA	14	7	64	1	5	0	0	3	94
STC	2	2	20	0	0	0	0	0	24
JHC	4	0	4	0	0	0	0	0	8
PLK	2	0	9	0	0	0	0	0	12
KVK	0	0	8	0	1	0	0	0	9
ULK	2	0	13	0	0	0	0	0	15
LBK	4	0	7	0	0	0	0	0	11
PAK	0	1	3	0	0	0	0	0	4
HKK	0	0	9	0	0	0	0	1	10
VYS	2	1	8	0	0	0	0	0	11
JHM	10	3	31	0	0	0	0	1	45
OLK	5	0	5	0	0	5	0	2	17
ZLK	3	1	12	0	0	0	0	0	16
MSK	6	2	22	0	0	0	0	2	32
NCOZ	4	2	24	0	0	0	0	4	34
NPC	2	1	10	0	0	0	0	1	14
Celkem	60	20	249	1	6	5	0	15	356

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Největší podíl spisů s využitím sledovaných úkonů a ukončených v prověřování představují spisy dle TŘ, tímto způsobem bylo vyřízeno nejvíc spisů v rámci SKPV KŘP hl. m. Prahy, poté SKPV KŘP JHM a NCOZ. Následuje způsob vyřízení „předáno jinému organizačnímu celku“, což je zpravidla postoupení na vyšší organizační článek PČR SKPV, anebo vrácení na nižší organizační článek.

Podíl 5,6 % z celkového počtu vyřízených je způsob vyřízení spisu „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno č. j.“. Jedná se specifický způsob ukončení spisu, který vychází ze skutečnosti, že v průběhu prověřování trestné činnosti může být zjištěno, že u několika spisů se objevuje stejný pachatel nebo pachatelé a stejná nebo obdobná trestná činnost, např. u sériové trestné činnosti. Ostatní způsoby ukončení byly použity ve zbyvajících případech a nedosahují ani 5% podílu vyřízených spisů.

Spisy vyřízené v roce 2017 s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 TŘ a § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ, ve vyšetřování (celkem 894 spisů) byly v rámci SKPV KŘP a útvarů SKPV s celorepublikovou působností ukončeny následujícími způsoby:

Tabulka 7 – Počty spisů a způsoby vyřízení ve vyšetřování dle § 88 odst. 1, 5 TŘ a § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ ukončených v roce 2017

KŘP/ÚCP SKPV rok 2017	předáno jinému org. celku	sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno	Ukončeno v TŘ	NPO	vyřízeno jinak	CELKEM
PHA	4	2	2	143	0	151
STC	1	7	0	87	0	95
JHC	0	0	1	32	0	33
PLK	1	0	4	40	0	45
KVK	0	0	0	29	0	29
ULK	1	2	0	41	0	44
LBK	1	0	0	20	0	21
PAK	0	0	0	18	0	18
HKK	4	2	0	31	2	39
VYS	0	0	0	40	0	40
JHM	5	0	1	80	0	86
OLK	13	0	0	49	2	64
ZLK	0	0	3	11	0	14
MSK	3	33	0	96	0	132
NCOZ	1	0	0	37	0	38
NPC	0	4	4	17	20	45
Celkem	34	50	15	771	24	894

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Z hlediska efektivity je významnější část o spisech vyřízených ve vyšetřování, jelikož jich je celkem 894, oproti spisům v prověřování, kterých bylo vyřízeno 356. Tyto spisy byly vyřízeny nejčastěji návrhem na podání obžaloby (dále jen „NPO“), který v roce 2017 činil 86,2 %. V roce 2017 má 100% ukončení spisů způsobem „NPO“ SKPV KŘP KVK, PAK a SKPV KŘP VYS. Následovala je NCOZ s 97,4 % spisů vyřízeno NPO.

Druhým nejčastějším způsobem ukončení v roce 2017 byl způsob „sloučeno k vlastnímu nebo vyloučeno“ a představoval podíl 5,6 % z celkového počtu ukončených spisů ve vyšetřování.

4.5 Efektivita realizovaných odposlechů a sledování

Efektivitu realizovaných úkonů dle § 88 odst. 1, 5 TŘ i dle § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ lze vyhodnotit na základě těchto kategorií:

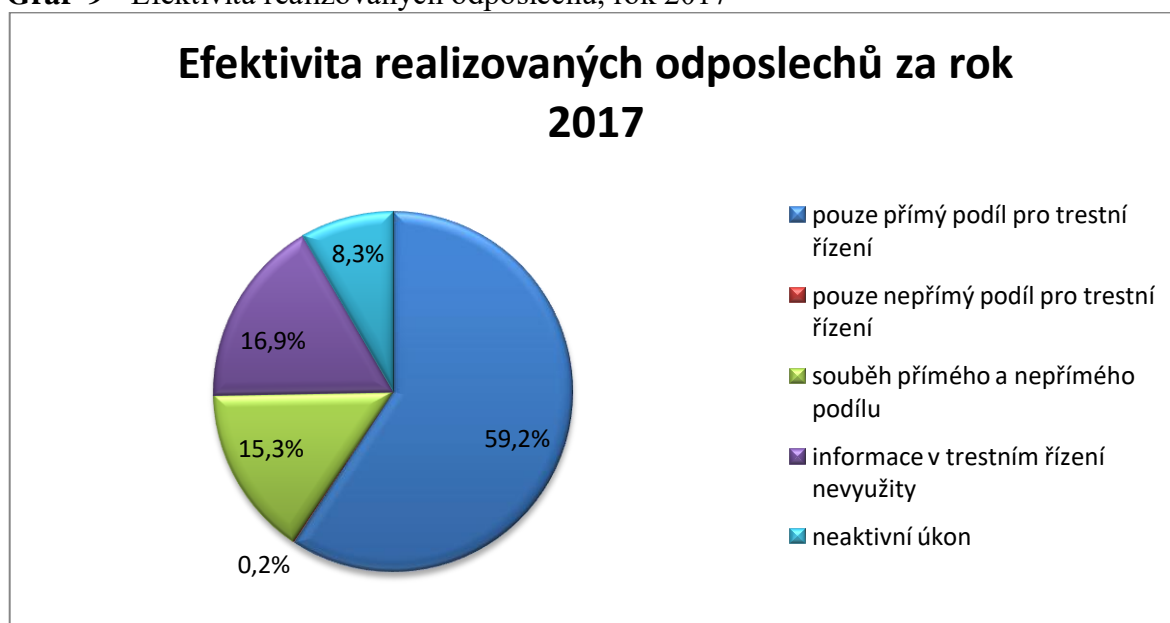
Neaktivní úkon - ÚZČ požadavek k realizaci úkonu přijalo, úkon realizovalo, ale nebyly pořizeny žádné záznamy pro trestní řízení, např. e-mailová schránka byla prázdná.

Přímý podíl pro trestní řízení – informace byly, jsou či budou využity buď jako důkaz v tomto trestním řízení, pro taktiku a další průběh vyšetřování, k odvrácení trestného činu, k zadržení pachatele trestné činnosti.

Nepřímý podíl pro trestní řízení – získanými informacemi byla zjištěna buď nová trestná činnost pachatele, nebo jiná trestná činnost třetích osob.

Úkonem zjištěné informace nevyužity - nebyly zjištěny informace, které by byly příslušným způsobem využitelné.

Graf 9 - Efektivita realizovaných odposlechlů, rok 2017

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Z výše uvedené tabulky vyplývá že, celkem 59,2 % odposlechlů poskytlo informace zahrnuté do kategorie přímý podíl pro trestní řízení (bez souběhu s nepřímým podílem). Dále 15,3 % úkonů bylo zařazeno současně do přímého i nepřímého podílu pro trestní řízení. U 0,2 % pouze do nepřímého podílu pro trestní řízení. Informace získané u úkonů nebyly v trestním řízení využity u v 16,9 %, což lze považovat za neefektivní. Zbývajících úkonů bylo 8,3 % neaktivních.

Graf 10 - Efektivita úkonů realizovaných sledování, rok 2017

Zdroj: Policejní prezidium ČR, zpracování vlastní

Z výše uvedené tabulky a z pohledu stanovených kategorií efektivity byl u 66,6 % úkonů přirazen pouze přímý podíl pro trestní řízení, dále pak u 10,5 % došlo k souběhu přímého i nepřímého podílu. U zbývajících 0,2 % úkonů bylo zařazeno samostatně do nepřímého podílu. Neaktivní byl úkon v 10,2 % a v 12,5 % nebyly získané informace v trestním řízení využity.

4.6 Dotazníkový průzkum

Aby diplomová práce byla komplexní, tak je zapotřebí provést průzkum mezi konkrétními pracovníky SKPV, kteří se denně setkávají při výkonu své profese s problematikou odposlechu, sledování a výpisu z datového provozu. Jako formu průzkumu jsem zvolil formu dotazníku v písemné podobě. A to hlavně proto, že obsah dotazníku se bude týkat pracovníků SKPV, konkrétně zařazených od nejnižší úrovně Územních odborů SKPV až po KŘP SKPV. Při předání dotazníků jsem dodržel objektivnost zpracování tím, že jsem je předal na jejich pracovišti osobně, s tím že jsem jim osobně vysvětlil jak dotazník vyplnit a tím jsem dosáhnul zpracování dotazníku určitým okruhem osob. Dotazník je anonymní a je přílohou této diplomové práce.

Dotazník se skládá celkem z dvaceti otázek. První i druhá otázka rozčleňuje pracovníky do skupin. Do první skupiny, kde jsou pracovníci zařazení na úrovni Územních odborů SKPV, do druhé skupiny, kde jsou zařazení pracovníci zařazení na úrovni KŘP SKPV a třetí skupiny, kde jsou zařazení pracovníci z celorepublikových útvarů. Všechny tři skupiny poté rozdělím a zvlášť vyhodnotím a porovnáám. V druhé otázce zjistím, jak dlouho dotazovaný pracovník pracuje s institutem odposlechu a sledování. Ostatní otázky jsou zaměřeny na právní úpravu odposlechů a sledování a na konci dotazníku se mají možnost vyjádřit k tomu, co by chtěli zlepšit a změnit ve vztahu k této problematice.

Dotazník jsem osobně rozdál v 60 ti kusech, s tím že jednu třetinu jsem dal pracovníkům SKPV na úrovni ÚO, třetinu na SKPV KŘP ÚLK a třetinu na celorepublikové útvary (NCOZ a NPC).

4.6.1 Vyhodnocení dotazníkového průzkumu

Otázka č. 1

V dotazníku je soubor dotazovaných rozdělen do tří skupin. Skupinu číslo 1 tvoří policisté SKPV ÚO, skupinu číslo 2 policisté SKPV KŘP ČR a skupinu číslo 3 policisté útvarů s celorepublikovou státní působností (ÚCP). Aby bylo možno provést porovnání jednotlivých skupin, budu v dotazníku pracovat s jednotlivými skupinami odděleně.

Otázka č. 2

Jako policejní orgán vyžadují a pracují s odposlechy, sledováním a výpisy z datového provozu

- Méně než 3 roky
- 3 – 5 let
- 5 – 10 let
- Více než 10 let

Tabulka 8 – Počty odpovědí na otázku č. 2

Otázka č. 2	Sk. 1 – ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Méně než 3 roky	0	0	0
3 – 5 let	6	3	0
5 – 10 let	8	8	7
Více než 10 let	6	9	13

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Z výsledků odpovědí je patrné, že nikdo z dotázaných nepracuje s odposlechy, sledováním a výpisy z datového provozu méně než 3 roky, což znamená, že má určitou praxi s těmito prostředky každý z nich. Nejmenší zkušenost mají příslušníci SKPV z Územních odborů a největší zkušenost mají útvary s celorepublikovou působností. Zajímavé je, že z celkového počtu 60 dotázaných pracuje více než 10 let s odposlechy, sledováním a výpisy z datového provozu 28 (což je 46,7%) a 22 (což je 38,3%) 5 – 10 let.

Otázka č. 3

Považujete za dostačující, že lze kromě vyjmenovaných trestných činů vydat příkaz k odposlechu e-mailové schránky u zločinů, u kterých zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let

- Ano
- Hranici bych snížil
- Hranici bych zvýšil

Tabulka 9 – Počty odpovědí na otázku č. 3

Otázka č. 3	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	4	3	2
Hranici bych snížil	16	17	18
Hranici bych zvýšil	0	0	0

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Z výsledků odpovědí je patrné, že za dostatečnou tuto hranici považuje z 60 dotázaných celkem 9 (což je 15 % dotázaných). Zbytek, tedy 85% by hranici trestní sazby osm let chtělo snížit. Nikdo z dotázaných by tuto trestní sazbu nechtěl zvýšit, což znamená, že dle dotázaných se současná hranice osm let pohybuje na horní hranici a případné

zvýšení by nejspíše vedlo jen ke ztížení odhalování jednotlivých trestných činů. U této otázky nejsou v odpovědích žádné výrazné rozdíly mezi jednotlivými skupinami SKPV.

Otázka č. 4

Chcete doplnit nějaký další trestné činy mezi vyjmenované trestné činy uvedené v § 88 odst. 1 TŘ (*§ 181 Poškození cizích práv, § 184 Pomluva, § 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod, § 364 Podněcování k trestnému činu, § 365 Schvalování trestného činu, § 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka*), pokud ano jaký a proč

Ano

Ne

U této otázky všichni příslušníci SKPV (celkem 60 dotazovaných) odpověděli jednoznačně a to NE, což znamená, že výčet taxativně vymezených trestných činů je plně dostačující.

Otázka č. 5

Myslíte si, že zaznamenaná e-mailová komunikace je dostatečně zabezpečena a chráněna proti zneužití

- Ano
- Ne

Tabulka 10 – Počty odpovědí na otázku č. 5

Otázka č. 5	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	20	20	19
Ne	0	0	1

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Na otázku ohledně zabezpečení a ochrany zaznamenané e-mailové komunikace proti zneužití bylo jednoznačně odpovězeno, že komunikace je dostatečně zabezpečena a to z 60 jich celkem 59 odpovědělo kladně (což je 98,3%)

Otázka č. 6

Jaký je Váš názor na informování osoby, na kterou byl použit odposlech e-mailové schránky dle § 88 odst. 8,9 TŘ

- Souhlasím s informováním osob, ale pouze v případě těch osob, které nebyly v dané věci odsouzeny
- Nesouhlasím vůbec s informováním osob

- Souhlasím se současnou právní úpravou tak jak je, osoby by měly vědět, že byly odposlouchávány

Tabulka 11 – Počty odpovědí na otázku č. 6

Otázka č. 6	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Souhlasím s informováním osob, ale pouze v případě těch osob, které nebyly v dané věci odsouzeny	3	3	3
Nesouhlasím vůbec s informováním osob	17	17	16
Souhlasím se současnou právní úpravou tak jak je, osoby by měly vědět, že byly odposlouchávány	0	0	1

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Informovat osobu dle současné platné právní úpravy, na kterou byl odposlech použit dle § 88 odst. 8,9 TR, považuje za nevyhovující z 60 dotázaných celkem 59 příslušníků SKPV (což je 98.3%). Tedy pouze jeden příslušník SKPV z celkového počtu 60 dotázaných je pro zachování současné právní úpravy.

Otázka č. 7

Co si myslíte o tom, že by odposlech e-mailové schránky v prvním stupni mohl povolit státní zástupce

- Ano
- Ne

Tabulka 12 – Počty odpovědí na otázku č. 7

Otázka č. 7	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	17	14	18
Ne	3	6	2

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

V prvním stupni může povolit odposlech e-mailové schránky soudce, což nevnímá jako vhodné 49 z 60 (což je 81,7%) dotazovaných příslušníků SKPV a chtěli by, aby odposlech e-mailové schránky mohl povolit i státní zástupce.

Otázka č. 8

Myslíte si, že je nutné při prodloužení doby odposlechu e-mailové schránky toto prodloužení musel vydávat soud vyššího stupně a v přípravném řízení krajský soud, nebo máte názor, že by ho mohl vydávat tentýž soud, který prvotní příkaz vydal

- Tentýž soud, který vydal prvotní příkaz
- Soud vyššího stupně, nebo krajský soud z důvodu kontrolních mechanismů

Tabulka 13 – Počty odpovědí na otázku č. 8

Otázka č. 8	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Tentýž soud, který vydal prvotní příkaz	7	12	16
Soud vyššího stupně, nebo krajský soud	13	8	4

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Z pohledu celkových počtů odpovědí jsme zjistili, že za správné považuje prodloužení doby odposlechu e-mailové schránky vydané soudem vyššího stupně celkem 35 z 60 dotázaných (což je 58,3%). U prodloužení které by mohl vydat stejný soud, který vydal prvotní příkaz, považovalo toto vhodné celkem 25 z 60 dotázaných příslušníků SKPV (což je 41,7%). Tedy převažuje názor zachování platné právní úpravy. Ve skupině číslo 1 považuje za správné prodloužení doby odposlechu e-mailové schránky vydané soudem vyššího stupně 35%, ve skupině 2 celkem 60% a ve skupině 3 celkem 80% dotázaných.

Otázka č. 9

Nenavrhnul Vám někdy státní zástupce pro soudce požadovaný odposlech e-mailové schránky (pokud NE pokračujte otázkou č. 11)

- Ano
- Ne

Tabulka 14 – Počty odpovědí na otázku č. 9

Otázka č. 9	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	4	1	0
Ne	16	19	20

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Z výsledků je patrné, že z celkového počtu 60 dotázaných příslušníků SKPV jich 55 (což je 91,7%) odpovědělo, že se jim nestalo, aby jim státní zástupce nenavrhnul pro soudce požadovaný odposlech e-mailové schránky. Pouze u 5 dotazovaných se stalo, že jim státní zástupce nenavrhnul požadovaný odposlech e-mailové schránky a důvody proč tomu tak bylo, uvedli v otázce číslo 11. Ve skupině číslo 1 se nestalo, aby jim státní zástupce nenavrhnul pro soudce požadovaný odposlech e-mailové schránky 80%, ve skupině 2 celkem 95% a ve skupině 3 celkem 100% dotázaných.

Otázka č. 10

Vyberte důvod, pro který státní zástupce nevyhověl Vaší žádosti o odposlech e-mailové schránky a odmítl Vám navrhnout soudci Vámi požadovaný odposlech e-mailové schránky

- Nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo
- jednalo se o trestný čin, který nespadá do skupiny trestných činů, na které lze ze zákona odposlech povolit
- v odůvodnění nebyly uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání příkazu odůvodňují
- jiný důvod

Tabulka 15 – Počty odpovědí na otázku č. 10

Otázka č. 10	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo	2	1	0
jednalo se o trestný čin, který nespadá do skupiny trestných činů, na které lze ze zákona odposlech povolit	0	0	0
v odůvodnění nebyly uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání příkazu odůvodňují	0	0	0
jiný důvod	2	0	0

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Celkem bylo 5 případů, kdy uvedli dotazovaní příslušníci SKPV, že jim státní zástupce nevyhověl a odmítl navrhnout soudci požadovaný odposlech e-mailové schránky. Z těchto 5 případů bylo u 3 případů uvedeno, že nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo. U zbývajících 2 případů byl uveden jiný důvod.

Otázka č. 11

Navrhnul Vám státní zástupce požadovaný odposlech e-mailové schránky, ale soudce ho nepovolil (pokud NE pokračujte otázkou č. 13)

- Ano
- Ne

Tabulka 16 – Počty odpovědí na otázku č. 11

Otázka č. 11	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	5	3	1
Ne	15	17	19

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že dotazovaní příslušníci SKPV se setkávají s případy, kdy navrhnou státnímu zástupci požadovaný odposlech e-mailové schránky, ale soudce ho nepovolí. Těchto případů není mnoho, přesto z celkového počtu 60 dotazovaných příslušníků SKPV se toto stalo 6 (což je 15%).

Otázka č. 12

Vyberte si důvod, podle kterého Vám soudce odmítl povolit požadovaný odposlech e-mailové schránky

- Nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo
- jednalo se o trestný čin, který nespadá do skupiny trestných činů, na které lze ze zákona odposlech povolit
- v odůvodnění nebyly uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání příkazu odůvodňují
- jiný důvod

Tabulka 17 – Počty odpovědí na otázku č. 12

Otázka č. 12	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo	4	3	1
jednalo se o trestný čin, který nespadá do skupiny trestných činů, na které lze ze zákona odposlech povolit	0	0	0
v odůvodnění nebyly uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání příkazu odůvodňují	0	0	0
jiný důvod	1	0	0

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Celkem bylo 9 případů, kdy uvedli dotazovaní příslušníci SKPV, že jim soudce odmítl povolit požadovaný odposlech e-mailové schránky. Z těchto 9 případů bylo u 8 případů uvedeno, že nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztížené. U zbývajících 1 případu byl uveden jiný důvod. Rozdíly mezi jednotlivými skupinami dotazovaných příslušníků jsou významné a to konkrétně u příslušníků SKPV ÚO (5 případů) a příslušníků SKPV ÚCP (1 případ).

Otázka č. 13

Bylo provedení odposlechu e-mailové schránky někdy odmítnuto ze strany ÚZČ, a to z důvodu technické nerealizovatelnosti, v posledních cca 5 letech

- Ano
- Ne

Tabulka 18 – Počty odpovědí na otázku č. 13

Otázka č. 13	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	7	5	4
Ne	13	15	16

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Z výše uvedené tabulky je patrné, že dotazovaní příslušníci SKPV se setkávají s případy, kdy bylo v posledních cca 5 letech provedení odposlechu e-mailové schránky odmítnuto ze strany ÚZČ a to z důvodu technické nerealizovatelnosti. Jedná se celkem o 16 případů z 60 dotazovaných příslušníků SKPV (což je 26,7%). Rozdíly mezi jednotlivými skupinami dotazovaných příslušníků nejsou výrazné.

Otázka č. 14

Setkali jste se při využívání odposlechů e-mailové schránky s nějakými závažnými technickými problémy, pokud ano jaké

- Ano
- Ne

Tabulka 19 – Počty odpovědí na otázku č. 14

Otázka č. 14	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	1	1	0
Ne	19	19	20

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Otázka byla formulována tak, aby se dotazovaní příslušníci SKPV mohli případně vyjádřit ke konkrétním k tomu, jaké závažné technické problémy se vyskytly při využívání odposlechů e-mailové schránky. Z výše uvedené tabulky je patrné, že dotazovaní příslušníci SKPV se v drtivé většině nesetkali se závažnými technickými problémy a to celkem z 60 dotazovaných 58 se nesetkalo (což je 96,7%). U 2 případů dotazovaní uvedli kladnou odpověď a to konkrétně:

- Nechodila zájmová e-mailová korespondence
- Nechodila zájmová e-mailová korespondence

V obou případech se s největší pravděpodobností jednalo ne o technický problém, ale pouze o to, že zájmovou e-mailovou schránku přestala dotyčná osoba používat.

Otázka č. 15

Jaký máte názor na to, že odposlech, nebo sledování e-mailové komunikace je policií nadužíván zbytečně, tedy jeho využívání i u případů, kde by se nemusel být použit

- Odposlech Ano
- Odposlech Ne
- Sledování Ano
- Sledování Ne

Tabulka 20 – Počty odpovědí na otázku č. 15

Otázka č. 15	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Odposlech Ano	2	0	0
Odposlech Ne	18	20	20
Sledování Ano	0	0	0
Sledování Ne	20	20	20

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Tato otázka je rozdělena na část odposlechu a část sledování e-mailové komunikace. Na otázku nadužívání odposlechů e-mailové komunikace odpovědělo, že nedochází k nadužívání odposlechu, z 60 dotazovaných příslušníků SKPV 58 (což je 96,7%). Na otázku nadužívání sledování e-mailové komunikace, bylo odpovězeno 100 %, že nedochází k nadužívání sledování.

Otázka č. 16

Co si myslíte o tom, že by sledování e-mailové schránky v prvním stupni mohl povolit státní zástupce

- Ano
- Ne

Tabulka 21 – Počty odpovědí na otázku č. 16

Otázka č. 16	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	17	14	18
Ne	3	6	2

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

V prvním stupni může povolit sledování e-mailové schránky soudce, což nevnímá jako vhodné 49 z 60 (což je 81,7%) dotazovaných příslušníků SKPV a chtěli by, aby sledování e-mailové schránky mohl povolit i státní zástupce. Jedná se o totožné odpovědi jako u otázky č. 7 - co si myslí o tom, že by odposlech e-mailové schránky v prvním stupni mohl povolit státní zástupce.

Otázka č. 17

Bylo provedení sledování e-mailové schránky někdy odmítnuto ze strany ÚZČ, a to z důvodu technické nerealizovatelnosti, v posledních cca 5 letech

- Ano
- Ne

Tabulka 22 – Počty odpovědí na otázku č. 17

Otázka č. 17	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	9	6	5
Ne	11	14	15

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Z výše uvedené tabulky je patrné, že dotazovaní příslušníci SKPV se setkávají s případy, kdy bylo v posledních cca 5 letech provedení sledování e-mailové schránky odmítnuto ze strany ÚZČ a to z důvodu technické nerealizovatelnosti. Jedná se celkem o 20 případů z 60 dotazovaných příslušníků SKPV (což je 33,3%).

Otázka č. 18

Narazili jste během vyhodnocování sledování e-mailové schránky ve své praxi na nějaké závažné technické problémy, pokud ano na jaké

- Ano
- Ne

Tabulka 23 – Počty odpovědí na otázku č. 18

Otázka č. 18	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	0	1	2
Ne	20	19	18

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Otázka byla formulována tak, aby se dotazovaní příslušníci SKPV mohli případně vyjádřit ke konkrétním k tomu, jaké závažné technické problémy se vyskytly při vyhodnocování sledování e-mailové schránky. Z výše uvedené tabulky je patrné, že dotazovaní příslušníci SKPV se ve většině nesetkali se závažnými technickými problémy a to z 60 dotazovaných 57 se nesetkalo (což je 95%). U 3 případů dotazovaní uvedli kladnou odpověď a to konkrétně:

- Nemohl jsem e-mailovou komunikaci přečíst v e-mailovém prohlížeči
- Nemohl jsem e-mailovou komunikaci přečíst
- Nemohl jsem e-mailovou komunikaci přečíst

Ve všech případech se jednalo o prohlížeč a-mailové korespondence, který neuměl přečíst e-mailovou komunikaci, protože konkrétní e-maily měly nesprávnou koncovku (příponu). Toto bylo vyřešeno použitím správného prohlížeče e-mailové komunikace.

Otázka č. 19

Je podle vás dostatečně upravena v TŘ možnost zajistit zálohu obsahu e-mailové schránky tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty a nemohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce dle ustanovení § 158d odst. 1, odst. 3 TŘ.

- Ano
- Ne

Tabulka 24 – Počty odpovědí na otázku č. 19

Otázka č. 19	Sk. 1 - ÚO	Sk. 2 - KŘ	Sk. 3 - ÚCP
Ano	1	1	0
Ne	19	19	20

Zdroj: Dotazníkový průzkum, vlastní zpracování a úprava

Z výše uvedené tabulky je patrné, že dotazovaní příslušníci SKPV se myslí, že není v TŘ dostatečně upravena možnost zajistit zálohu obsahu e-mailové schránky tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty a nemohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce dle ustanovení § 158d odst.

1, odst. 3 trestního řádu. Celkem 58 z 60 (což je 96,7%) dotazovaných příslušníků SKPV si toto myslí.

Otázka č. 20

Existuje nějaký nedostatek v oblasti právní úpravy odposlechů a sledování e-mailové schránky, se kterým máte při své práci problémy a který byste považoval za vhodný změnit. Pokud ano, uveďte jaký a případný návrh změny.

Poslední otázkou byla otázka otevřená a to proto, aby dotazovaní příslušníci SKPV měli možnost se vyjádřit a uvést konkrétní nedostatky v oblasti právní úpravy odposlechů a sledování e-mailové schránky a také uvést případné řešení těchto nedostatků.

Na tuto otázku však byly pouze kladné 3 reakce a to konkrétně reakce na otázku číslo 19 - „Je podle vás dostatečně upravena v TŘ možnost zajistit zálohu obsahu e-mailové schránky tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty a nemohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce dle ustanovení § 158d odst. 1, odst. 3 trestního řádu“. Konkrétně všichni 3 příslušníci SKPV uvedli, že by uvítali změnu TŘ, konkrétně vložit ustanovení o záloze obsahu e-mailové schránky.

5 Shrnutí výsledků zkoumání

V rámci diplomové práce k získání potřebných dat jsem provedl výzkum metodou kvantitativního dotazníkového průzkumu. Průvodní dopis s obecnými instrukcemi k vyplnění dotazníku a samotný dotazník jsou uvedeny v příloze č. 2 a č. 3 diplomové práce. Dotazník byl směřován na příslušníky SKPV, kteří přímo vyžadují a pracují s odposlechy, sledováním e-mailové schránky a výpisy datového provozu. Jelikož se jedná o specifickou problematiku, byl dotazník předán 60 příslušníkům SKPV a rozdělen na skupiny na úrovni ÚO (20 příslušníků SKPV), KŘP (20 příslušníků SKPV) a ÚCP (20 příslušníků SKPV). Otázky v dotazníku jsem sestavil tak, abych zjistil názor dotázaných příslušníků SKPV na využívání prostředků PČR podle trestního řádu k tomu aby čelila dezinformacím a jiné škodlivé činnosti, konkrétně se zaměřit na problémy, se kterými se setkávají během jejich praxe. Sběr dat proběhl od 8. 10. 2018 do 22. 10. 2018. Celkem bylo vyplněno a vráceno bez vyřazení 60 dotazníků.

Důkladnou analýzou a vyhodnocením dotazníkového průzkumu jsem zjistil, že z celkového počtu dotázaných příslušníků SKPV pracuje více jak 10 let s odposlechy, sledováním a výpisy z datového provozu 46,7% a 38,3% pracuje 5 – 10 let. Nikdo z dotázaných nepracuje s odposlechy, sledováním a výpisy z datového provozu méně než 3 roky, což znamená, že má určitou praxi s těmito prostředky každý z nich. Souhrnně lze říci, že každý kdo se zúčastnil dotazníkového průzkumu má praxi minimálně 3 roky s odposlechy, sledováním a výpisy z datového provozu.

U otázky „Považujete za dostačující, že lze kromě vyjmenovaných trestných činů vydat příkaz k odposlechu e-mailové schránky u zločinů, u kterých zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let“ jsem zjistil, že 85 % dotázaných by tuto hranici trestní sazby snížili a 15 % z nich by ji zachovali. Na otázku „Chcete doplnit nějaký další trestné činy mezi vyjmenované trestné činy uvedené v § 88 odst. 1 TŘ, pokud ano jaký a proč“ odpověděli všichni, tedy 100 % dotazovaných, že je výčet taxativně vymezených trestných činů plně dostačující. U otázky „Myslíte si, že zaznamenaná e-mailová komunikace je dostatečně zabezpečena a chráněna proti zneužití“ jsem zjistil, že celkem 98,3% všech dotázaných to považuje za dostatečné. Na otázku „Jaký je Váš názor na informování osoby, na kterou byl použit odposlech e-mailové schránky dle § 88 odst. 8,9 TŘ“ odpovědělo 98,3 % všech dotázaných, že je zcela nevyhovující současná právní úprava. Pouze jeden dotazovaný z celkového počtu 60

dotazovaných souhlasil se současnou právní úpravou. Otázkou „Co si myslíte o tom, že by odposlech e-mailové schránky v prvním stupni mohl povolit státní zástupce“ jsem zjistil, že 81,7 % dotazovaných by chtělo, aby odposlech e-mailové schránky mohl povolit i státní zástupce. Otázkou „Myslíte si, že je nutné při prodloužení doby odposlechu e-mailové schránky toto prodloužení musel vydávat soud vyššího stupně a v přípravném řízení krajský soud, nebo máte názor, že by ho mohl vydávat tentýž soud, který prvotní příkaz vydal“ jsem zjistil, že 58,3% považuje za správné, aby prodloužení doby odposlechu e-mailové schránky vydal soud vyššího stupně a 41,7% aby prodloužení mohl vydat stejný soud, který vydal prvotní příkaz. U otázky „Nenavrhnul Vám někdy státní zástupce pro soudce požadovaný odposlech e-mailové schránky“ jsem zjistil, že u 91,7 % dotazovaných se nestalo, aby jim státní zástupce toto nenavrhnul. Nejčastější důvod, proč nenavrhnul státní zástupce pro soudce požadovaný odposlech e-mailové schránky, uvedli, že nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo. U otázky „Navrhnul Vám státní zástupce požadovaný odposlech e-mailové schránky, ale soudce ho nepovolil“ jsem zjistil, že 15% dotazovaných se setkala s případy, kdy navrhli státnímu zástupci požadovaný odposlech e-mailové schránky, ale soudce ho nepovolil. Nejčastější důvod, proč ho soudce nepovolil, když ho státní zástupce navrhnul, uvedli, že nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo. Otázkou „Bylo provedení odposlechu e-mailové schránky někdy odmítnuto ze strany ÚZČ, a to z důvodu technické nerealizovatelnosti, v posledních cca 5 letech“ jsem zjistil u 26,7 % dotázaných, že se setkali s případy, kdy bylo provedení odmítnuto ze strany ÚZČ. U otázky „Setkali jste se při využívání odposlechů e-mailové schránky s nějakými závažnými technickými problémy, pokud ano jaké“ jsem zjistil, že 96,7 % se neseťkalo. Uveden byl pouze jeden problém a to že nepřicházela zájmová e-mailová korespondence, což nebyl technický problém, ale pouze to, že zájmovou e-mailovou schránku přestala dotyčná osoba používat. Na otázku „Jaký máte názor na to, že odposlech, nebo sledování e-mailové komunikace je policií nadužíván zbytečně, tedy jeho využívání i u případů, kde by se nemusel být použit“ odpovědělo u odposlechu 96,7% a u sledování 100%, že nedochází k nadužívání. U otázky „Co si myslíte o tom, že by

sledování e-mailové schránky v prvním stupni mohl povolit státní zástupce“ odpovědělo 81,7% dotazovaných, že by chtěli, aby sledování e-mailové schránky mohl povolit i státní zástupce. Otázkou „Bylo provedení sledování e-mailové schránky někdy odmítnuto ze strany ÚZČ, a to z důvodu technické nerealizovatelnosti, v posledních cca 5 letech“ jsem zjistil u 33,3 % dotázaných, že jim bylo provedení sledování e-mailové schránky odmítnuto. U otázky „Narazili jste během vyhodnocování sledování e-mailové schránky ve své praxi na nějaké závažné technické problémy, pokud ano na jaké“ jsem zjistil, že 95% dotázaných se nesešlo se závažnými technickými problémy. U 3 případů uvedli odpověď a to konkrétně, že nemohl e-mailovou komunikaci přečíst v e-mailovém prohlížeči, což bylo vyřešeno použitím správného prohlížeče e-mailové komunikace. Otázkou „Je podle vás dostatečně upravena v TŘ možnost zajistit zálohu obsahu e-mailové schránky tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty a nemohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce dle ustanovení § 158d odst. 1, odst. 3 trestního řádu“ jsem zjistil, že 96,7 % dotázaných si myslí, že není v TŘ tato možnost není dostatečně upravena.

Poslední otázkou byla otázka otevřená a to „Existuje nějaký nedostatek v oblasti právní úpravy odposlechů a sledování e-mailové schránky, se kterým máte při své práci problémy a který byste považoval za vhodný změnit. Pokud ano, uveďte jaký a případný návrh změny“. Na tuto otázku byly 3 reakce a to konkrétně reakce na otázku číslo 19 - „Je podle vás dostatečně upravena v TŘ možnost zajistit zálohu obsahu e-mailové schránky tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty a nemohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce dle ustanovení § 158d odst. 1, odst. 3 trestního řádu“. Všichni 3 příslušníci SKPV uvedli, že by uvítali změnu TŘ, konkrétně vložit ustanovení o záloze obsahu e-mailové schránky.

Vyhodnocením z hlediska porovnání odpovědí dle jednotlivých skupin (ÚO, KŘP a ÚCP) jsem zjistil, že odpovědi jsou v zásadě podobné. Výjimkou byly otázky číslo 8 a číslo 9. U otázky číslo 8 považuje za správné prodloužení doby odposlechu e-mailové schránky vydané soudem vyššího stupně ve skupině ÚO celkem 35%, ve skupině KŘP celkem 60% a ve skupině ÚCP celkem 80% dotázaných. U otázky číslo 9 se nestalo u dotazovaných, že jim státní zástupce nenavrhnul požadovaný odposlech e-mailové schránky ve skupině ÚO celkem 80%, ve skupině KŘP celkem 95% a ve skupině ÚCP celkem 100% dotázaných.

5.1 Porovnání vlastního průzkumu s výsledky zkoumání jiného autora

K porovnání výsledků mého průzkumu s výsledky zkoumání jiného autora jsem si vybral diplomovou práci Bc. Milana Šífa z Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze na téma Právní úprava a praxe využívání odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu podle českého TR¹⁷ z roku 2017. Autor ve své práci popisuje vývoj v oblasti využívání a efektivnosti nasazování odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a provádí rozbor jejich právní úpravy. Dále se autor zabývá problematikou odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu z pohledu nezastupitelného prostředku v boji proti trestné činnosti a uvádí výsledky provedeného zkoumání a navrhuje možné změny v právní úpravě.

Diplomová práce autora je zaměřena na odposlech a záznam telekomunikačního provozu, kdežto má práce zahrnuje i sledování a odposlech a záznam datového provozu. Přesto, co se týče právní úpravy, se vztahují v podstatě stejné právní normy na odposlech a záznam telekomunikačního provozu a odposlech a záznam datového provozu. Dále práce obsahuje konkrétní šetření mezi příslušníky SKPV, kteří s odposlechy pracují v praxi a jakož i má práce.

Porovnáním výsledků mého výzkumu s diplomovou prací autora, jsem došel ke stejným závěrům jako autor až na malé odlišnosti, které přináší rozdílná praxe při vyžadování odposlechu telekomunikačního provozu a datového provozu. Zásadní je naprostá shoda v otázce změny právní úpravy v bodě informační povinnosti, kdy informovat osobu dle současné platné právní úpravy, na kterou byl odposlech použit dle § 88 odst. 8,9 TR, považuje za nevyhovující z 60 dotázaných celkem 59 příslušníků SKPV (což je 98.3%). Tedy pouze jeden příslušník SKPV z celkového počtu 60 dotázaných je pro zachování současné právní úpravy. K naprosto stejným závěrům dospěl i autor práce.

Jediný zásadní bod odlišnosti vidím v možnosti zajistit data, tedy zálohu obsahu e-mailové schránky, nebo výpisů z datového či telekomunikačního provozu tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty a nemohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního

¹⁷ ŠÍF, Milan. Právní úprava a praxe využívání odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu podle českého trestního řádu. Praha, 2017, dostupná na: <https://is.czu.cz/auth/lide/clovek.pl?id=176992>

řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce. Autor možnost zálohy dat z provozu nezmiňuje, což ale může být tím, že zajišťovat data z provozu u výpisů z komunikace je především problémem u datového provozu nikoliv u telekomunikačního provozu.

Výsledky obou prací se v podstatě od sebe neliší, a pokud se liší tak je to způsobeno rozdílnou praxí u datového provozu a telekomunikačního provozu.

5.2 Navrhovaná opatření

Navrhovaná opatření ke změně právní úpravy, které povedou ke zvýšení připravenosti PČR čelit dezinformacím a jiné škodlivé činnosti využíváním prostředků podle TŘ, se odvíjejí od výsledků dotazníkového průzkumu a vlastního názoru autora diplomové práce.

Návrh autora na změnu právní úpravy u prostředků TŘ (odposlechu, sledování a výpisů z datového provozu):

- změnit nebo zrušit ustanovení § 88 odst. 8, 9 TŘ o informační povinnosti
- změnit nebo zrušit ustanovení § 88a odst. 2, 3 TŘ o informační povinnosti
- uvést v TŘ možnost zálohy dat, nebo výpisů z datového či telekomunikačního provozu tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty a nemohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce

Z dotazníkového průzkumu vyplynulo, že většina z dotázaných by chtěla snížit horní hranici trestní sazby, která je pro vyžadování odposlechů v současné době 8 let. S tímto nemůžu souhlasit, jelikož se jedná o tak závažný zásah do lidských práv a svobod, že je dle mého názoru tato hranice dostačující. Stejný názor mám i na otázku vhodnosti povolování odposlechu státním zástupcem v prvním stupni, tedy jsem pro zachování současné právní úpravy.

6 Závěr

Diplomová práce se zabývá připraveností PČR čelit dezinformacím a jiné škodlivé činnosti využíváním prostředků podle TŘ, praxí při jejich vyžadování, pořizování záznamů a následném využívání jako důkazních prostředků v trestním řízení. Zároveň vymezuje institut sledování, odposlech a záznam datového provozu, oprávněné subjekty, které jej mohou využít a podmínky za jakých lze tyto instituty použít ve vztahu k objasňování kriminality.

V souladu s cílem diplomové práce jsem shromáždil, představil a analyzoval údaje, týkající se vývoje těchto prostředků TŘ, u jednotlivých druhů trestné činnosti provedl srovnání oblastí jejich využívání a uvedl efektivnost využívání sledování, odposlechů a záznamu datového provozu a zhodnotil jejich vyžadování konkrétními specializovanými útvary PČR. Údaje jsem shromáždil za období od roku 2009 do roku 2017, neboť údaje za rok 2018 nebyly k dispozici v době zpracování diplomové práce.

Data k určení vývoje nasazování odposlechů a sledování jsem získal už od roku 2007, u výpisů z datového provozu pouze od roku 2011. U odposlechů bylo evidováno v roce 2007 celkem 5491 úkonů, pak následoval pokles v roce 2009 (4571 úkonů) a pak růst až do roku 2014 (6978 úkonů) což bylo maximum odposlechů za sledované období. Od tohoto roku nasazování odposlechů klesá (v roce 2017 evidováno 5800 úkonů). U sledování bylo evidováno v roce 2007 celkem 2463 úkonů, pak následoval růst až do roku 2013 (4990 úkonů) a poté mírný pokles v roce 2015 (4476 úkonů) a od té doby jsou počty úkonů víceméně podobné. U výpisů z datového provozu bylo nasazeno v roce 2011 celkem 1119 úkonů, poté následoval v roce 2012 prudký pokles (728 úkonů) a od té doby roste počet úkonů až na 1284 úkonů v roce 2017.

Zajímavý je vývoj ve využívání institutu odposlechu a sledování ve vztahu k reorganizacím a poklesu a nárůstu stavu příslušníků SKPV, oprávněných odposlech a sledování využívat. Do statistiky jsem zahrnul pouze útvary SKPV ÚCP, neboť vývoj počtu příslušníků SKPV na KŘP nelze vyčíslit, jelikož se sledují počty příslušníků celkem za KŘP, tedy za organizační článek, nikoliv za jednotlivé služby. Z výsledků je patrné, že z roku 2007 (počet příslušníků 999) na rok 2008 (počet příslušníků 875) došlo k prudkému snížení příslušníků SKPV ÚCP a přesto nedošlo k snížení vyžadování úkonů. Lze tedy říci, že pokles nebo nárůst příslušníků SKPV ÚCP nemá výrazný vliv na vyžadování úkonů.

Počet skutků trestné činnosti byl v roce 2017 celkem 202 303 skutků (z toho hospodářská trestná činnost činila 26 294 skutků). Trestná činnost způsobila v roce 2017 celkem škodu 20,289 012 mld. Kč a z toho hospodářská trestná činnost činila 13,677 456 mld. Kč, což je 68 % z celkové škody. Majetek z trestné činnosti byl v roce 2017 PČR zajištěn v celkové výši 29,092 mil. Kč.

Data k vývoji nasazování odposlechů a sledování dle kriminality jsem získal od roku 2009 do roku 2017. Odposlechy jsou nejčastěji využívány dlouhodobě na trestné činy související s toxikománií, poté násilná trestná činnost a pak následuje hospodářská trestná činnost. Růst odposlechů byl znatelný, kdy v roce 2009 nasazeno 4571 úkonů, poté stoupal až do roku 2014 (celkem 7528 úkonů), poté začíná klesat až do roku 2017 (celkem 5800 úkonů). Sledování je nejčastěji využíváno dlouhodobě, stejně jako u odposlechů, na trestné činy související s toxikománií, poté násilná trestná činnost a pak následuje hospodářská trestná činnost. Růst sledování byl znatelný, kdy v roce 2009 nasazeno 3279 úkonů, poté stoupal až do roku 2013 (celkem 4990 úkonů), poté začíná klesat až do roku 2016 (nárůst na celkem 4919 úkonů) a v roce 2017 opět klesá (celkem na 4513 úkonů).

Dalším sledovaným ukazatelem je podrobnější počet úkonů odposlechů a sledování podle jednotlivých krajských ředitelství policie a útvarů policie s celorepublikovou působností. U odposlechů je zřejmé, že nejvíce využívají odposlechů útvary s celorepublikovou působností, konkrétně nejvíce NCOZ, poté následuje NPC. Jelikož odposlechy jde použít pouze na vyjmenované trestné činy, je také patrné, že útvary které tyto činy šetří, také využívají institutu odposlechu častěji, než ostatní útvary. Z pohledu celé PČR je patrné, že nasazení odposlechů za poslední 4 roky má klesající tendenci. U sledování je zřejmé, že nejvíce využívají sledování útvary s celorepublikovou působností a to stejně jako u odposlechů, konkrétně nejvíce NCOZ, poté následuje NPC. Zajímavý je pokles sledování u NCOZ, stejně jako u odposlechů v roce 2017 oproti roku 2016 a to o 449 úkonů méně, což je pokles o 39,3 %. Z pohledu celé PČR je patrné, že nasazení sledování nemá klesající tendenci.

K vyhodnocení efektivity použití úkonů odposlechu a sledování pro každý ukončený spis jsem použil jednotlivé způsoby vyřízení těchto spisů, u nichž byly během šetření použity úkony odposlechu a sledování. Celkem bylo v roce 2017 vyřízeno u odposlechu a sledování 1250 spisů a z toho bylo vyřízeno 356 spisů v prověřování a 894 spisů ve vyšetřování. U vyhodnocení efektivity realizovaných odposlechů za rok 2017 bylo

zjištěno, že celkem 59,2 % odposlechů poskytlo informace zahrnuté do kategorie přímý podíl pro trestní řízení. Dále 15,3 % úkonů bylo zařazeno současně do přímého i nepřímého podílu pro trestní řízení. Informace získané u úkonů, které nebyly v trestním řízení využity (lze považovat za neefektivní) bylo celkem u v 16,9 %. U vyhodnocení efektivity realizovaných sledování byl u 66,6 % úkonů přiřazen pouze přímý podíl pro trestní řízení, dále pak u 10,5 % došlo k souběhu přímého i nepřímého podílu. Neaktivní byl úkon v 10,2 % a v 12,5 % nebyly získané informace v trestním řízení využity.

V rámci této práce jsem provedl dotazníkový průzkum, jehož prostřednictvím jsem zjišťoval názor příslušníků SKPV, kteří denně pracují s odposlechy, sledováním a výpisy z datového provozu, na využívání odposlechu, sledování a výpisů z datového provozu podle trestního řádu k tomu, aby PČR čelila dezinformacím a jiné škodlivé činnosti. Vyhodnocením průzkumu jsem zjistil, že dotazovaní by uvítali změnu právní úpravy a to snížit horní hranici trestní sazby, která je pro vyžadování odposlechů v současné době 8 let, dále změnu v informování osob o provedeném odposlechu a možnosti povolení odposlechu v prvním stupni státním zástupcem a naposledy uvést v TŘ možnost zálohy dat, nebo výpisů z datového či telekomunikačního provozu tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty a nemohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce.

Prostředky podle trestního řádu v boji proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti jsou zejména odposlech, sledování a výpisy z datového provozu. V diplomové práci jsem uvedl jejich vyžadování, pořizování záznamů a následné využívání jako důkazních prostředků v trestním řízení, vymezil institut sledování, odposlech a záznam datového provozu, oprávněné subjekty, které jej mohou využít a podmínky za jakých lze tyto instituty použít ve vztahu k objasňování kriminality. Dále jsem uvedl vývoj, efektivnost a oblasti využívání nasazování odposlechů, sledování a výpisů z datového provozu, výsledky zkoumání a v poslední řadě jsem v kapitole 5.2 navrhnul možné změny v právní úpravě.

Dle mého názoru je dle platných právních předpisů PČR připravena čelit dezinformacím a jiné škodlivé činnosti využíváním prostředků podle trestního řádu a cíl diplomové práce byl splněn.

7 Seznam použitých zdrojů

Seznam použité literatury

1. NEJEDLÝ, Josef. *Zákonnost důkazů v trestním řízení ve světle Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013. 205 s. ISBN 978-80-87146-71-2.
2. ČERNÁ, Alena. *Kyberšikana: průvodce novým fenoménem*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-210-6374-7.
3. ŠIMÍČEK, Vojtěch, ed. *Právo na soukromí*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011. 212 s. ISBN 978-80-210-5449-3.
4. LOVIŠKOVÁ, Zuzana. *Odposlech a záznam telekomunikačního provozu*. Praha, 2013. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze Právnická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
5. ŠÍF, Milan. *Právní úprava a praxe využívání odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu podle českého trestního řádu*. Praha, 2017. Diplomová práce. Provozně ekonomická fakulta České zemědělské university v Praze. Vedoucí práce Prof. JUDr. Milan Uhlík CSc.
6. Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních věcí ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky*, Praha, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5
7. Ministerstvo obrany ČR. *Bílá kniha o obraně*. Havlíčkův Brod, 2011. ISBN 978-80-7278-564-3
8. Ministerstvo obrany České republiky. *Obranná strategie České republiky*. Praha, 2017. ISBN 978-80-7278-702-9
9. Ministerstvo vnitra České republiky. *Strategie České republiky pro boj proti terorismu*. Praha, 2013.
10. Ministerstvo vnitra České republiky. *Koncepce boje proti organizovanému zločinu do roku 2023*. Praha, 2018.
11. Ministerstvo vnitra České republiky. *Koncepce rozvoje schopností PČR vyšetřovat kybernetickou kriminalitu*. Praha, 2017.
12. Úřad vlády České republiky, Oddělení boje s korupcí. *Vládní koncepce boje s korupcí*. Praha, 2014.

Seznam elektronických zdrojů

1. KOLOUCH, Jan. Kybernetické útoky. In: CESNET-CERTS [online]. Praha: CESNET, z. s. p. o., c1996-2016 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: https://csirt.cesnet.cz/_media/cs/documents/kyberneticke_utoky.pdf
2. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. [cit. 2018-12-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/odposlechy-zaznamy-telekomunikacniho-provozu-a-sledovani-osob.aspx>
3. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2016-11-01]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>
4. *Krajská knihovna Karlovy Vary* [online]. [cit. 2018-12-27]. Dostupné z: <http://www.knihovnakv.cz/bezpecnost-v-online-prostredi-p572.htm>
5. *PČR* [online]. [cit. 2018-12-27]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/utvar-zvlastnich-cinnosti-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani-716842.aspx>

Legislativa

6. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES
7. Sdělení komise evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Boj proti dezinformacím na internetu: evropský přístup, COM(2018) 236 ze dne 26.4.2018
8. Úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi státy EU, vypracovaná Radou na základě článku 34 Smlouvy o EU č. 55/2006 Sb.
9. Zpráva Výboru pro zahraniční věci o strategické komunikaci EU s cílem bojovat proti propagandě, kterou proti ní vedou třetí strany (2016/2030(INI)) ze dne 14.10.2016
10. Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
11. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících, vyhlášena v ČR zákonem č. 209/1992 Sb.
12. Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)
13. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním
14. Zákon č. 40/2009 Sb., Zákon trestní zákoník
15. Zákon č. 154/1994 Sb., o bezpečnostní informační službě

16. Zákon č. 273/2008 Sb., o PČR
17. Zákon č. 289/2005 Sb., o vojenském zpravodajství
18. Zákon č. 17/2012 Sb., o celní správě České republiky
19. Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti
20. Nařízení vlády č. 522/2005Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací
21. Závazný pokyn Policejního prezidenta č. 186/2011, o vyžadování odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu.
22. Závazný pokyn Policejního prezidenta č. 209/2008 Sb., o vyžadování sledování osob a věcí
23. Vyhláška č. 357/2012 Sb., o uchovávání, předávání a likvidaci provozních a lokalizačních údajů
24. Stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství v Brně ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k problematice zjišťování obsahu mobilních telefonů a jiných datových nosičů, včetně obsahu e-mailových schránek č. 1/2015 (1SL746/2016) ze dne 20.3.2017

8 Seznam příloh

Příloha č. 1 – Zdroj z čj. PPR-557-8/ČJ-2018-990392 - Trestné činy, u nichž zákon umožňuje provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dle § 88 TŘ 89	
Příloha č. 2 – Průvodní dopis k průzkumu 104	
Příloha č. 3 – Anonymní dotazník..... 105	

8.1 Seznam použitých obrázků

Obrázek č. 1 - Schéma postupu při provádění sledování osob a věcí orgány PČR..... 42	
Obrázek č. 2 - Schéma postupu při provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu orgány PČR 44	

8.2 Seznam použitých grafů

Graf 1 - Vývoj počtu trestných činů v letech 2009 až 2017 47	
Graf 2 - Vývoj počtu vyjmenovaných trestných činů v letech 2009 až 2017, u kterých lze použít institut §88 a 88a..... 48	
Graf 3 - Vývoj nasazování odposlechů v letech 2007 až 2017..... 49	
Graf 4 - Vývoj nasazování sledování v letech 2007 až 2017..... 50	
Graf 5 - Vývoj vyžadování výpisů z datové komunikace od roku 2007 do 2017..... 51	
Graf 6 - Počet skutků trestné činnosti za rok 2017..... 53	
Graf 7 - Způsobená škoda dle trestné činnosti za rok 2017..... 53	
Graf 8 - Efektivita realizovaných odposlechů, rok 2017..... 61	
Graf 9 - Efektivita úkonů realizovaných sledování, rok 2017 62	

8.3 Seznam použitých tabulek

Tabulka 1 - Úkony dle § 88 odst. 1, 5 TŘ dle kriminality za roky 2009 až 2017 54	
Tabulka 2 - Úkony dle § 158d 2,3,6 TŘ dle kriminality za roky 2009 až 2017..... 55	
Tabulka 3 - Úkony dle § 88 odst. 1, 5 TŘ dle rozdělení na SKPV KŘP PČR a celorepublikové útvary SKPV PČR za roky 2008 až 2017 56	
Tabulka 4 - Úkony dle § 158d 2,3,6 TŘ dle rozdělení na SKPV KŘP PČR a celorepublikové útvary SKPV PČR za roky 2008 až 2017 57	
Tabulka 5 – Způsoby vyřízení spisů s použitím úkonů dle § 88 odst. 1, 5 TŘ a § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ ukončených v roce 2017 58	

Tabulka 6 – Počty spisů a způsoby vyřízení v prověřování dle § 88 odst. 1, 5 TŘ a § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ ukončených v roce 2017	59
Tabulka 7 – Počty spisů a způsoby vyřízení ve vyšetřování dle § 88 odst. 1, 5 TŘ a § 158d odst. 2, 3, 6 TŘ ukončených v roce 2017	60
Tabulka 8 – Počty odpovědí na otázku č. 2.....	64
Tabulka 9 – Počty odpovědí na otázku č. 3.....	64
Tabulka 10 – Počty odpovědí na otázku č. 5.....	65
Tabulka 11 – Počty odpovědí na otázku č. 6.....	66
Tabulka 12 – Počty odpovědí na otázku č. 7.....	66
Tabulka 13 – Počty odpovědí na otázku č. 8.....	67
Tabulka 14 – Počty odpovědí na otázku č. 9.....	67
Tabulka 15 – Počty odpovědí na otázku č. 10.....	68
Tabulka 16 – Počty odpovědí na otázku č. 11.....	69
Tabulka 17 – Počty odpovědí na otázku č. 12.....	69
Tabulka 18 – Počty odpovědí na otázku č. 13.....	70
Tabulka 19 – Počty odpovědí na otázku č. 14.....	70
Tabulka 20 – Počty odpovědí na otázku č. 15.....	71
Tabulka 21 – Počty odpovědí na otázku č. 16.....	72
Tabulka 22 – Počty odpovědí na otázku č. 17.....	72
Tabulka 23 – Počty odpovědí na otázku č. 18.....	72
Tabulka 24 – Počty odpovědí na otázku č. 19.....	73

8.4 Seznam použitých zkratk

BD - Blu-ray disk – optický disk

č. – číslo

čj. – číslo jednací

ČR – Česká republika

DVD - digitální videodisk

ES – Evropské společenství

ETŘ – Evidence trestního řízení

EU – EU

HKK – Královéhradecký kraj

hl. m. – hlavní město

JHC – Jihočeský kraj
JHM – Jihomoravský kraj
Kč – korun českých
KŘP – Krajské ředitelství Policie
KVK – Karlovarský kraj
LBK – Liberecký kraj
mil. - milion
mld. - miliarda
MSK – Moravskoslezský kraj
např. – například
NCOZ – Národní centrála proti organizovanému zločinu
NPC – Národní protidrogová centrála
NPO – návrh na podání obžaloby
odst. – odstavec
OLK – Olomoucký kraj
PAK – Pardubický kraj
PČR – PČR
PHA - Praha
PLK – Plzeňský kraj
Sb. – sbírky
SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování
STC – Středočeský kraj
tj. – to je
TŘ – Trestní řád
ÚCP – Útvar s celorepublikovou působností
ULK – Ústecký kraj
ÚO – Územní odbor
ÚSKPV – Úřad služby kriminální policie a vyšetřování
ÚZČ – Útvar zvláštních činností
VYS – Kraj Vysočina
ZLK – Zlínský kraj

8.5 Přílohy

Příloha č. 1 – Zdroj z čj. PPR-557-8/ČJ-2018-990392 - Trestné činy, u nichž zákon umožňuje provedení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dle § 88 TR

Příloha č. 1 k čj. PPR-557-8/ČJ-2018-990392

TRESTNÉ ČINY, U NICHŽ ZÁKON UMOŽŇUJE PŘEVEDENÍ ODPOSLECHU A ZÁZNAMU TELEKOMUNIKAČNÍHO PROVOZU PODLE § 88 TRESTNÍHO ŘÁDU

I. Zločiny s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let a vyjmenované trestné činy

§ trestního zákoníku	Název ustanovení
140	vražda
141	zabití
142	vražda novorozeného dítěte matkou
144 odst. 2, 3	účast na sebevraždě
145	těžké ublížení na zdraví
146 odst. 3, 4	ublížení na zdraví
146a odst. 5	ublížení na zdraví z omluvitelné pohnutky
149 odst. 2, 3, 4	mučení a jiné nelidské a kruté zacházení
152 odst. 2, 3, 4	šíření nakažlivé lidské nemoci
156 odst. 2, 3, 4	ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty
158 odst. 3	rvačka
159	nedovolené přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy
160 odst. 2, 3, 4	nedovolené přerušení těhotenství se souhlasem těhotné ženy
164	neoprávněné odebrání tkání a orgánů
165 odst. 4	nedovolené nakládání s tkáněmi a orgány
166 odst. 3, 4	odběr tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu
167 odst. 3, 4	nedovolené nakládání s lidským embryem a lidským genomem
168	obchodování s lidmi
169 odst. 2, 3	svěření dítěte do moci jiného
170	zbavení osobní svobody
171 odst. 3, 4	omezování osobní svobody
172	zavlečení
173	loupež
174	braní rukojmí
175 odst. 2, 3, 4	vydírání
180 odst. 4	neoprávněné nakládání s osobními údaji
182 odst. 6	porušení tajemství dopravovaných zpráv
183 odst. 4	porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí
185 odst. 2, 3, 4	znásilnění
186 odst. 4, 5, 6	sexuální nátlak
187	pohlavní zneužití
189 odst. 2, 3, 4	kuplířství
192 odst. 4, 5	výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií
193 odst. 3	zneužití dítěte k výrobě pornografie
195 odst. 3, 4	opuštění dítěte nebo svěřené osoby
198 odst. 2, 3	týrání svěřené osoby
199 odst. 2, 3	týrání osoby žijící ve společném obydlí
200 odst. 3, 4	únos dítěte a osoby stížené duševní poruchou
205 odst. 4, 5	krádež
206 odst. 4, 5	zpronevěra
209 odst. 4, 5	podvod
210 odst. 5, 6	pojistný podvod
211 odst. 5, 6	úvěrový podvod
212 odst. 5, 6	dotační podvod

213	odst. 4, 5	provozování nepoctivých her a sázek
214	odst. 4	podílnictví
216	odst. 4	legalizace výnosů z trestné činnosti
218	odst. 3	lichva
219	odst. 3	zatajení věci
220	odst. 3	porušení povinnosti při správě cizího majetku
222	odst. 4	poškození věřitele
223	odst. 3	zvýhodnění věřitele
226		pletichy v insolvenčním řízení – vyjmenovaný TČ
230	odst. 5	neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací
233	odst. 2, 3, 4	padělání a pozměnění peněz
234	odst. 3, 4, 5	neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku
237	odst. 2, 3	neoprávněná výroba peněz
240	odst. 2, 3	zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby
241	odst. 3	neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby
244	odst. 3	porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží
245	odst. 3	padělání a pozměnění předmětů k označení zboží pro daňové účely a předmětů dokazujících splnění poplatkové povinnosti
246	odst. 3	padělání a pozměnění známek
248	odst. 4 odst. 1 e), 2-4	porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže vyjmenovaný TČ
250	odst. 2, 3	manipulace s kurzem investičních nástrojů
251	odst. 3	neoprávněné podnikání
252	odst. 3	neoprávněné provozování loterie a podobné sázkové hry
253	odst. 3	poškozování spotřebitele
254	odst. 4	zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění
255	odst. 3, 4	zneužití informace a postavení v obchodním styku
255a	odst. 2, 3	zneužití postavení v obchodním styku
256	odst. 2, 3, 4 celý TČ	sjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě vyjmenovaný TČ
257	odst. 2, 3 celý TČ	pletichy při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži vyjmenovaný TČ
258	odst. 2, 3 celý TČ	pletichy při veřejné dražbě vyjmenovaný TČ
260	odst. 4, 5	poškození finančních zájmů Evropské unie
261	odst. 3	porušení předpisů o oběhu zboží ve styku s cizinou
262		porušení předpisů o kontrole vývozu zboží a technologií dvojího užití
263	odst. 3	porušení povinností při vývozu zboží a technologií dvojího užití
265		provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence
266	odst. 3	porušení povinnosti v souvislosti s vydáním povolení a licence pro zahraniční obchod s vojenským materiálem
268	odst. 4	porušení práv k ochranné známce a jiným označením
269	odst. 3	porušení chráněných průmyslových práv
270	odst. 3	porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi
271	odst. 3	padělání a napodobení díla výtvarného umění
272		obecné ohrožení
276	odst. 3	poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení
279	odst. 4	nedovolené ozbrojování

280		vývoj, výroba a držení zakázaných bojových prostředků
281	odst. 2, 3	nedovolená výroba a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky
282		nedovolená výroba a držení jaderného materiálu a zvláštního štěpného materiálu
283	odst. 2, 3, 4	nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy
284	odst. 4	přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu
286	odst. 2	výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu
287	odst. 3	šíření toxikomanie
288	odst. 3, 4	výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem
290		získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou
292		zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny
293	odst. 3	poškození a ohrožení životního prostředí
297	odst. 3, 4	neoprávněné vypuštění znečišťujících látek
299	odst. 4	neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami
309		vlastizrada
310		rozvracení republiky
311		teroristický útok
312		teror
312a		účast na teroristické skupině
312d		financování terorismu
312e		podpora a propagace terorismu
312f		vyhrožování teroristickým trestným činem
314		sabotáž
315		zneužití zastupování státu a mezinárodní organizace
316		vyzvědačství
317	odst. 2, 3	ohrožení utajované informace
319		spolupráce s nepřítelem
320		válečná zrada
321	odst. 2	služba v cizích ozbrojených silách
322	odst. 2	porušení osobní a věcné povinnosti pro obranu státu
323	odst. 2, 3, 4	násilí proti orgánu veřejné moci
325	odst. 3, 4	násilí proti úřední osobě
329	odst. 2, 3 celý TČ	zneužití pravomoci úřední osoby vyjmenovaný TČ
331	odst. 3, 4	přijetí úplatku
335	odst. 2, 3	zasahování do nezávislosti soudu
339	odst. 2, 3	násilné překročení státní hranice
340	odst. 3, 4	organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice
341	odst. 4	napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky
344	odst. 2, 3	vzpoura vězňů
345	odst. 3, 4	křivé obvinění
346	odst. 3	křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek
347	odst. 3	křivé tlumočení
348	odst. 3	padělání a pozměnění veřejné listiny
350	odst. 4	padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu
357	odst. 4	šíření poplašné zprávy
360	odst. 1	opilství

361		účast na organizované zločinecké skupině
369	odst. 2	maření způsobilosti k službě
375	odst. 2, 3	neuposlechnutí rozkazu
377	odst. 2, 3	zprotivení a donucení k porušení vojenské povinnosti
381	odst. 2, 3	násilí vůči nadřízenému
382	odst. 3, 4	porušování práv a chráněných zájmů vojáků stejné hodnosti
383	odst. 3, 4	porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností
384	odst. 2	vyhýbání se výkonu služby
386	odst. 2, 3	zběhnutí
388	odst. 2	vyhýbání se výkonu strážní, dozorčí nebo jiné služby
389	odst. 2, 3	porušení povinnosti strážní služby (jen úmyslný TČ)
391	odst. 2, 3	porušení povinnosti služby při obraně vzdušného prostoru (jen úmyslný TČ)
392	odst. 2	ohrožování morálního stavu vojáků
393	odst. 3, 4, 5	porušení služební povinnosti vojáka (jen úmyslný TČ)
394		zbabělost před nepřítelem
395		nesplnění bojového úkolu
396		opuštění vojenského materiálu
397		vydání vojáků a vojenského materiálu nepříteli (jen úmyslný TČ)
398	odst. 3, 4	porušení služební povinnosti příslušníka bezpečnostního sboru
400		genocidium
401		útok proti lidskosti
402		apartheid a diskriminace skupiny lidí
403	odst. 2	založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka
405a		agrese
406		příprava útočné války
407	odst. 2	podněcování útočné války
409		styky ohrožující mír
410	odst. 3	porušení mezinárodních sankcí
411		použití zakázaného bojového prostředku a nedovolené vedení boje
412		válečná krutost
413		perzekuce obyvatelstva
414		plenění v prostoru válečných operací
415		zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků
416	odst. 2	zneužití vlajky a příměří

II. Jiné úmyslné trestné činy, k jejichž stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva

§ trestního zákoníku		Název trestného činu
146	odst. 2 e)	ublížení na zdraví Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb.
149	odst. 1	mučení a jiné nelidské a kruté zacházení Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, č. 143/1988 Sb., Mezinárodní úmluva o potlačení a trestání zločinu apartheidu, č. 116/1976 Sb.
152	odst. 1	šíření nakažlivé lidské nemoci např. Úmluva proti zavlečení a rozšíření moru, Mezinárodní úmluva o ochraně proti horečce dengue, č. 33/1937 Sb., Ústava světové zdravotnické organizace, č. 189/1948 Sb.
165	odst. 1, 2, 3	nedovolené nakládání s tkáněmi a orgány Úmluva o lidských právech a biomedicině, č. 96/2001 Sb. m. s., Dodatkový protokol k Úmluvě o lidských právech a biomedicině, č. 97/2001 Sb. m. s.
166	odst. 1, 2	odběr tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu Úmluva o lidských právech a biomedicině, č. 96/2001 Sb. m. s., Dodatkový protokol k Úmluvě o lidských právech a biomedicině, č. 97/2001 Sb. m. s.
167	odst. 1, 2	nedovolené nakládání s lidským embryem a lidským genomem Úmluva o lidských právech a biomedicině, č. 96/2001 Sb. m. s., Dodatkový protokol k Úmluvě o lidských právech a biomedicině, č. 97/2001 Sb. m. s.
169	odst. 1	svěření dítěte do moci jiného Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb.
171	odst. 3 písm. b)	omezování osobní svobody Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb.
180	odst. 1, 2, 3	neoprávněné nakládání s osobními údaji Úmluva o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, č. 115/2001 Sb. m. s.
183	odst. 3 písm. b)	porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb., Dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o kriminalizaci činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů, č. 9/2015 Sb. m. s.
186	odst. 3 písm. a)	sexuální nátlak Úmluva o právech dítěte č. 104/1991 Sb., Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pomografie, č. 74/2013 Sb. m. s., Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání, č. 59/2016 Sb. m. s.

189	odst. 1	<p>kuplířství Ujednání o zabezpečení účinné ochrany proti zločineckému obchodu, známému pod názvem obchod s děvčaty, č. 160/1922 Sb., Mezinárodní úmluva o potlačení obchodu s děvčaty, č. 160/1922 Sb., včetně protokolů, Mezinárodní úmluva o potírání obchodu se ženami a dětmi, č. 123/1924 Sb., včetně protokolů, Mezinárodní úmluva o potírání obchodu se zletilými ženami č. 32/1936 Sb., včetně protokolů, Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie, č. 74/2013 Sb. m. s., Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání, č. 59/2016 Sb. m. s.</p>
190		<p>prostituce ohrožující mravní vývoj dětí Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb., Úmluva o zákazu a okamžitých opatření k odstranění nejhorších forem dětské práce, č. 90/2002 Sb. m. s., Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání, č. 59/2016 Sb. m. s.</p>
191		<p>šíření pornografie Mezinárodní úmluva proti rozšiřování necudných publikací, č. 184/1922 Sb., Mezinárodní úmluva o potlačování obchodu s necudnými publikacemi a jejich rozšiřování, č. 96/1927 Sb.</p>
192	odst. 1, 2, 3	<p>výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb., Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie, č. 74/2013 Sb. m. s., Úmluva o zákazu a okamžitých opatření k odstranění nejhorších forem dětské práce, č. 90/2002 Sb. m. s., Mezinárodní úmluva o potlačování obchodu s necudnými publikacemi a jejich rozšiřování, č. 96/1927 Sb., Úmluva o počítačové kriminalitě, č. 104/2013 Sb. m. s. (prostřednictvím počítačového systému), Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání, č. 59/2016 Sb. m. s.</p>
193	odst. 1, 2	<p>zneužití dítěte k výrobě pornografie Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb., Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie, č. 74/2013 Sb. m. s., Úmluva o zákazu a okamžitých opatření k odstranění nejhorších forem dětské práce, č. 90/2002 Sb. m. s., Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání, č. 59/2016 Sb. m. s.</p>

193a		účast na pornografickém představení Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb., Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie, č. 74/2013 Sb. m. s., Úmluva o zákazu a okamžitých opatření k odstranění nejhorších forem dětské práce, č. 90/2002 Sb. m. s. Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání, č. 59/2016 Sb. m. s.
193b		navazování nedovolených kontaktů s dítětem Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb., Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie, č. 74/2013 Sb. m. s., Úmluva o zákazu a okamžitých opatření k odstranění nejhorších forem dětské práce, č. 90/2002 Sb. m. s., Úmluva Rady Evropy o ochraně dětí proti sexuálnímu vykořisťování a pohlavnímu zneužívání, č. 59/2016 Sb. m. s.
195	odst. 1, 2	opuštění dítěte nebo svěřené osoby Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb.
196	jen úmyslný TČ	zanedbání povinné výživy Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb.
198	odst. 1	týrání svěřené osoby Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb.
199	odst. 1	týrání osoby žijící ve společném obydlí Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb.
200	odst. 1, 2	únos dítěte a osoby stížená duševní poruchou Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb., Úmluva o styku s dětmi č. 91/2005 Sb. m. s.
201	jen úmyslný TČ	ohrožování výchovy dítěte Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb.
202		svádění k pohlavnímu styku Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb., Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie, č. 74/2013 Sb. m. s., Úmluva o zákazu a okamžitých opatření k odstranění nejhorších forem dětské práce, č. 90/2002 Sb. m. s.
206	odst. 1, 2, 3	zpronevěra Úmluva Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s. (v průběhu hospodářské, finanční nebo obchodní činnosti)
207	odst. 3 písm. b)	neoprávněné užívání cizí věci Evropská úmluva o potlačování terorismu, č. 552/1992 Sb., Úmluva Rady Evropy o prevenci terorismu, č. 72/2017 Sb. m. s., Dodatkový protokol k Úmluvě Rady Evropy o prevenci terorismu, č. 73/2017 Sb. m. s.

214	odst. 1, 2, 3	podílnictví Úmluva o praní, vyhledávání a konfiskaci výnosů ze zločinu, č. 33/1997 Sb., Trestněprávní úmluva o korupci, č. 70/2002 Sb. m. s., č. 43/2009 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 75/2013 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s.
216	odst. 1, 2, 3	legalizace výnosů z trestné činnosti Úmluva o praní, vyhledávání a konfiskaci výnosů ze zločinu, č. 33/1997 Sb., Evropská úmluva o potlačování terorismu, č. 552/1992 Sb., Mezinárodní úmluva o potlačování financování terorismu, č. 18/2006 Sb. m. s., Trestněprávní úmluva o korupci, č. 70/2002 Sb. m. s., č. 43/2009 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 75/2013 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s.
228	odst. 3 písm. b)	poškození cizí věci Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb., Mezinárodní úmluva o potlačení a trestání zločinu apartheidu, č. 116/1976 Sb.
229		zneužívání vlastnictví Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, č. 159/1991 Sb.
230		neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací Úmluva o počítačové kriminalitě, č. 104/2013 Sb. m. s.
231		opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat Úmluva o počítačové kriminalitě, č. 104/2013 Sb. m. s.
233	odst. 1 (popř. s § 238)	padělání a pozměnění peněz Úmluva o potírání penězokazectví, č. 15/1932 Sb.
235	(popř. s § 238)	udávání padělaných a pozměněných peněz Úmluva o potírání penězokazectví, č. 15/1932 Sb.
236	(popř. s § 238)	výroba a držení padělatelského náčiní Úmluva o potírání penězokazectví, č. 15/1932 Sb.
237	odst. 1 (popř. s § 238)	neoprávněná výroba peněz Úmluva o potírání penězokazectví, č. 15/1932 Sb.
254	odst. 1, 2, 3	zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění Trestněprávní úmluva o korupci, č. 70/2002 Sb. m. s., č. 43/2009 Sb. m. s., Úmluva o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích, č. 25/2000 Sb. m. s.

268	odst. 1, 2, 3	porušení práv k ochranné známce a jiným označením Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví a její dodatky, č. 364/1921 Sb., č. 508/1921 Sb., č. 123/1931 Sb., č. 22/1933 Sb., č. 44/1933 Sb., č. 61/1936 Sb., č. 90/1962 Sb., č. 64/1975 Sb., č. 81/1985 Sb., Dohoda o zřízení světové obchodní organizace, č. 191/1995 Sb.
269	odst. 1, 2	porušení chráněných průmyslových práv Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví a její dodatky, č. 364/1921 Sb., č. 508/1921 Sb., č. 123/1931 Sb., č. 22/1933 Sb., č. 44/1933 Sb., č. 61/1936 Sb., č. 90/1962 Sb., č. 64/1975 Sb., č. 81/1985 Sb.
270	odst. 1, 2	porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi např. Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl č. 401/1921 Sb., č. 508/1921 Sb., č. 120/1922 Sb., č. 183/1922 Sb., 286/1926 Sb., č. 84/1937 Sb., č. 203/1937 Sb., č. 29/1939 Sb., č. 133/1980 Sb., č. 19/1985 Sb., Všeobecná úmluva o autorském právu a Protokoly č. 2 a 3 č. 2/1960 Sb., č. 134/1980Sb., Mezinárodní úmluva o ochraně výkoných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací, č. 192/1964 Sb., Úmluva o ochraně výrobců zvukových záznamů proti nedovolenému rozmnožování jejich zvukových záznamů, č. 32/1985 Sb., Smlouva světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském, č. 33/2002 Sb. m. s., Úmluva o počítačové kriminalitě, č. 104/2013 Sb. m. s. (prostřednictvím počítačového systému)
271	odst. 1, 2	padělání a napodobení díla výtvarného umění Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl č. 401/1921 Sb., č. 508/1921 Sb., č. 120/1922 Sb., č. 183/1922 Sb., 286/1926 Sb., č. 84/1937 Sb., č. 203/1937 Sb., č. 29/1939 Sb., č. 133/1980 Sb., č. 19/1985 Sb., Úmluva o počítačové kriminalitě, č. 104/2013 Sb. m. s. (prostřednictvím počítačového systému)
276	odst. 1, 2	poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení Mezinárodní úmluva o ochraně podmořských kabelů, č. 97/1925 Sb., Úmluva o volném moři, č. 92/1964 Sb.
279	odst. 1, 2, 3	nedovolené ozbrojování Protokol proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich součástí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 76/2013 Sb. m. s.,
281	odst. 1	nedovolená výroba a držení radioaktivní látky a vysoce nebezpečné látky Mezinárodní úmluva o potlačování činů jaderného terorismu, č. 57/2007 Sb. m. s. Úmluva o fyzické ochraně jaderných materiálů, č. 27/2007 Sb. m. s.

283	odst. 1	<p>nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek, č. 173/1933 Sb., Jednotná úmluva o omamných látkách, č. 47/1965 Sb., Protokol o změnách jednotné úmluvy o omamných látkách č. 458/1991 Sb., Úmluva o psychotropních látkách, č. 62/1989 Sb., Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, č. 462/1991 Sb.</p>
284	odst. 1, 2, 3	<p>přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek, č. 173/1933 Sb., Jednotná úmluva o omamných látkách, č. 47/1965 Sb., Protokol o změnách jednotné úmluvy o omamných látkách č. 458/1991 Sb., Úmluva o psychotropních látkách, č. 62/1989 Sb., Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, č. 462/1991 Sb.</p>
285		<p>nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek, č. 173/1933 Sb., Jednotná úmluva o omamných látkách, č. 47/1965 Sb., Protokol o změnách jednotné úmluvy o omamných látkách č. 458/1991 Sb., Úmluva o psychotropních látkách, č. 62/1989 Sb., Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, č. 462/1991 Sb.</p>
286	odst. 1	<p>výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek, č. 173/1933 Sb., Jednotná úmluva o omamných látkách, č. 47/1965 Sb., Protokol o změnách jednotné úmluvy o omamných látkách č. 458/1991 Sb., Úmluva o psychotropních látkách, č. 62/1989 Sb., Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, č. 462/1991 Sb.</p>
287	odst. 1, 2	<p>šíření toxikomanie Úmluva o omezení výroby a úpravě distribuce omamných látek č. 173/1933 Sb., Jednotná úmluva o omamných látkách, č. 47/1965 Sb., Protokol o změnách jednotné úmluvy o omamných látkách č. 458/1991 Sb., Úmluva o psychotropních látkách, č. 62/1989 Sb., Úmluva OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, č. 462/1991 Sb.</p>

288		výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem Antidopingová úmluva, č. 57/2005 Sb. m. s., včetně protokolu, č. 58/2005 Sb. m. s., Mezinárodní úmluva o dopingů ve sportu, č. 58/2007 Sb. m. s., a č. 47/2012 Sb. m. s., Úmluva o právech dítěte, č. 104/1991 Sb.
	odst. 2 b), 3c)	
291		ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla Úmluva o potlačování protiprávních činů ohrožujících bezpečnost civilního letectví, č. 16/1974 Sb., Úmluva o trestných a některých jiných činech spáchaných na palubě letadla, č. 102/1984 Sb., Úmluva o potlačení protiprávního zmocnění se letadel, č. 96/1974 Sb., Úmluva o potlačování protiprávních činů proti bezpečnosti námořní plavby, č. 100/2005 Sb. m. s.
293	odst. 1, 2	poškození a ohrožení životního prostředí Úmluva o biologické rozmanitosti, č. 134/1999 Sb.
297	odst. 1, 2	neoprávněné vypuštění znečišťujících látek Mezinárodní úmluva o zabránění znečišťování z lodí z roku 1973 a protokol k této úmluvě z roku 1978 (Marpol 73/78), č. 71/1995 Sb., Úmluva OSN o mořském právu, č. 240/1996 Sb.
298	jen úmyslný TČ	neoprávněné nakládání s odpady Basilejská úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování, č. 6/2015 Sb. m. s.
298a		neoprávněná výroba a jiné nakládání s látkami poškozujícími ozonovou vrstvu Vídeňská úmluva na ochranu ozonové vrstvy č. 108/2003 Sb. m. s.
299	odst. 1, 2, 3	neoprávněné nakládání s chráněnými volně žijícími živočichy a planě rostoucími rostlinami Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin (CITES), č. 572/1992 Sb., Úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť, č. 107/2001 Sb. m. s.
301	jen úmyslný TČ	poškození chráněných částí přírody Úmluva o biologické rozmanitosti, č. 134/1999 Sb.,
304		pytláctví Úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť, č. 107/2001 Sb. m. s.
323	odst. 1	násilí proti orgánu veřejné moci Úmluva o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany včetně diplomatických zástupců, č. 131/1978 Sb., Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 75/2013 Sb. m. s.
324		vyhrožování s cílem působit na orgán veřejné moci Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 75/2013 Sb. m. s.

325	odst. 1, 2	násilí proti úřední osobě Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 75/2013 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s.
326		vyhrožování s cílem působit na úřední osobu Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 75/2013 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s.
331	odst. 1, 2	přijetí úplatku Trestněprávní úmluva o korupci, č. 70/2002 Sb. m. s., č. 43/2009 Sb. m. s., Úmluva o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích, č. 25/2000 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s.
332	odst. 2 písm. b)	podplácení Úmluva o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích, č. 25/2000 Sb. m. s., Trestněprávní úmluva o korupci, č. 70/2002 Sb. m. s., č. 43/2009 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 75/2013 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s.
333		nepřímé úplatkářství Trestněprávní úmluva o korupci, č. 70/2002 Sb. m. s., č. 43/2009 Sb. m. s., Úmluva Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s.
340	odst. 1, 2	organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 77/2013 Sb. m. s.
341	odst. 1, 2, 3	napomáhání k neoprávněnému pobytu na území republiky Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 77/2013 Sb. m. s.
348	odst. 1, 2	padělání a pozměnění veřejné listiny Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letecky doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, č. 77/2013 Sb. m. s. (pouze pro CD pro pašování přistěhovalců)

352	odst. 2 nebo 3 odst. 3 písm. b)	násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb., Mezinárodní úmluva o potlačení a trestání zločinu apartheidu, č. 116/1976 Sb., Dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o kriminalizaci činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů, č. 9/2015 Sb. m. s.
355	odst. 2 písm. b)	hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb., Mezinárodní úmluva o potlačení a trestání zločinu apartheidu, č. 116/1976 Sb., Dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o kriminalizaci činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů, č. 9/2015 Sb. m. s.
356	odst. 3 písm. b)	podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb., Mezinárodní úmluva o potlačení a trestání zločinu apartheidu, č. 116/1976 Sb., Dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o kriminalizaci činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů, č. 9/2015 Sb. m. s.
358		výtržnictví Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, č. 159/1991 Sb.
366		nadržování Úmluva o praní, vyhledávání a konfiskaci výnosů ze zločinu č. 33/1997 Sb., Mezinárodní úmluva o potlačování teroristických bombových útoků, č. 80/2001 Sb. m. s., Evropská úmluva o potlačování terorismu, č. 552/1992 Sb.
378	odst. 1, 2	urážka mezi vojáky Dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o kriminalizaci činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů, č. 9/2015 Sb. m. s.
379	odst. 2 písm. d)	urážka mezi vojáky násilím nebo pohrůzkou násilí Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb.,
380	odst. 2 písm. c)	urážka vojáka stejné hodnosti násilím nebo pohrůzkou násilí Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb.,
382	odst. 2 písm. c)	porušování práv a chráněných zájmů vojáků stejné hodnosti Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb.
383	odst. 2 písm. c)	porušování práv a chráněných zájmů vojáků podřízených nebo s nižší hodností Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb.

403	odst. 1	založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb.
404		projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka Mezinárodní úmluva o odstranění všech forem rasové diskriminace, č. 95/1974 Sb. Dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o kriminalizaci činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů, č. 9/2015 Sb. m. s
405		popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia Dodatkový protokol k Úmluvě o počítačové kriminalitě o kriminalizaci činů rasistické a xenofobní povahy spáchaných prostřednictvím počítačových systémů, č. 9/2015 Sb. m. s
417		ubližení parlamentáři Úmluva o zákonech a obyčejích války pozemní a její příloha Řád zákonů a obyčejů pozemní války přijatý na I. Haagské konferenci v roce 1899, revidována a dále rozpracována na II. Haagské konferenci v roce 1907, Úmluva o potlačování a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany včetně diplomatických zástupců, č. 131/1978 Sb.

Dále se může jednat i o další obecné skutkové podstaty trestných činů, např. trestný čin ubližení na zdraví podle § 146 odst. 1, 2 nebo trestný čin omezování osobní svobody podle § 171 odst. 1, 2 v návaznosti na některé mezinárodní úmluvy.

- Úmluva o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany včetně diplomatických zástupců, č. 131/1978 Sb.
- Mezinárodní úmluva proti braní rukojmí, č. 36/1988 Sb.
- Protokol o boji s protiprávními činy násilí na letištích sloužících mezinárodnímu civilnímu letectví, č. 138/2002 Sb. m. s.
- Úmluva o značkování plastických tržavin pro účely detekce, č. 6/2003 Sb. m. s.
- Mezinárodní úmluva o potlačování teroristických bombových útoků, č. 80/2001 Sb. m. s.
- Mezinárodní úmluva o potlačování činů jaderného terorismu, č. 57/2007 Sb. m. s.
- Evropská úmluva o potlačování terorismu, č. 552/1992 Sb.
- Úmluvu o zabránění a trestání zločinů genocidia, č. 32/1955 Sb.
- Mezinárodní úmluva o otroctví č. 165/1930 Sb., a Dodatková úmluva o odstranění otroctví, obchodu s otroky a institucí a praktik podobných otroctví, 7. září 1956, Ženeva.

Úmluvu Organizace spojených národů proti korupci, č. 105/2013 Sb. m. s. lze mimo jiné využít u trestných činů defraudace, zpronevěra nebo jiná forma zneužití majetku ze strany úřední osoby (např. trestné činy krádeže podle § 205 odst. 1, 2 a 3, zpronevěry podle § 206 odst. 1, 2 a 3 nebo podvodu podle § 209 odst. 1, 2 a 3 trestního zákoníku).

Tento výčet trestných činů a mezinárodních smluv, které zavazují k jejich stíhání, není úplný, neboť počet takových smluv neustále roste tak, jak i trestněprávní oblast je stále více předmětem mezinárodních ujednání.

Poznámka: část II Jiné úmyslné trestné činy, k jejichž stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva – byla zpracována z podkladů PP ČR Kanceláře policejního prezidenta, analyticko legislativního odboru

**III. Trestné činy, na které lze použít odposlechy dle § 88 odst. 5 tr.ř.
(na základě souhlasu osoby)**

§ trestní zákoník	Název trestného činu
168	obchodování s lidmi
169	svěření dítěte do moci jiného
171	omezování osobní svobody
175	vydírání
200	únos dítěte a osoby stížené duševní poruchou
352	násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci
353	nebezpečné vyhrožování

Průvodní dopis k průzkumu

Dobrý den vážení kolegové,

při studiu magisterského studia na Provozně ekonomické fakultě České zemědělské univerzity v Praze provádím dotazníkový průzkum mezi policisty Služby kriminální policie a vyšetřování a to na úrovni útvarů s celostátní působností PČR, krajských ředitelství a územních odborů. Tématem mé diplomové práce je „PČR v boji proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti“ a proto provádím tento průzkum.

Cílem mého průzkumu je zjistit Váš názor na využívání prostředků PČR podle trestního řádu k tomu aby čelila dezinformacím a jiné škodlivé činnosti, konkrétně se zaměřit na problémy, se kterými se setkáváte během své praxe.

Mezi policisty, kteří využívají institutu sledování, odposlechu a záznamu datového provozu, jste byl vybrán právě Vy, neboť Váš názor je pro správné vypracování diplomové práce velmi důležitý. Dotazník je anonymní a veškeré údaje, které zde uvedete, budou použity výhradně pro účely zpracování mé diplomové práce a nepoužiji je k jiným účelům.

Obecné instrukce k vyplnění dotazníku

Vážená paní, vážený pane,

otázky v anonymním dotazníku se týkají Vašich zkušeností s institutem sledování, odposlechu a záznamu datového provozu. Otázky si prosím pečlivě přečtěte a odpovězte co nejpřesněji dle Vašeho uvážení. K odpovědím využijte své vlastní názory a zkušenosti, které jste získali během Vaší praxe. Instrukce k vyplnění anonymního dotazníku najdete v jeho úvodu. Odpovězte prosím na všechny otázky, a pokud si nebudete jisti nějakou odpovědí, označte tu, která bude Vašemu názoru nejbližší.

Děkuji Vám za Váš čas a ochotu k vyplnění dotazníku.

Anonymní dotazník

Vyžadování a využívání sledování, odposlechu a záznamu datového provozu v boji proti dezinformacím a jiné škodlivé činnosti

Vážený respondent,

v průvodním dopise jste si přečetli obecné informace k průzkumu. Dotazník obsahuje celkem 20 otázek. Uzavřených otázek je celkem 16, polouzavřené otázky jsou celkem 3, otevřená otázka je celkem 1. Pečlivě si přečtete všechny otázky a odpověď, co je nejužitečnější, vyberte a do příslušného čtverečku zakřížkujte. V případě kladné varianty u otázek číslo 4, 14 a 18 doplňte vlastní odpověď. Jestliže vyplníte NE u otázky č. 9 a 11, tak nevyplňujte otázky č. 10 a 12. U poslední otázky č. 20 můžete odpovědět vlastními slovy, jelikož je otevřená. Vyplnění celého dotazníku Vám zabere zhruba 6 až 8 minut. Děkuji Vám za ochotu a čas.

1) Pracuji u SKPV PČR na úrovni

- Územního odboru
- Krajského ředitelství
- Útvaru s celorepublikovou působností

2) Jako policejní orgán vyžaduji a pracuji s odposlechy, sledováním a výpisy z datového provozu

- Méně než 3 roky
- 3 – 5 let
- 5 – 10 let
- Více než 10 let

3) Považujete za dostačující, že lze kromě vyjmenovaných trestných činů vydat příkaz k odposlechu e-mailové schránky u zločinů, u kterých zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let

- Ano
- Hranici bych snížil
- Hranici bych zvýšil

4) Chcete doplnit nějaký další trestné činy mezi vyjmenované trestné činy uvedené v § 88 odst. 1 TR (*§ 181 Poškození cizích práv, § 184 Pomluva, § 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod, § 364 Podněcování k trestnému činu, § 365 Schvalování trestného činu, § 404 Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka*), pokud ano jaký a proč

- Ano
.....
- Ne

5) Myslíte si, že zaznamenaná e-mailová komunikace je dostatečně zabezpečena a chráněna proti zneužití

- Ano
- Ne

6) Jaký je Váš názor na informování osoby, na kterou byl použit odposlech e-mailové schránky dle § 88 odst. 8,9 TŘ

- Souhlasím s informováním osob, ale pouze v případě těch osob, které nebyly v dané věci odsouzeny
- Nesouhlasím vůbec s informováním osob
- Souhlasím se současnou právní úpravou tak jak je, osoby by měly vědět, že byly odposlouchávány

7) Co si myslíte o tom, že by odposlech e-mailové schránky v prvním stupni mohl povolit státní zástupce

- Ano
- Ne

8) Myslíte si, že je nutné při prodloužení doby odposlechu e-mailové schránky toto prodloužení musel vydávat soud vyššího stupně a v přípravném řízení krajský soud, nebo máte názor, že by ho mohl vydávat tentýž soud, který prvotní příkaz vydal

- Tentýž soud, který vydal prvotní příkaz
- Soud vyššího stupně, nebo krajský soud z důvodu kontrolních mechanismů

9) Nenavrhнул Vám někdy státní zástupce pro soudce požadovaný odposlech e-mailové schránky (pokud NE pokračujte otázkou č. 11)

- Ano
- Ne

10) Vyberte důvod, pro který státní zástupce nevyhověl Vaší žádosti o odposlech e-mailové schránky a odmítl Vám navrhnout soudci Vámi požadovaný odposlech e-mailové schránky

- Nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo
- jednalo se o trestný čin, který nespadá do skupiny trestných činů, na které lze ze zákona odposlech povolit
- v odůvodnění nebyly uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání příkazu odůvodňují
- jiný důvod

11) Navrhnul Vám státní zástupce požadovaný odposlech e-mailové schránky, ale soudce ho nepovolil (pokud NE pokračujte otázkou č. 13)

- Ano
- Ne

12) Vyberte si důvod, podle kterého Vám soudce odmítl povolit požadovaný odposlech e-mailové schránky

- Nebyl splněn zákonný požadavek, že lze důvodně předpokládat, že odposlechem budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení a nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo
- jednalo se o trestný čin, který nespadá do skupiny trestných činů, na které lze ze zákona odposlech povolit
- v odůvodnění nebyly uvedeny konkrétní skutkové okolnosti, které vydání příkazu odůvodňují
- jiný důvod

13) Bylo provedení odposlechu e-mailové schránky někdy odmítnuto ze strany ÚZČ, a to z důvodu technické nerealizovatelnosti, v posledních cca 5 letech

- Ano
- Ne

14) Setkali jste se při využívání odposlechů e-mailové schránky s nějakými závažnými technickými problémy, pokud ano jaké

- Ano
- Ne

15) Jaký máte názor na to, že odposlech, nebo sledování e-mailové komunikace je policií nadužíván zbytečně, tedy jeho využívání i u případů, kde by se nemusel být použit

- Odposlech Ano
- Odposlech Ne
- Sledování Ano
- Sledování Ne

16) Co si myslíte o tom, že by sledování e-mailové schránky v prvním stupni mohl povolit státní zástupce

- Ano
- Ne

17) Bylo provedení sledování e-mailové schránky někdy odmítnuto ze strany ÚZČ, a to z důvodu technické nerealizovatelnosti, v posledních cca 5 letech

- Ano
- Ne

18) Narazili jste během vyhodnocování sledování e-mailové schránky ve své praxi na nějaké závažné technické problémy, pokud ano na jaké

- Ano
- Ne

19) Je podle vás dostatečně upravena v TŘ možnost zajistit zálohu obsahu e-mailové schránky tak, aby mohlo být zabráněno manipulaci s daty a nemohlo dojít ke zmaření důležitých důkazů trestního řízení do doby, než bude vyžádáno povolení soudce dle ustanovení § 158d odst. 1, odst. 3 trestního řádu.

- Ano
- Ne

20) Existuje nějaký nedostatek v oblasti právní úpravy odposlechů a sledování e-mailové schránky, se kterým máte při své práci problémy a který byste považoval za vhodný změnit. Pokud ano, uveďte jaký a případný návrh změny.